

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

**FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Právní aspekty řešení krize bankovních institucí

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PLZEŇ 2024

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. et Mgr. Silvie ANDERLOVÁ

Vypracoval:

Mgr. et Mgr. Jaroslav PAZDERA

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Mgr. et Mgr. Jaroslav PAZDERA**
Osobní číslo: **R20M0318P**
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**
Téma práce: **Právní aspekty řešení krize bankovních institucí**
Zadávací katedra: **Katedra finančního práva a národního hospodářství**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Historie
3. Krize bankovní instituce
4. Legislativní základ
5. Systém bankovní garance
6. Role ČNB při řešení krizové situace
7. Aplikace na vybranou bankovní instituci
8. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2.
- POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-491-9.
- PŮLPÁNOVÁ, Karolína. *Ozdravné postupy a řešení krize bank*. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-614-9.
- JANOVEC, Michal. *Dohled nad finančním trhem a jeho integrace*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-877-3.
- REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová**
Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. července 2023

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci vypracoval samostatně, s využitím uvedených citovaných literárních pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu s Disciplinárním řádem Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni a se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Plzni dne 31. 3. 2024

.....

Podpis

Bibliografický záznam

PAZDERA, Jaroslav. *Právní aspekty řešení krize bankovních institucí*. Plzeň, 2024. 159 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická, Katedra finančního práva a národního hospodářství. Vedoucí práce JUDr. et Mgr. Silvie Anderlová.

Poděkování:

Velice rád bych mnohokrát poděkoval vedoucí diplomové práce, paní JUDr. et Mgr. Silvii Anderlové, za její veškerý čas, inspiraci, nápady a velmi cenné rady i připomínky, které mi věnovala během konzultací a rovněž i za její vždy velice přátelský, optimistický a vstřícný přístup při vedení diplomové práce.

Mnohokrát děkuji také své milé rodině a všem přátelům i známým, kteří mě usilovně podporovali během období studia.

Anotace

Diplomová práce se zabývá právními aspekty a problematikou řešení krize bankovních institucí.

Teoretická část diplomové práce se zabývá problematikou historie bank a vývoje bankovního systému. Přináší pohled na legislativní základ pro bankovní systém. Nastiňuje problematiku finančních krizí a také krize bankovní instituce. Vypovídá o regulaci a dohledu v bankovním sektoru. Přibližuje roli České národní banky. Představuje činnost Garančního systému finančního trhu. Vypovídá o řešení potíží bankovní instituce, které nevedou k ukončení její činnosti. Zmiňuje ozdravné postupy při řešení bankovní krize a krize na finančním trhu. Podává způsoby řešení potíží bankovní instituce, které vedou k ukončení její činnosti.

Praktická část diplomové práce se věnuje aplikaci teoretické problematiky na vybranou bankovní instituci, která musela v praxi řešit potíže a bankovní selhání. Nastíněno bude dění u banky Sberbank CZ, kde k rozvoji potíží a bankovnímu selhání došlo v České republice v roce 2022.

Abstract

The Master thesis deals with the legal aspects of the crisis resolution of banking institutions.

The theoretical part of the Master thesis deals with the history of banks and the development of banking. It provides insight into the legislative basis for the banking system. It outlines the issue of financial crises and also the crisis of a banking institution. It tells about regulation and supervision in the banking sector. Describes the role of the Czech National Bank. It represents the activity of the Financial Market Guarantee System. It tells about the solution to the banking institution's problems that do not lead to the termination of its activity. It mentions recovery procedures in dealing with the banking crisis and the financial market crisis. It provides methods of solving problems of a banking institution that lead to the termination of its activity.

The last chapter of the Master thesis is devoted to the application of theoretical issues to a selected banking institution, which had to solve difficulties and bank failures in practice. The events at Sberbank CZ bank, where the development of difficulties and bank failure occurred in the Czech Republic in 2022, will be outlined.

Klíčová slova

Právní aspekt, finanční právo, krize, banka, problém, selhání, řešení, centrální banka, Česká národní banka, sankce.

Keywords

Legal aspect, Financial law, crisis, bank, problem, failure, resolution, central bank, The Czech National Bank, sanctions.

OBSAH

ÚVOD.....	15
1. HISTORIE BANK A VÝVOJ BANKOVNICTVÍ	17
1.1 Počátky bankovníctví	17
1.2 Historie bankovníctví v období starověku.....	17
1.3 Historie bankovníctví v období středověku.....	18
1.4 Historie bankovníctví v období novověku.....	19
1.5 Historie českého b. za období Rakouského císařství a Rakousko-Uherska..	22
1.6 Historie bankovníctví v době Československé republiky.....	23
1.7 Historie tuzemského bankovníctví v letech 1948–1989.....	24
1.8 Historie tuzemského bankovníctví po 17. listopadu 1989.....	26
2. LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD PRO BANKOVNÍ SYSTÉM.....	28
2.1 Banka, bankovní systém, bankovníctví.....	28
2.2 Funkce bank.....	28
2.3 Bankovní systém ČR.....	29
2.4 Banka jako právní subjekt.....	31
2.5 Odborné vymezení definice banky.....	33
2.6 Právní vymezení banky.....	34
2.7 Provozování bankovní činnosti.....	35
2.8 Bankovní licence.....	36
3. PROBLEMATIKA FINANČNÍCH KRIZÍ A KRIZE BANKOVNÍ INSTITUCE.....	39
3.1 Úvodní pojednání o finanční krizi a potížích bankovních institucí.....	39
3.2 Vymezení pojmů krize a bankovní instituce v potížích.....	39
3.3 Finanční krize.....	40
3.4 Krize dluhová (úvěrová).....	42
3.5 Krize bankovní.....	42
3.6 Krize měnová.....	48
3.7 Krize finanční systematická.....	49

3.8 Prasknutí spekulativních bublin jako příčina krize.....	49
4. REGULACE A DOHLED V BANKOVNÍM SEKTORU, ROLE ČNB.....	52
4.1 Pojednání o podstatě regulací a dohledu v bankovním sektoru.....	52
4.2 Role a kompetence České národní banky	52
4.3 Vývoj dohledu a regulace bankovníctví v ČR a pozice ČNB.....	54
4.4 Směřování regulací a dohledu v bankovním sektoru.....	56
4.5 Způsoby dohledu a metody hodnocení bankovních institucí	57
4.6 Basilejský koncept kapitálové přiměřenosti BASEL.....	59
4.7 Řízení finančních rizik, jejich vymezení a dělení.....	62
5. ŘEŠENÍ POTÍŽÍ BANKOVNÍ INSTITUCE BEZ UKONČENÍ JEJÍ ČINNOSTI.....	67
5.1 Podstata řešení potíží bankovní instituce bez ukončení její činnosti.....	67
5.2 Ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí – Směrnice BRRD...67	
5.3 Směrnice BRRD II.....	70
5.4 Zákon o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu.....	71
5.5 Řešení krize dle zákona o ozdravných postupech.....	73
5.6 Užití nástrojů pro řešení krize dle zákona o ozdravných postupech.....	74
5.7 Role a činnost Garančního systému finančního trhu.....	79
6. ŘEŠENÍ POTÍŽÍ BANKOVNÍ INSTITUCE S UKONČENÍM JEJÍ ČINNOSTI.....	84
6.1 Podstata řešení potíží bankovní instituce s ukončením její činnosti.....	84
6.2 Zánik bankovní instituce ve formě likvidace.....	86
6.3 Osoba likvidátora v obecné rovině právní úpravy.....	88
6.4 Likvidátor bankovní instituce	89
6.5 Pojednání o insolvenčním řízení bankovní instituce.....	91
6.6 Užití insolvenčního zákona pro bankovní instituce.....	92
6.7 Úpadek bankovní instituce a jeho příčiny.....	94
6.8 Podání insolvenčního návrhu při úpadku bankovní instituce.....	95
6.9 Řešení úpadku bankovní instituce.....	96

6.10 Řešení úpadku bankovní instituce cestou konkurzu.....	98
6.11 Osoba insolvenčního správce a jeho činnost.....	100
6.12 Možná kolize likvidace a insolvence bankovní instituce.....	101
7. APLIKACE NA VYBRANOU BANKOVNÍ INSTITUCI (Banka Sberbank CZ).....	104
7.1 Úvod do výzkumného šetření.....	104
7.2 Cíle výzkumného šetření.....	104
7.3 Výzkumné otázky.....	104
7.4 Metodika výzkumného šetření.....	104
7.5 Průběh zpracování.....	106
7.6 Analýza a závěry výzkumného šetření.....	138
8. ZÁVĚR DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	143
RESUMÉ.....	143
SUMMARY.....	144
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ.....	145
PŘÍLOHY	

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BRRD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí
BRRD II	Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU č. 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES
CRD IV	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES
CRR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012
ČNB	Česká národní banka
ČSR	Československá republika
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČR	Česká republika
DGSD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
EIOPA	Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy

ESRB	Evropská rada pro systémová rizika
EU	Evropská unie
EP	Evropský parlament
FAÚ	Finanční analytický úřad
FPV	Fond pojištění vkladů
GSFT	Garanční systém finančního trhu
InsZ	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (insolvenční zákon)
KB	Komerční banka, a. s.
Kč	Koruna česká, měnová jednotka České republiky
KSČ	Komunistická strana Československa
LZPS	Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MMF	Mezinárodní měnový fond
MREL	Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities (minimální požadavek na vlastní kapitál a způsobilé závazky)
NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OFAC	Úřad pro kontrolu zahraničních aktiv (Office of Foreign Assets Control)
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
OSSZ	Okresní správu sociálního zabezpečení
SR	Slovenská republika
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚSTAVA ČR	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (Ústava ČR)
ZoB	Zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů
ZoČNB	Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů
ZOPRK	Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů
ZVR	Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů

ÚVOD:

Banky a oblast bankovníctví představují v současné moderní a dynamické společnosti zcela klíčovou a naprosto nepostradatelnou součást ekonomického života. Pro ekonomiku země (a potažmo i pro každého z nás) by mělo být prioritou zabezpečení kvalitního a robustního bankovního systému, který má důvěru u široké veřejnosti a jehož stěžejními pilíři budou silné a odolné jednotlivé banky. Oblast bankovníctví je navíc velice specifická tím, že do tradičně dosti konzervativního prostředí nyní promlouvá celá řada moderních technologií, které nabízí mnoho příležitostí. Současně ale také přináší celou řadu možných hrozeb. Není proto žádnou výjimkou, že banky jsou v současné době také častými lídry v oblasti technologických inovací, IT, bezpečnosti či marketingu.

Ohledně bankovníctví si tedy můžeme položit řečnickou otázku: „Jaká je robustnost českého bankovního systému?“ „Nehrozí nám v blízké době krize bankovníctví či krize některé z bank?“ Česká bankovní asociace uvádí, že český bankovní sektor se řadí mezi velice stabilní bankovní sektory, v rámci Evropské unie dokonce k těm zcela nejstabilnějším.¹ Tuto skutečnost mají dokládat každoroční zátěžové testy České národní banky, která se zabývá odolností bankovního sektoru i jeho dílčích institucí. Vysoké stability českých bank bylo dosaženo v mnoha aspektech - např. v otázce kapitálové přiměřenosti, v poměru úvěrů k depozitům, ve velice nízkém podílu problémových úvěrů s rizikem selhání, v ziskovosti aj. Prostředí tuzemského bankovního systému je dále i prostředím velice konkurenčním.² Na bankovním trhu je zastoupena celá řada bank velkých, středních i malých, které si konkurují rozsáhlou nabídkou produktů a služeb, odlišností svých obchodních modelů či svými vlastnickými poměry.

Stabilita, konkurence a bezpečnost českého bankovního systému se tedy zdá být dostatečná. Nicméně v poměrně nedávné době mohla být tuzemská veřejnost svědkem určitých krizových situací, které měly poměrně zřetelný ohlas nejen v tuzemském bankovním sektoru. V roce 2022 takový moment představoval jednoznačně krach banky Sberbank CZ. Zejména v letech 2020 a 2021 pak český bankovní systém zasáhla vlna vládních restrikcí, která byla spjata s průběhem

---

¹ Český bankovní sektor. In: *Cbaonline.cz* [online]. Česká bankovní asociace, © 2024 [cit. 5. 1. 2024] Dostupné z: <https://cbaonline.cz/o-bankovnim-sektorun>.

² Český bankovní sektor. In: *Cbaonline.cz* [online]. Česká bankovní asociace, © 2024 [cit. 5. 1. 2024] Dostupné z: <https://cbaonline.cz/o-bankovnim-sektorun>.

celosvětové pandemie koronaviru COVID-19.³ V roce 2016 pak určitý krizový moment představoval krach ERB Bank. Mnozí pamětníci si také zcela jistě ještě vzpomenou na krach mnoha tuzemských bank, který byl častý téměř po celé období 90. let 20. století a přelomu milénia.

Je také důležité mít na paměti, že český bankovní systém není uzavřenou jednotkou a osamoceným „ostrovem“ v evropském „moři“ či světovém „oceánu“. Díky tržní ekonomice a vzájemné provázanosti trhů je rovněž i český bankovní systém propojen s ostatními evropskými či světovými ekonomikami. Proto by bylo naprosto bláhové se domnívat, že bankovní krize vzniklá v jiné evropské zemi či snad na jiném kontinentu světa nemá příliš možností, jak český bankovní systém či českou ekonomiku významně (a většinou negativně) ovlivňovat.

Zcela evidentní důkaz nastíněné situace by mohl představovat krach tří velkých amerických bank – Silicon Valley Bank, Silvergate Bank a Signature Bank, v březnu 2023, během jediného týdne.⁴ (Pro doplnění, v případě banky Silicon Valley Bank se navíc jednalo o největší krach banky v USA po roce 2008, kdy zkrachovala banka Lehman Brothers, která se rovněž stala symbolem celosvětové finanční krize). Situace krachu bank z března 2023 v USA proto vedla k značnému poklesu na akciových trzích, zejména u akcií bank. Díky této skutečnosti pak obratem také velice oslabila celá řada evropských bank – například německá Commerzbank, francouzská finanční skupina Société Générale (pod kterou spadá i česká Komerční banka) či rakouská finanční skupina Erste Group (kam spadá i největší česká banka podle počtu klientů – Česká spořitelna). Ve stejném období, březen 2023, se ocitla ve značných potížích také druhá největší švýcarská banka Credit Suisse.

Vzhledem ke skutečnosti, že období jara 2023 bylo provázáno velkými obavami z nestability bankovního sektoru a možnosti vzniku další finanční krize, jevílo se téma diplomové práce zaměřené „na krize bankovních institucí“ jako na zcela mimořádně aktuální.

---

³ Český bankovní sektor. In: *Cbaonline.cz* [online]. Česká bankovní asociace, © 2024 [cit. 5. 1. 2024] Dostupné z: <https://cbaonline.cz/o-bankovnim-sektorun>.

⁴ Pád banky SVB je jedním z nejhorsich v historii USA. Vysvetlujeme, co muze znamenat pro cesky finančni trh. In: *Denikn* [online]. Deník N - rozumět lépe světu, © 2024 [cit. 6. 1. 2024] Dostupné z: <https://denikn.cz/1101338/pad-banky-svb-je-jednim-z-nejhorsich-v-historii-usa-vysvetlujeme-co-muze-znamenat-pro-cesky-financni-trh/>

1. HISTORIE BANK A VÝVOJ BANKOVNICTVÍ

1. 1. Počátky bankovníctví

Finanční svět se svými finančními institucemi a nástroji, investicemi a transakcemi, zisky i ztrátami představuje výsledek dlouhotrvající evoluce, která trvá již tisíce let. Skotský historik a profesor na Harvardově univerzitě Niall C. D. Ferguson praví, že prosperita společnosti je přímo úměrná tomu, kolik lidí si může vypůjčit od kolika vypůjčitelů.

Autor Polouček uvádí, že za kolébku moderního bankovníctví v dnešním slova smyslu je pokládána středověká Itálie ve 2. polovině 13. století a je spjata s významnou a vlivnou rodinou Medici (Medicejských).⁵ Toto historické období spadá do období renesance a ve městech po celém území Itálie se v tehdejší době velice dynamicky rozvíjel obchod.

Nicméně autorka Kantnerová dodává, že počátky bankovníctví sahají mnohem dříve do minulosti. Určité prvopočátky bankovních vztahů a finančních služeb spadají již do období antického Říma, Egypta, Asýrie, Babylonie a dalších vyspělých starověkých civilizací, které lze datovat do doby mnoha set let před Kristem.⁶ Autorka Lochmanová proto historii vzniku bankovníctví dělí do tří hlavních vývojových etap:⁷

- I. Vývoj bankovníctví v období starověku**
- II. Vývoj bankovníctví v období středověku**
- III. Vývoj bankovníctví v období novověku**

1. 2. Historie bankovníctví v období starověku

Autorka Kantnerová se ohledně vývoje prvopočátků „bankovníctví“ v období starověku vyjadřuje k jednotlivým antickým státům.⁸

---

⁵ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 35.

⁶ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 28.

⁷ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 10.

⁸ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 29.

- **Babylonská říše** – lidé se snažili hledat bezpečnou úschovu pro své úspory. Za bezpečné místa považovali chrámy, a proto do nich začali přinášet peníze, které nevyužívali k okamžité spotřebě. Proto již v období 18. stol. př. n. l. přijímali v chrámech někteří babylonští kněží peněžní prostředky k úschově. Ze svěřených prostředků k uložení pak kněží i dále poskytovali půjčky dalším obchodníkům.
- **Asýrie** – díky své geografické poloze docházelo k rozvoji dálkového obchodu na obchodních cestách mezi Asií a Evropou. V prostorách některých chrámů probíhala směna obětních darů za vonné oleje.
- **Antické Řecko** – rozvoj řemesel přinesl nová zaměstnání. Přicházejí první zmínky o vykonávání profese zkušebnictví mincí. S tím pak byla spjata i jejich úschova za poplatek či jejich půjčování na úrok.
- **Antický Řím** – i v antickém Římě se rozvíjela nová řemesla, podobně jako v antickém Řecku. Důležitý byl také rozvoj peněžnictví. To obsluhovali tehdejší peněžníci a směnárníci, kteří se živili půjčováním peněžních prostředků na úrok či jejich další směnou. Určitou specifičností antického Říma pak bylo i vydávání poukázek znějících na drahé kovy.

1.3. Historie bankovníctví v období středověku

Autorka Lochmannová uvádí, podobně jako již výše uvedený autor Polouček, že právě období středověké renesanční Itálie je považováno za začátek moderního bankovníctví. Na konci 13. století ve Florencii sedával na dřevěné lavici před svým domem jeden z prvních členů rodu Medicejských – Giovanni di Bicci de Medici.⁹ K jeho dřevěné lavici (latinsky či italsky „il banco“) přicházeli obchodníci a ukládali si zde své mince či přebytky zlata. Medici jim majetek uschoval a následně vystavil protokolující listinu se zápisem, co a kolik si obchodník uložil. O této listině by se dalo hovořit jako o určité tehdejší směnce či šeku v dnešním slova smyslu. Uložené finanční prostředky pak půjčoval také dalším obchodníkům, kterým za své riziko účtoval úroky. Ke své činnosti měl již v tehdejší době Medici také několik pomocníků, kteří sbírali informace o možných dlužnících, aby tak bylo jeho podnikatelské riziko úspěšně minimalizováno. Kromě vytvoření své banky pak Medici vytvořil i úspěšný systém účetnictví a prováděl nové finanční operace. Mezi jeho klienty patřil

⁹ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 11.

v tehdejší době i sám král či papežský dvůr. Na základě rozvíjení bankovníctví se tedy rod Medicejských stal velice vlivným a vážením i v nejvyšších vrstvách společnosti, ačkoliv byl dříve paradoxně spíše nechvalně známý pro loupeže a stíhání za zločinné delikty..., jak podotýká autorka Kantnerová. Giovanni Medici je pak mnoha dnešními historiky a ekonomy považován za zakladatele moderního bankovníctví.¹⁰

Banky se i v průběhu dějin stávaly důležitou součástí křižovatek mnoha obchodních cest a vyrůstaly na důležitých obchodních trzích. Všechna velká italská města byla během středověku důležitými centry obchodu, kde se sbíhaly mince různého původu. Autorka Lochmannová uvádí, že směnárny přijímaly vklady a zprostředkovaly platby do jiných měst, realizovali zápůjční obchody či zabezpečovali obchod a prodej zboží. Profese směnárny a bankéřů se začala dále více specializovat a „bankovní řemeslo“ se také dědilo z otce na syna. Ve středověku začínají také vznikat první obchodní společnosti, které tvořili sdružení obchodníci, často pocházející opět z prostředí vlivných rodin. Tyto společnosti jsou později označovány jako žirové banky,¹¹ jenž sloužily k vzájemnému vypořádávání závazků mezi společníky za pomoci převodů v obchodních knihách.¹²

Autorka Kantnerová dodává, že rozvoji středověkého bankovníctví dosti výrazně napomohl i Leonardo Fibonacci, matematik z italského města Pisa, se kterým spolupracovali také členové rodu Medicejských. Fibonacci vytvořil nový účetní a matematický systém, založený na „arabských“ číslicích. Díky tomu byly umožněny počty v násobcích celých či desetinných číslech a další přepočty. Tento systém také umožnil vznik základů pro výpočet úroku, který byl do té doby a při římském číslování prakticky nemožný.¹³

1.4. Historie bankovníctví v období novověku

Během období novověku se důležitá bankovní a finanční centra rozšiřují z Itálie i do dalších zemí, např. do Nizozemska, Velké Británie či Německa. Autorka Lochmannová přibližuje založení první novodobé banky roku 1609

---

¹⁰ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 10.

¹¹ Tamtéž, s. 10.

¹² Tamtéž, s. 11.

¹³ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 27.

v Amsterdamu – Amsterdamské banky.¹⁴ Její hlavní náplní byla původně pouze výměna nekvalitních mincí a jejich stahování z trhu. Později však umožňovala provádění vkladů a poskytování úvěrů.

Obr. č. 1: Amsterdamská banka – obraz Pietera Saenredama

Zdroj: Bank of Amsterdam. Painting by Pieter Saenredam In: *En.wikipedia.org* [online]. Otevřená encyklopedie Wikipedia, © 2024 [cit. 7. 1. 2024] Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Bank_of_Amsterdam#/media/File:Saenredam_-_Het_oude_stadhuis_te_Amsterdam.jpeg.

Rozvoj novověkého bankovníctví je však výrazně spojován zejména s Velkou Británií. Lidé si zde zlato i další cennosti ukládali u zlatníků, kteří jim za uložení vystavovali stvrzenku. Po následném zaplacení poplatku za uložení obdržel vkladatel své zlato zpět. Stvrzenky za uložení byly později dány do oběhu a začaly se používat při platebních vztazích, protože skutečné zlato zůstávalo uložené v bezpečnostních schránkách – v tzv. sejfech (či trezorech) u zlatníků.¹⁵

Autorka Kantnerová dále uvádí, že v souvislosti s Velkou Británií a bankovníctvím je rovněž nutné připomenout slavnou dynastii Rothschildů.¹⁶ Zakladatelem tohoto věhlasného bankovního rodu byl Amschel Mayer, původem finančník z německého Frankfurtu nad Mohanem, který si pseudonym

¹⁴ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 12.

¹⁵ Tamtéž, s. 12.

¹⁶ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 29.

„Rothschild“ zvolil podle červeného štítu (německy rotter schild) na svém rodném domě. Vyučil se v Hamburku u věhlasného bankéře Jakoba Oppenheirmera a začínal jako malý směnárník v domě svého otce. Časem se však vypracoval ve významného obchodníka s mincemi a starožitnostmi a později působil i jako správce majetku knížete Viléma Hessenského. Rothschild začal dále budovat i mezinárodní finanční síť poté, když jeho synové odešli zakládat banky do Londýna, Paříže, Vídně a Neapole. Nejúspěšnější bankou se stala právě banka v Londýně, založená roku 1809 Nathanem Rothschildem na ulici St. Swithin's Lane, (která zde mj. sídlí a funguje i v dnešní době).¹⁷

Autorka Lochmannová pak dále dodává, že dynastie Rothschildů působila jako věřitel mnoha evropských vlád a také se podílela na financování mnoha důležitých projektů po celé Evropě – financování protinapoleonské válečné koalice, budování těžkého průmyslu či výstavba železnic.¹⁸ Na našem území vlastnili např. Vítkovické železárný v Ostravě. Rothschildové provozovali i rafinérii britské královské mincovny, kde odlévali drahé kovy pro Bank of England i pro další důležité mezinárodní klienty. Roku 2005 prohlásil časopis Forbes Amschela Mayera Rothschilda za zakladatele mezinárodního finančnictví¹⁹ a za sedmého nejvlivnějšího podnikatele všech dob.

Obr. č. 2: Amschel Mayer „Rothschild“ - portrét

¹⁷ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovnictví: základy bankovnictví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 12.

¹⁸ Tamtéž, s. 12.

¹⁹ Tamtéž, s. 13.

Zdroj: Rothschild, Mayer Amschel. In: *Britannica.com* [online]. Rothschild family. ART Collection. © 2024 Encyclopædia Britannica, Inc. [cit. 8. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Rothschild-family>

1. 5. Historie českého bankovníctví za období Rakouského císařství a Rakousko-Uherska

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že první banky v Českých zemích začínají fungovat od začátku 19. století.²⁰ Autor Polouček a kol. uvádí, že z iniciativy české aristokracie byla v roce 1824 v Praze založena Česká spořitelna. Roku 1848 začala rovněž v Praze fungovat pobočka rakouské National Bank. Díky mnoha liberálním krokům po roce 1850 byla založena celá řada dalších bank, např. Živnostenská banka roku 1868.²¹

Zakladatelskou bankovní vlnu však přerušila burzovní krize ve Vídni v roce 1873, jak uvádí autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. Krize bank však v Českých zemích byla mnohem markantnější než v samotném Rakousku.²²

V letech 1873–1883 na našem území vzniklo pouze 6 nových bank, zatímco 99 jich zaniklo. Pro drobné střadatele i zájemce o malé úvěry mělo velký význam založení státní poštovní spořitelny roku 1883 či vznik malých úvěrních družstev, tzv. kampeliček. Burzovní krize ve Vídni roku 1873 i následná určitá nedůvěra v bankovníctví způsobila opožděnost vývoje domácího bankovního sektoru oproti ostatním evropským zemím,²³ jak shledává autor Polouček. Situace v tuzemském bankovníctví se pak plně stabilizovala až po začátku nového století. Nicméně v blízkém období mělo české bankovníctví opět čelit mnoha výzvám, zejména roku 1914 a počátku 1. světové války či následně roku 1918 při rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku samostatné Československé republiky.

---

²⁰ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 157.

²¹ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 36.

²² HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 157.

²³ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 36.

1.6. Historie bankovníctví v době Československé republiky

Autor Polouček a kol. dále uvádí, že ke konci roku 1918 bylo na našem území 301 obchodních akciových společností.²⁴ Nově vzniklá Československá republika musela také promptně řešit mnoho finančních problémů, zejména budování měny a provedení měnové odluky. Významnou novinkou v tuzemském bankovníctví představovalo zřízení centrální banky, které bylo upraveno zákonem č. 347/1920 Sb., a následně doplněno zákonem č. 102/1925 Sb.²⁵ Centrální banka byla v liteře zákona označena jako Národní banka Československá a její hlavním cílem bylo výhradní právo vydávání bankovek a udržování směnného kurzu československé koruny k zahraničním měnám. Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že Národní banka Československá začala fungovat 1. dubna 1926.²⁶ Jejím prvním guvernérem se stal tehdejší významný národohospodář, finančník a právník Vilém Pospíšil, který patřil mezi velmi blízké spolupracovníky Aloise Rašína.²⁷

Velkou hrozbu pro celosvětovou ekonomiku a bankovníctví představovala velká celosvětová hospodářská krize v letech 1929-1933. Nicméně v československém bankovním sektoru se neprojevila natolik destruktivně, jako v některých našich sousedních zemích – například v Německu. Tuzemský systém se sice potýkal s mnoha problémy, ale zůstal plně funkční. V roce 1938 fungovalo v Československu přibližně 120 bank,²⁸ mezi kterými měla výsadní postavení Živnobanka, zaměřená především na drobné živnostníky a rolníky.

Autor Polouček uvádí, že situace v bankovníctví se pak zásadně změnila nacistickou okupací Československa, kdy se rapidně snížil počet bank. Akciový kapitál československých bank či drobných peněžních ústavů byl buď převeden pod správu německých vlastníků nebo byla nařízena likvidace těchto institucí zcela.²⁹ Autor Polouček také zdůrazňuje, že tendence omezovat počet bank však pokračovala i po konci 2. světové války. Dne 24. října 1945 vyhlásil prezident

---

²⁴ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 37.

²⁵ Tamtéž, s. 37.

²⁶ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 157.

²⁷ Tamtéž, s. 158.

²⁸ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 37.

²⁹ Tamtéž, s. 38.

Edvard Beneš Dekret č. 102/1945 Sb.,³⁰ kterým došlo ke znárodnění akciových bank (a soukromých pojišťoven).

1.7. Historie tuzemského bankovníctví v letech 1948–1989

Zákon č. 38/1948 Sb. následně ustanovil Národní banku Československou,³¹ která měla výhradní právo pro vydávání bankovek a pro správu měnu v rámci celého území Československa. Přeměny bankovníctví byly v Československu dovršeny roku 1950, kdy byla zrušena Národní banka Československá. Zákonem č. 31/1950 Sb. vznikla dne 1. července 1950 Státní banka československá.³² V jejím čele stál generální ředitel, který byl jmenován vládou po návrhu ministra financí. Tímto krokem nastala naprostá systémová změna, kdy banka pozbyla nezávislost jako ústřední měnová instituce. Její kompetence se staly plně poplatnými politickým zájmům tehdejší vlády.³³

Autorka Lochmannová připomíná v souvislosti s obdobím 50. let 20. století také provedení československé měnové reformy dne 1. června 1953, za mandátu prezidenta Antonína Zápotockého.³⁴ Měnová reforma měla vyřešit poválečný přidělový systém, snížit poměr poptávky vůči nízké poválečné nabídce a vymýtit černou ekonomiku.³⁵ Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. označují tento způsob provedení měnové reformy jako tzv. denominaci, při které dochází ke změně měnové jednotky provedené přepočtem všech hospodářských kategorií.³⁶ Stará měna byla přepočtena na novou měnu v různých směnných poměrech. Například poměrem 5:1 u finanční hotovosti do 300 Kčs na osobu či při přepočtu mezd a cen. Poměrem 10:1 při vkladu fyzické osoby do peněžního ústavu do výše 20 000 Kčs. Poměrem 25:1 pak při vkladu fyzické osoby do peněžního ústavu do výše 50 000 Kčs. Zůstatek na účtech soukromých podnikatelů či finanční vklady na nové vkladní knížky uskutečněné po 16. květnu 1953 byly převáděny dokonce v poměru 50:1. Vládnoucí Komunistická strana Československa prezentovala

---

³⁰ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 38.

³¹ Tamtéž, s. 38.

³² Tamtéž, s. 38.

³³ Tamtéž, s. 39.

³⁴ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 14.

³⁵ Tamtéž, s. 14.

³⁶ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 44.

tento počin jako „vítězství pracujícího lidu a úder buržoazii“, nicméně úspory většiny obyvatel ztratily fakticky ze dne na den svou hodnotu.

Autorka Lochmannová také dodává, že kvůli nejvyššímu možnému směnnému kurzu 50:1 přišli o většinu svého provozního kapitálu také drobní podnikatelé a živnostníci, díky čemuž byli fakticky zcela finančně zlikvidováni.³⁷ Proti měnové reformě proběhla také celá řada demonstrací. Největší nepokoje proběhly mezi dělníky v závodu V. I. Lenina v Plzni (dnes podnik Škoda Plzeň), kteří byli za své počínání následně vězněni, propouštěni ze zaměstnání, vysídlováni do pohraničních oblastí či dokonce zasláni do táborů k nuceným pracím.³⁸

Autor Polouček pak připomíná, že důležitý mezník pro tuzemské bankovníctví za doby centrálního plánování představovalo období politického uvolňování v Československu v roce 1968, označované jako pražské jaro. V této době byla připravována hospodářská reforma pod vedením ekonoma a profesora Oty Šíka, jenž měla také zahrnovat reformu v oblasti bankovníctví.³⁹ Reforma měla znovu obnovit centrální banku i soustavu komerčních bank. Vzniknout měla také Hospodářská banka v Praze a Slovenská všeobecná banka v Bratislavě. Do nich pak měly být převedeny pobočky Státní banky československé.

Vlivem politických událostí po 21. srpnu 1968 v Československu byla sice tato reforma velice omezeně realizována od března 1969. Nicméně ale s postupující „normalizací“ politického prostředí v Československu byl celý projekt v říjnu 1969 zcela zastaven. Dne 21. prosince 1970 byl pak přijat zákon č. 144/1970 Sb., o Státní bance československé, který zakonzervoval systém jednostupňové bankovní soustavy až do konce roku 1989.⁴⁰

---

³⁷ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 14.

³⁸ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 14.

³⁹ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 38.

⁴⁰ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 38.

Obr. č. 3: Ota Šik – portrét

Zdroj: Ota Šik. In: *Cs.wikipedia.org* [online]. Otevřená encyklopedie Wikipedia, © 2024 [cit. 13. 1. 2024] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ota_%C5%A0ik

1.8. Historie tuzemského bankovníctví po 17. listopadu 1989

Autor Polouček uvádí, že zásadní ekonomické změny v domácím bankovníctví přinesly opět až politické změny po 17. listopadu 1989. Dne 28. listopadu 1989 vešel v platnost zákon č. 130/1989 Sb., o Státní bance československé. Dne 22. prosince 1989 pak vešel v platnost zákon č. 158/1989 Sb, o bankách a spořitelnách.⁴¹ Oba tyto zákony byly účinné od 1. ledna 1990 a vytvořily základní rámec pro fungování dvouступňového bankovního systému, který je běžný ve vyspělých tržních ekonomikách. Nebylo také pouhou náhodou, že tyto zákony byly značně podobné zákonům z doby plánované reformy Oty Šika v roce 1969. Počátkem roku 1990 fungovalo na území tehdejší České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen „ČSFR“) pouze 5 bank, zatímco k prosinci 1991 to bylo již 24 bank, nevyjímaje ani banky zahraniční.⁴²

Autor Polouček připomíná, že finální posun k podobě bankovního sektoru běžného v tržních ekonomikách po celém světě představoval zákon č. 21/1992

---

⁴¹ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 39.

⁴² Tamtéž, s. 39.

Sb., o bankách, který vyšel v účinnost 1. února 1992.⁴³ Tento zákon představoval klíčový právní předpis pro právní úpravu fungování bankovní instituce v tehdejší ČSFR (po zbytek roku 1992). Od 1. ledna 1993 se pak stal i klíčovým právním předpisem pro úpravu bank v samostatné České republice, jímž je stále i v dnešní době. (Pro zajímavost a úplnost, zákon č. 21/1992 Zb., o bankách, upravoval fungování bank také v nově vzniklé Slovenské republice po 1. lednu 1993. Od 1. ledna 2002 jej pak nahradil „nový“ zákon o bankách, zákon č. 483/2001 Z. z., který je na území Slovenska platný a účinný dodnes).

---

⁴³ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 39.

2. LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD PRO BANKOVNÍ SYSTÉM

2.1. Banka, bankovní systém, bankovníctví

Banky představují základní subjekty finančního trhu a řadí se mezi nejdůležitější finanční instituce, které poskytují finanční služby. Systém bank i sféra bankovníctví jsou velice úzce spjaty s ekonomickým chodem země. Zastávají proto zcela zásadní roli v každé vyspělé ekonomice. Banky i celý bankovní systém zabezpečují správné fungování tržních vztahů, neboť zajišťují toky finančních prostředků v podnikatelském prostředí mezi jeho účastníky. Bankovní systém má rovněž jedinečné postavení v oblastech businessu či v obchodní sféře. Vedle toho se ale jeho fungování zcela zásadně dotýká také každodenních činností každého z nás. Velice zjednodušeně je možné charakterizovat, že banky představují podnikatelské subjekty, jejichž nejzákladnější funkcí je přijímání peněžních prostředků od veřejnosti.

2.2. Funkce bank

Autorka Lochmannová uvádí, že banky v tržních ekonomikách zastávají celou řadu funkcí. Mezi ty nejdůležitější se řadí finanční zprostředkování, emise hotovostních či bezhotovostních peněz, zajišťování platebního styku a zprostředkování finančního investování na peněžním a kapitálovém trhu.⁴⁴

A) Finanční zprostředkování – banky fungují jako klíčové instituce, které umožňují pohyb kapitálu od přebytkových jednotek k těm deficitním. Banky mají zájem o generování zisku, a proto se přirozeně snaží o lokalizaci kapitálu tam, kde je to nejvýhodnější a kde dochází k nejvyššímu zhodnocování.

B) Emitent peněz – pokud se jedná o případ emise hotovostních peněz, pak má ve státě výsostné oprávnění centrální (ústřední) banka. V České republice má toto oprávnění Česká národní banka. Pokud se však hovoří o bezhotovostních penězích, tak možnost jejich emise mají i běžné obchodní (komerční) banky. Bezhotovostní peníze je nutné vnímat jako prostředky ve formě zápisů na bankovních účtech. Platí, že banky neposkytují úvěry pouze z přijatých depozit, ale mohou je poskytovat i nad jejich rámeček.

---

⁴⁴ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 16.

C) Subjekt platebního styku – banky zajišťují provádění plateb svých klientů bezhotovostním převodem. Právě rychlý a efektivní platební styk představuje jednu ze základních podmínek dobré kondice tržní ekonomiky.

D) Role finančního investora – banky pro své klienty zajišťují emisi cenných papírů. Pro investory však zároveň zajišťují jejich nákup či další investiční obchody.

2.3. Bankovní systém ČR

Autor Revenda vymezuje pojem „bankovní systém“ jako „*souhrn všech bankovních institucí v daném státě a uspořádání vztahů mezi nimi.*“⁴⁵ Bankovní systém obsahuje dvě složky – **institucionální a funkční**, které jsou navzájem propojené⁴⁶.

A) Institucionální složku představují dílčí banky, které jsou členěny zejména podle jejich hlavní náplně činnosti – existují banky investiční, hypoteční aj.

B) Funkční složka představuje způsob organizace vztahů mezi jednotlivými bankami na daném území. Z hlediska těchto souvislostí lze potom bankovní systém vymežit jako **jednostupňový** či **dvoustupňový**.⁴⁷

Jednostupňový bankovní systém – autorka Lochmannová uvádí, že se jedná o systém, ve kterém má výsadní postavení pouze jedna banka, která má sloučenu funkci centrální banky (zejména emise hotovostních peněz a regulování jejich množství v oběhu) a bank obchodních (komerčních) (zejména shromažďování depozit a poskytování úvěrů klientům). V některých publikacích se uvádí i tzv. systém „*monobanky*.“⁴⁸ Tento model byl obvyklý v netržních a centrálně plánovaných (socialistických) ekonomikách. Dle autora Revendy byla typickým příkladem například Státní banka Československá v letech 1950-1989 na našem území. Mezi opravdové rarity pak patřila například Kuba, neboť v letech 1962–1982 zde působila pouze jediná banka.⁴⁹

---

⁴⁵ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7. s. 18.

⁴⁶ Tamtéž, s. 19.

⁴⁷ Tamtéž, s. 20.

⁴⁸ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 14.

⁴⁹ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7. s. 21.

Dvoustupňový bankovní systém – autorka Lochmannová uvádí, že systém je založený na oddělení funkce makroekonomické (kterou zajišťuje banka centrální) a funkce mikroekonomické (kterou zajišťují obchodní (komerční) banky. Banky jsou zcela samostatné podnikatelské instituce, byť pod přísným dohledem banky centrální.⁵⁰ Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že v České republice (respektive v lednu 1990 ještě stále formálně v tehdejší Československé socialistické republice) byl zaveden dvoustupňový bankovní systém k 1. lednu 1990. První stupeň představoval Centrální banku České republiky – nově Česká národní banka, dříve představovala Státní banka Československá. Druhý stupeň pak vytvářel systém tzv. komerčních (či obchodních) bank.⁵¹

Autor Revenda uvádí, že v ekonomice může fungovat mnoho různých druhů bank. Základní kategorie druhů bank je následující:⁵²

- **Obchodní banky** – zabývají se především depozitními a úvěrovými operacemi, mohou být univerzální i specializované
- **Spořitelní banky** – věnují se depozitním, úvěrovým a dalším operacím
- **Investiční banky** – cílí na investice do cenných papírů nebo poskytování dlouhodobých úvěrů.
- **Rozvojové banky** – cílí na účelové a obvykle dlouhodobé úvěry investičního charakteru
- **Specializované vládní banky** – zakládají je vlády s cílem podpořit export nebo rozsáhlé investiční úvěry
- **Hypoteční banky** – věnují se poskytování hypotečních úvěrů či emisi hypotečních zástavních listů
- **Stavební spořitelny** – přijímají vklady od účastníků stavebního spoření a poskytují úvěry s výhodnější úrokovou sazbou.
- **Zemědělské banky** – cílí na bankovní operace a bankovní služby především v zemědělském sektoru
- **Městské a komunální banky** – zakládají je obce či města za účelem nabídky bankovních služeb v daném regionu

---

⁵⁰ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7. s. 14.

⁵¹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 158.

⁵² REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7. s. 19.

- **Konsorciální banky** – zakládají skupiny bank za účelem poskytování rozsáhlých konsorciálních úvěrů
- **Zahraniční banky** – obchodní banky či jejich pobočky, které jsou ve vlastnictví zahraničních osob
- **Bankovní holdingové společnosti** – představují rozsáhlé konglomeráty mnoha institucí, ve kterých je alespoň jednou z nich banka

Autor Revenda doplňuje, že vedle výše uvedených bank vymezujeme také banky mezinárodní a banky mezinárodně působící–tzv. multinacionální bankovní holdingové společnosti. Mezinárodní banky však nebývají přímou součástí bankovního systému dané země.⁵³ K mezinárodním bankám řadíme například dvě banky s celosvětovou působností – Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD), sídlící ve Washingtonu.⁵⁴ Dále pak Banku pro mezinárodní platby (BIS), sídlící v Basileji. Je možné vzpomenout i Evropskou banku pro obnovu a rozvoj (EBRD), sídlící v Londýně. Rovněž také Evropskou investiční banku (EIB), sídlící v Lucemburku.⁵⁵

2.4. Banka jako právní subjekt

Banka jako právní subjekt finančního trhu představuje akciovou společnost. Z hlediska obchodního práva řadíme akciové společnosti mezi kapitálové obchodní společnosti. Základní obecnou právní úpravu akciových společností nalezneme v zákoně č. 90/2012 Sb, o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZOK“). Dle ustanovení § 243 ZOK představuje akciovou společnost taková společnost, která má základní kapitál rozvržený na určitý počet akcií.⁵⁶ Základní kapitál tvoří souhrn všech vkladů společníků. Dle ustanovení § 246 odst. 2 ZOK je pro založení akciové společnosti (obecně!) stanovena výše základního kapitálu v částce minimálně 2 000 000 Kč či 80 000 EUR.⁵⁷

⁵³ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7. s. 19.

⁵⁴ Tamtéž, s. 20.

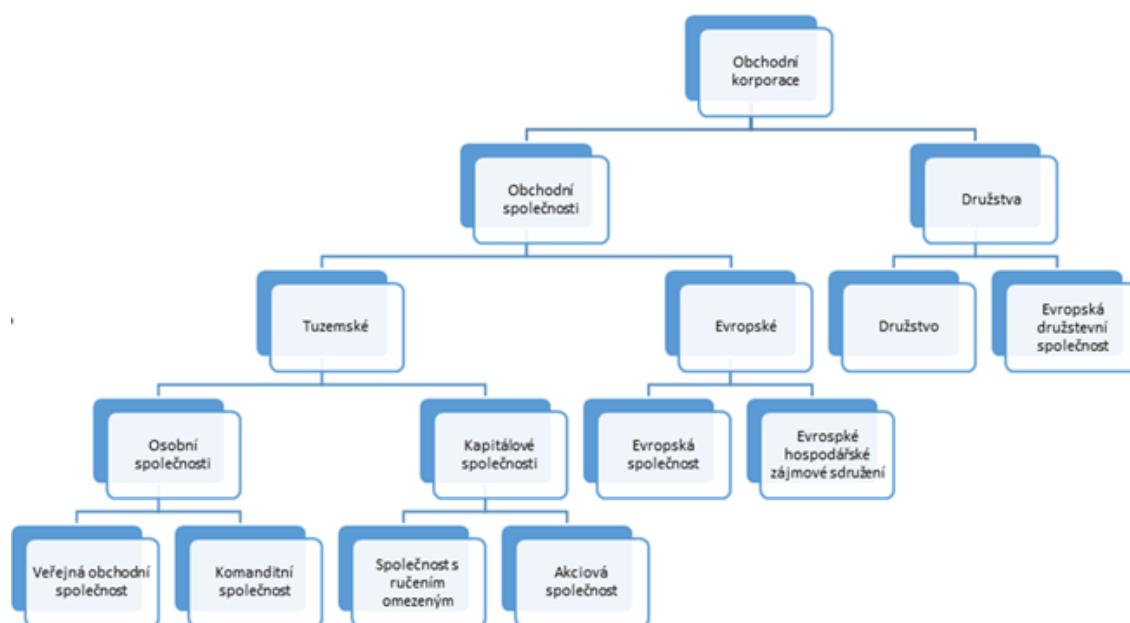
⁵⁵ Tamtéž, s. 21.

⁵⁶ Srovnej § 243 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit.17. 1. 2024].

⁵⁷ Srovnej § 246 odst.2 z. č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit.17. 1. 2024].

Do podoby právní formy banky promlouvá také právní úprava EU. Konkrétně směrnice EP a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES, (dále jen „CRD IV“). V jejím článku 12 je pojednáváno o nutném oddělení kapitálu úvěrové instituce.⁵⁸ Podmínce oddělenosti kapitálu vyhovuje v tuzemské právní úpravě právě založení právnické osoby ve formě akciové společnosti.

Nicméně banky jako akciové společnosti představují specifické subjekty působící na finančním trhu. Proto je do určité míry patrná i jejich jistá odlišnost v právní úpravě oproti běžným akciovým společnostem. Klíčovou právní úpravu pro banky v České republice představuje zejména zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoB“).

Obr. č. 4: Obchodní korporace – schéma

Zdroj: Obchodní korporace. In: *Portal.pohoda.cz* [online]. Zdanění zisků v osobních společnostech. Ing. Michal Kadlec. © 2024 portál.POHODA.cz [cit. 14. 1. 2024]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdaneni-zisku-v-osobnich-spolecnostech-v-o-s-k-s/?css=print>.

⁵⁸ Srovnej čl. 12 směrnice EP a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].

Z hlediska právní teorie vystupuje ZoB jako *lex specialis* vůči ZOK v právní úpravě banky a použije se tedy přednostně. ZOK se použije pouze subsidiárně, tj. podpůrně a doplňkově.

2.5. Odborné vymezení definice banky

Z hlediska odborné literatury vymezují autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. banku „jako právnickou osobu se sídlem v České republice, která je založená jako akciová společnost, která přijímá vklady od veřejnosti, poskytuje úvěry a která pro výkon své činnosti potřebuje bankovní licenci.“⁵⁹ „Banku jako subjekt finančního práva pak řadí do kategorie tzv. zvláštních finančních institucí.“⁶⁰ Banka, jakožto hospodář s obvykle značným finančním kapitálem, podléhá při své činnosti také poměrně přísnému dohledu kontrolního orgánu.

Autor Revenda a kol. pak vymezuje banku jako „ve své podstatě podnik (podnikatelský subjekt), který má ovšem ve srovnání s podniky v jiných odvětvích ekonomiky řadu specifických rysů, projevujících se v jejich postavení i celkovém významu v ekonomice.“⁶¹ Na činnost bank se obvykle vztahují i v mnoha aspektech odlišná pravidla oproti obecné úpravě podnikání. Základní cíl činnosti banky je však ve své podstatě shodný, jako v jakémkoliv jiném podniku – maximalizace zisku (či maximalizace tržní ceny akcií).

Autor Revenda dále hovoří i o vhodnosti vymezení banky ze dvou hledisek:⁶²

- 1.) **Funkční hledisko** – vychází z ekonomické funkce a činnosti banky
- 2.) **Právní hledisko** – je založeno na exaktním vymezení banky v příslušné právní normě.

Pro doplnění a porovnání můžeme uvést i definici autora Poloučka. Ten vymezuje banku jako „finanční instituci, která přijímá depozita (vklady) a poskytuje úvěry.“⁶³ Ačkoliv se jedná o definici dosti zjednodušenou a velice stručnou, tak je velice výstižná pro klíčové aktivity činnosti bank. Z této definice

---

⁵⁹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 65.

⁶⁰ Tamtéž, s. 65.

⁶¹ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-7261-031-7. s. 115.

⁶² Tamtéž, s. 115.

⁶³ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 10.

navíc vychází i legislativa či orgány regulace a dohledu při rozhodování, zda příslušná instituce podléhá bankovní regulaci.⁶⁴

Velice zajímavé by mohlo být i provedení určité komparace základního vymezení „banky“ v mezinárodním pojetí. Autor Ševčík uvádí situaci například z německého či britského prostředí. V Německu je banka úvěrovou institucí, která dle tamějšího zákona o finančních institucích uzavírá podnikatelským způsobem bankovní obchody.⁶⁵ Nicméně nutnost získání licence k takovéto činnosti však není v právní definici banky přímo vymezena. Právní řád ve Velké Británii pak „banku“ fakticky nevymezuje vůbec. Otázku posouzení řeší na základě judikatury soud, který přihlíží k povaze její činnosti.⁶⁶

2.6. Právní vymezení banky

Jak již bylo zmíněno výše, klíčovou právní úpravu pro banky v České republice představuje zejména zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Právní definice banky je pak vymezena v § 1 odst. 1 ZoB. Podle tohoto ustanovení se bankami rozumí akciové společnosti se sídlem v České republice, které přijímají vklady od veřejnosti, poskytují úvěry a které mají k výkonu uvedených činností udělenou bankovní licenci⁶⁷ (Českou národní bankou). Autoři Pokorná, Lasák a Kotásek uvádí, že pro vytvoření banky je důležitý moment jejího založení a jejího vzniku.⁶⁸

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. dále uvádí, že banky mohou vedle své hlavní činnosti vykonávat také činnosti vedlejší, které jsou uvedené v bankovní licenci. Jedná se zejména o investování do cenných papírů na vlastní účet, finanční leasing, platební styk a zúčtování, vydávání či správa platebních prostředků, otevírání akreditivů, obstarávání inkasa, výkon funkce depozitáře, směnářská činnost, poskytování bankovních informací a obchodování na vlastní

---

⁶⁴ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 10.

⁶⁵ ŠEVČÍK, Aleš. *Bankovníctví. I. Distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3649-4. s. 19.

⁶⁶ Tamtéž, s. 20.

⁶⁷ Srovnej § 1 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].

⁶⁸ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan a KOTÁSEK, Josef. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Academia iuris. V Praze: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-867-2. s. 185.

účet nebo na účet klienta s devizovými hodnotami či se zlatem.⁶⁹ Kompletní výčet vedlejších činností banky⁷⁰ je pak vymezen v ustanovení § 1 odst. 3 ZoB.

Minimální výše základního kapitálu pro založení banky pak musí činit alespoň 500 000 000 Kč a současně minimálně tato výše musí být tvořena peněžitými vklady,⁷¹ dle ustanovení § 4 odst. 1 ZoB. Obchodní firma nese označení „banka“ nebo „společnost“. Bankovní licenci k činnosti dané banky pak na základě žádosti uděluje Česká národní banka,⁷² jak vymezuje ustanovení § 4 odst. 2 ZoB. Bankovní licence je udělována na dobu neurčitou a není možné ji převést na jinou osobu,⁷³ jak je uvedeno v ustanovení § 6 ZoB.

2.7. Provozování bankovní činnosti

K provozování bankovní činnosti musí banka vlastnit i příslušné oprávnění. Výsadní pozici pro udělení takového oprávnění má Česká národní banka (dále jen „ČNB“). Autor Revenda uvádí, že „její činnost, práva, povinnosti, organizační struktura, měnová politika, bankovní dohled a další činnosti jsou upraveny zákonem České národní rady č. 6/1993 Sb., o České národní bance,⁷⁴ ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoČNB“).

Dle ustanovení § 1 odst. 1 ZoČNB působí Česká národní banka jako centrální (ústřední) banka České republiky, jako klíčová instituce dohledu nad domácím finančním trhem a současně i jako orgán příslušný pro řešení krize.⁷⁵

Zákon č. 6/1993 Sb., jakožto zákon upravující fungování domácí centrální banky, patří rovněž ke klíčovým právním pilířům upravující český bankovní systém. Pro provozování bankovní činnosti se toto oprávnění nazývá jako licence. Pozor! V zákoně č. 6/1993 Sb., o České národní bance, (ale i v dalších právních

---

⁶⁹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 65.

⁷⁰ Srovnej § 1 odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].

⁷¹ Srovnej § 4 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].

⁷² Srovnej § 4 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].

⁷³ Srovnej § 6 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].

⁷⁴ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7. s. 581.

⁷⁵ Srovnej § 1 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

předpisech), se v souvislosti s udělením oprávnění hovoří také o tzv. povolení.⁷⁶ Je nezbytně nutné tyto termíny vnímat rozdílně a nevnímat jako synonyma. Povolení se vydává v povolovacím řízení a je spjaté s finančními institucemi nebankovního charakteru – typicky pojišťovny, směnárny, obchodníci s cennými papíry aj. V souvislosti s bankou a „bankovním oprávněním“ je nutné vždy hovořit jako o licenci.

Do podmínek provozování bankovní činnosti rovněž promlouvá i evropská právní úprava. Dle výše zmiňované směrnice CRD IV i také Nařízení EP a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále jen „nařízení CRR“). Článek 8 směrnice CRD IV ve spojení s článkem 4 odst. 1 bodu 40 nařízení CRR⁷⁷ vymezují nezbytnost povolení před zahájením bankovní činnosti. Z hlediska práva EU je tedy nutné vystavení oprávnění pro úvěrovou instituci od domácího dohledového orgánu. Konkrétní podoba, postup i podmínky pro její udělení je však ponecháno na vnitrostátní úpravě příslušného státu. Podle článku 4 odst. 1 bodu 40 nařízení CRR tedy Česká národní banka pro Českou republiku splňuje kritérium „*příslušného veřejného orgánu*“ *oficiálně uznaného vnitrostátními právními předpisy, který je podle vnitrostátního práva oprávněn vykonávat dohled nad institucemi jako součást systému dohledu fungujícího v daném členském státě.*⁷⁸

2.8. Bankovní licence

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že k tomu, aby mohla banka v České republice působit, musí mít udělenou bankovní licenci. O bankovní licenci se žádá na základě písemné žádosti v tzv. licenčním řízení.⁷⁹ Pravomoc pro rozhodnutí o udělení bankovní licence přísluší České národní bance, dle ustanovení § 1 odst. 3 ZoČNB. Licenční řízení má tedy charakter správního řízení

⁷⁶ Srovnej § 44 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

⁷⁷ Srovnej čl. 4 odst. 1 bodu 40 Nařízení EP a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

⁷⁸ Srovnej čl. 4 odst. 1 bodu 40 nařízení CRR. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

⁷⁹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 162.

a ČNB vystupuje jako správní úřad, kterému jsou svěřeny kompetence pro rozhodnutí.⁸⁰

Přesné podmínky pro udělení licence jsou pak stanoveny v § 4 ZoB.⁸¹ Mezi stěžejní podmínky patří minimální výše základního kapitálu pro založení banky, která činí 500 000 000 Kč a která musí být složena předem na dohodnutý účet. Z dalších podmínek se jedná např. o nezávadnost základního kapitálu, odborná způsobilost žádajícího subjektu, technické, organizační či bezpečnostní předpoklady k bankovní činnosti, řídicí či kontrolní systém banky aj.

Licence je udělována příslušné bankovní instituci na dobu neurčitou a je dále nepřevoditelná na jinou osobu, dle ustanovení § 6 ZoB.⁸² Licence obsahuje také taxativně vymezený výčet činností, které může banka vykonávat.⁸³ Banka jako subjekt finančního trhu může až na základě udělené licence začít přijímat vklady a označovat se v obchodní firmě jako „banka“.⁸⁴ Banky s udělenou licencí jsou vedeny v seznamu bank a poboček zahraničních bank působících v ČR, který spravuje ČNB. Tento seznam je veřejně dostupný a také přístupný zdarma. Může proto posloužit jako určitý nástroj pro ověření, zda příslušné instituce mají udělenou bankovní licenci pro poskytování svých služeb.

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. dále uvádí, že bankovní instituce, která sídlí v jiném státě Evropské unie, může uplatňovat princip tzv. jednotné bankovní licence.⁸⁵ To znamená, že mohou vykonávat činnosti, na které získaly udělení licence domovským dohledovým orgánem i na území jiného členského státu EU, aniž by museli žádat o licenci tohoto příslušného státu. Takové

---

⁸⁰ Srovnej § 1 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

⁸¹ Srovnej § 4 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

⁸² Srovnej § 6 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

⁸³ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 162.

⁸⁴ Srovnej § 3 zákona č. 21/1992 Sb. Označení „banka“ mohou užívat i jiné subjekty, nicméně musí být zcela evidentní, že se nejedná o poskytování finančních služeb a bankovní činnosti ve smyslu ustanovení § 1 odst.1 zákona č. 21/1992 Sb. Existuje proto např. Banka potravin pro zvířata, Banka sociálních potřeb, Potravinová banka, Národní banka vín, Moravská banka vín aj.

⁸⁵ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 163.

bankovní instituce pak podléhají i nadále dohledu domovského orgánu (který licenci vystavil) i při působení v jiném hostitelském státu EU.⁸⁶

Pokud by měla zájem působit v ČR pobočka zahraniční banky ze země mimo EU, tak taková možnost rovněž existuje, ale k žádosti o licenci u domácí ČNB je nutné připojit i vyjádření dohledového orgánu ze země, kde sídlí centrála příslušné banky.

---

⁸⁶ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 163.

3. PROBLEMATIKA FINANČNÍCH KRIZÍ

3.1. Úvodní pojednání o finanční krizi a potížích bankovních institucí

Z historie je známé, že situace na finančních trzích není bohužel vždy zcela příznivá a vždy plně stabilní. Během let dochází v ekonomickém cyklu ke střídání různých období – období ekonomického růstu, období ekonomické stagnace, období ekonomického poklesu, období různých krizí či dalším momentům, které určitým způsobem zasahují do ekonomiky země a následně se projevují na jejím chodu. Jejich vývoj pečlivě monitorují vlády i řídicí úřední instituce všech států světa. Zprk, že finanční krize zahrnují nejen atributy ekonomické a právní, ale mají zásadní dopady i na společnost. Proto je nutné vnímat i jejich atributy společenské, psychologické či politické.⁸⁷ Z tohoto důvodu by mělo být vždy v zájmu státu, aby celý finanční (a současně i bankovní) sektor správně fungoval, plnil svůj účel a těšil se důvěře společnosti. Také jednotlivé banky by měly vždy dodržovat své závazky i platební morálku, hospodárně zacházet s vklady svých vkladatelů, těšit se přízni svých klientů aj. V opačném případě může docházet k potížím fungování banky či rozvojem problémové situace vlivem negativních okolností, která může vyústit až v ukončení fungování dotyčné banky. Pokud by se zmíněné nedostatky začaly vyskytovat či dále řetězit i u dalších bankovních institucí na určitém území, pak by mohlo reálně hrozit významné narušení stability bankovního sektoru v příslušné zemi.

3.2. Vymezení pojmů krize a bankovní instituce v potížích

Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené pojmy „krize“ a „bankovní instituce v potížích“ se vyskytují v samotném názvu diplomové práce, rovněž i na mnoha stranách jejího textu, bylo by vhodné přiblížit určitý rozdíl v jejich pojetí. Autor Zrůst uvádí, že i když mohou oba výrazy znít velice blízce či dokonce působit jako synonyma, je v nich určitý rozdíl. Označení „potíže“, „problémy“ či „selhání“ jsou spjaté zejména s konkrétní bankovní institucí, tedy ve smyslu mikroekonomickém,⁸⁸ ve smyslu určitého vychýlení v negativním slova smyslu od standardně, správně a řádně fungující bankovní instituce. Zatímco pojem

---

⁸⁷ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 1.

⁸⁸ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 120.

„krize“ se váže zejména k systému celkového fungování ekonomiky, tedy ve smyslu makroekonomickém.⁸⁹ Pojem rovněž označuje určité odchýlení, v negativním slova smyslu, od standardního fungování ekonomiky. Autor Zrůst pak dává za příklad finanční „krizi“ a její tři základní dílčí typy – krize bankovní, krize měnová a krize dluhová.⁹⁰

3.3. Finanční krize

Autorka Hrubá Smržová uvádí, že finanční krize zahrnují nejen atributy ekonomické a právní, ale mají zásadní dopady i na společnost. Proto je nutné vnímat i jejich atributy společenské, psychologické či politické. Jejich vývoj pečlivě monitorují vlády i řídicí úřední instituce všech států světa. Finanční krize představuje prudký pokles ceny finančních nástrojů, který může v nejhorším případě způsobit až úplné zkolabování ekonomiky. Finanční krize rovněž představuje poruchový stav, který lze přirovnat k určitému „zemětřesení“ na finančním trhu či „infarktu“ finančního systému. Finanční krize může rovněž představovat stav spojený s odlivem kapitálu ze země. Finanční krize také nejvíce postihuje takové země, které jsou značně zadlužené a kde je málo fixován (případně kde je málo pružný) směnný kurz.

Autorka Hrubá Smržová uvádí, že v historickém kontextu představovala jednu z nejhorších celosvětových ekonomických krizí Velká hospodářská krize (někdy označována také jako světová hospodářská krize či velká deprese), která probíhala v letech 1929–1933. Krize odstartovala tzv. černým čtvrtkem, 24. října 1929, kdy došlo ke krachu burzy na Wall street v New Yorku v USA.⁹¹ Propad akcií americké burzy následně způsobil i hospodářský kolaps USA, který se poté rozšířil do mnoha států po celém světě. Tato událost byla natolik bezprecedentní, že se společnost začala domnívat, že pravděpodobně nastal konec kapitalismu, který fungoval v demokratických státních zřízeních. To následně připravilo živnou půdu pro budoucí totalitní režimy, zejména fašismus a komunismus. Jeho

---

⁸⁹ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 120.

⁹⁰ Tamtéž, s. 120.

⁹¹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 25.

zástupci slibovali neopakování podobné situace, instalaci pevné vlády a odstranění demokratického zřízení.⁹²

V novodobé historii pak globální ekonomická krize probíhala v období let 2007–2015. (Nicméně někteří ekonomové a některé zdroje uvádí, že fakticky stále ještě neskončila a probíhá dodnes.) Jednalo se o dosud největší finanční krizi od 2. světové války, která měla opět svůj původ v USA. Autoři Foster a Magdoff uvádí, že počátek celé krize představovala v roce 2007 americká hypoteční krize, ke které značně přispěli také politici a bankovní instituce, kteří přes systém státem podporovaných hypoték nabízeli vlastní bydlení prakticky úplně každému. Hypoteční krize dále přerostla v bankovní krizi a následně vyústila v celosvětovou finanční krizi.⁹³ Další zhoršení situace přineslo také značné zdražení ropy, které umocňovaly spekulativní obchody na burze. To přineslo razantní zvýšení spotřebitelských cen a reálný pokles HDP. Tato krize se plně rozvinula v druhé polovině roku 2008, kdy zkolabovaly akciové trhy a přední americké i světové banky. Také cena ropy se začala prudce propadat, ze 147 amerických dolarů za barel v červenci 2008 na pouhých 40 dolarů v prosinci 2008.⁹⁴

Dle autorky Hrubé Smržové se finanční krize může objevovat ve čtyřech dílčích typech jako krize dluhová, krize měnová, krize bankovní a krize finanční systematická. Nicméně nedá se však konstatovat, že by se všechny dílčí typy krizí v praxi vyskytovaly takto zřetelně a přesně odděleně. Často se navzájem prolínají a působí společně. V některých dalších pramenech odborné literatury se můžeme setkat třeba i s případem prasknutí spekulativních bublin, jakožto další možný typ finanční krize, případně s dalšími mírně odlišnými děleními finančních krizí.

Dílčí typy (projevy) finanční krize dle autorky Hrubé Smržové:

- 1. Krize dluhová (či úvěrová)** - (anglicky debt or credit crisis)
- 2. Krize bankovní** - (anglicky banking crisis)
- 3. Krize měnová** - (anglicky currency or exchange rate crisis)
- 4. Krize finanční systematická** - (anglicky systemic financial crisis)

---

⁹² ⁹² HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 25.

⁹³ FOSTER, John Bellamy a MAGDOFF, Fred. *Velká finanční krize: příčiny a následky*. Ekonomie. Všeň: Grimmus, 2009. ISBN 978-80-902831-1-4. s. 29.

⁹⁴ Tamtéž, s. 43.

3.4. Krize dluhová (úvěrová)

Autorka Hrubá Smržová uvádí, že krize dluhová (někdy označována i jako krize úvěrová) představuje pro příslušnou zemi problém se splácením, případně jejich úplnou neschopnost splácet, stále více rostoucích dluhů vůči jiným zemím či zahraničním institucím (anglicky tzv. sovereign default). V takové situaci se obvykle země obrací na mezinárodní finanční instituce se žádostí o pomoc. Pomoc nejčastěji pochází od Mezinárodního měnového fondu či Světové banky, které postiženým zemím poskytují velké půjčky či značné finanční injekce.⁹⁵

Dluhovou krizi lze dělit na **vnitřní** (interní) a **vnější** (externí).

Vnitřní dluhové krize se projevují interním předlužením ekonomiky příslušné země, platební neschopností firem a růstem klasifikovaných úvěrů. Tento typ krize vede k zamrznutí trhu úvěrů s negativními dopady na ekonomiku, jako tomu bylo například v Japonsku, přibližně v letech 1991–1999.

Vnější dluhové krize pak představují situace, ve kterých bankovní instituce či soukromé společnosti neplní své zahraniční pohledávky. Tak se například stalo u mnoha zemí v Latinské Americe během 80. let. 20. století.⁹⁶ K dluhové krizi pak v historii došlo například i v Mexiku v letech 1982 a 1994. Dále také v Rusku v období let 1998–2000 či v Argentině v roce 2001.

Z mladší historie pak uvádí příklady dluhové krize v zemích EU v roce 2009 ve spojení s celosvětovou hospodářskou krizí autor Singer, bývalý guvernér ČNB. Příčinu představoval značný veřejný dluh některých zemí eurozóny. Největší dopad dluhové krize v roce 2009 přinesl do Řecka, následované Portugalskem, Španělskem a Irskem.⁹⁷

3.5. Krize bankovní

Pro téma diplomové práce je bezesporu nejdůležitější zejména problematika krize bankovní. Bankovní krize vzniká obvykle v případě, pokud se finanční

---

⁹⁵ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 3.

⁹⁶ Tamtéž, s. 4.

⁹⁷ Krize eurozóny. In: *Web.archive.org* [online]. Miroslav Singer. © 2024. Praha. Desátá mezinárodní konference European Governance – Corporate Governance „Perspektivy eurozóny“ [cit. 9. 2. 2024]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20160910021425/http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20121026_cife.pdf

potíže postižené důležité bankovní instituce přenesou i na banky další. Vzniklé problémy se postupem času mohou dále řetězit a přerůst až do krize celého bankovního sektoru.

Jedna univerzální definice bankovní krize pravděpodobně neexistuje. Existuje více definicí či charakteristik bankovní krize u českých i zahraničních autorů. Zpravidla limitující bývá posouzení podílů klasifikovaných úvěrů na celkovém objemu úvěrů a podle rozsahu vynaložených prostředků pro záchranu bankovních institucí či celého bankovního sektoru. Dle vymezení Mezinárodního měnového fondu lze o bankovní krizi hovořit tehdy, pokud nastala alespoň jedna z uvedených situací:⁹⁸

- a) *pokud poměr klasifikovaných úvěrů k celkovému objemu bankovního systému převýšil 10 %, nebo*
- b) *pokud finanční prostředky na záchranu bankovních institucí či bankovního sektoru převýšily 2 % HDP, nebo*
- c) *pokud potíže bankovního systému byly řešeny zestátněním postižených bankovních institucí, nebo*
- d) *pokud vláda zahájila intervenci ve formě (například) zmrazení vkladů, poskytla záruky na vklady v zasažených bankovních institucích či pokud zavedla bankovní moratorium.*⁹⁹

Autor Mervart pak uvádí, že bankovní krizi obvykle způsobuje prudký pokles úvěrů a znehodnocení aktiv. Největší potíže pro banku představuje tzv. „běh na banku“ (případně též „run na banku“), při kterém její vkladatelé ve velké panice vybírají své vložené finanční prostředky.¹⁰⁰ Běhy na banku představují mimořádně krizové momenty pro fungování bankovní instituce. Nastává v situacích, kdy vkladatelé ztratí důvěru v danou bankovní instituci (následkem různých okolností či událostí) a domnívají se, že banka je insolventní, případně, že se insolventní brzy stane. Hromadnými výběry z banky se tak snaží zachránit své vklady.¹⁰¹

---

⁹⁸ The determinants of banking crises – evidence from developing and developed countries. In: Imf.org [online]. International Monetary Fund. © 1997. Washington, DC [cit. 10. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/wp97106.pdf> s. 12

⁹⁹ Tamtéž, s. 12

¹⁰⁰ MERVART, Josef. *České banky v kontextu světového vývoje*. Cop. 1998. Ekonomie a společenské vědy. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. ISBN 80-7106-236-7. s. 89.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 89.

Autor Rothbard uvádí, že, obvyklou bankovní praxí bývá, že bankovní instituce oplývají pouze částečnými rezervami. Nikdy proto nejsou schopné okamžitě vyplatit veškeré finanční prostředky pro všechny své klienty. Run na banku vyvolaný mylnými informacemi o budoucím vývoji či nesprávnou analýzou trhu mohou proto poměrně snadno způsobit značné potíže, případně přivést i banku ke krachu, která doposud fungovala zcela bezproblémově. Pro bankovní instituce a současně i celý bankovní sektor proto platí, že vůči veřejnosti a svým klientům je velice nutná zřetelná, jasná a klidná komunikace.¹⁰²

Bankovní panika je pak stav, kdy v blízké době dochází běhům na banky u více bankovních institucí současně.¹⁰³ Vzniklé potíže u více bankovních institucí, případně jejich krach, opět vede ke vzniku ekonomické recese, která se může rozšířit až do podoby bankovní a ekonomické krize.

Autor Rothbard přibližuje, že v bankovní praxi existuje několik nástrojů, jak se s hrozícím během (runem) na banky vypořádat. Existuje pojištění vkladů vložených prostředků i nezávislá dohledová a regulativní činnost. Existuje také možnost dočasného omezení výběru finančních prostředků při hrozbě počínajících běhů na banku. Existují také vnější záchranné půjčky (tzv. nástroj bail-out). Jako vnitřní záchrana existuje možnost rekapitalizace (tzv. nástroj bail-in).¹⁰⁴

Příčiny bankovní krize:

Podobně, jako tomu bylo již u příčin vzniku finanční krize, tak i příčiny vzniku bankovní krize se různí podle názorů různých českých či zahraničních autorů a ekonomů. Je ale jisté, že potíže bankovní instituce či celou bankovní krizi zpravidla nevyvolává jen jeden jediný původce, ale jedná se přirozeně o kumulaci a postupné řetězení různých problémů, které postupem času a v konečném důsledku skutečně bankovní krizi mohou vytvořit.

Autor Jonáš hovoří o příčinách, které mohou mít makroekonomický či mikroekonomický původ. Jonáš také zdůrazňuje jako velice důležitý aspekt informační asymetrii a jí přidružené jevy ve formě nežádoucího výběru a morálního hazardu. Jako problematické vnímá i selhání kontroly uvnitř bankovní

---

¹⁰² ROTHBARD, Murray. *Peníze v rukou státu*. Liberální institut, 2002. ISBN 978-80-907962-4-1. s. 52.

¹⁰³ Tamtéž, s. 53.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 54.

instituce, nedostatky ve vnější kontrole, nedostatečnou regulaci či nedostatečný bankovní dohled aj.¹⁰⁵

Ze zahraničních autorů pak rizika vzniku bankovní krize velice podrobně vymezují autoři Goldstein a Turner. Jako problematické vidí následující aspekty¹⁰⁶:

- a) *makroekonomická nestabilita – výkyvy měnového kurzu, výkyvy inflace, změna obchodních podmínek, volatilita mezinárodních a domácích úrokových sazeb aj.*
- b) *snížení tržních cen aktiv či nárazový příliv kapitálu*
- c) *chybné nastavení směnného kurzu*
- d) *nedostatečná právní úprava bankovního sektoru a účetnictví*
- e) *přílišná angažovanost státu v bankovním sektoru a poskytování úvěrů spřízněným osobám*
- f) *nedostatečná finanční liberalizace*
- g) *selhání vnitřních kontrolních mechanismů*
- h) *chybná rozhodnutí managementu*
- i) *existence korupce a určité míry bankovních podvodů.*¹⁰⁷

Řešení bankovní krize

Autor Zrůst uvádí, že nejvíce patrný faktor při problematičném vývoji v určité bankovní instituci představuje zachování likvidity. Od příslušné bankovní instituce se v praxi začínají nejdříve odvracet „větší“ klienti. Následkem toho se začínají informace o určitých potížích bankovní instituce rozšiřovat i do veřejného prostoru. Obavy, skepse a nejistota se pak začínají objevovat i mezi veřejností. Díky tomu se pak začínají odvracet i ostatní „menší“ klienti, kteří v panice začínají pořádat zmiňované běhy (runy) na banku, aby hromadným výběrem uchránili své vložené finanční prostředky. Je důležité zmínit, že tento stav v praxi probíhá opravdu velice rychle, často v řádu jen několika málo hodin či desítek

---

¹⁰⁵ JONÁŠ, Jiří. *Bankovní krize a ekonomická transformace: souvislosti mezi ekonomickou transformací, finanční liberalizací a bankovními krizemi*. Praha: Management Press, 1998. ISBN 80-85943-70-0. s. 25.

¹⁰⁶ Banking crises in emerging countries: origins and policy options. In: *Bis.org* [online]. BIS Economic papers. © 1996. Moris Goldstein. Philip Turner. Basel, Switzerland [cit. 10. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.bis.org/publ/econ46.pdf> s. 32.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 32.

hodin. Jeho průběh je tedy nesmírně rychlý a svými finančními transakcemi představuje nesmírnou zátěž pro funkčnost celého platebního systému.

Určitým „zadostiučiněním“ během takovéto chvíle může být snad jen skutečnost, že run na banku probíhá pouze na jednu konkrétní finanční instituci, jenž ztratila důvěru v očích svých klientů. Dotyční klienti si pak následně zvolí jiné bankovní instituce, ke kterým důvěru mají a kam své finance pravděpodobně opět vloží. Podstatně horší problém by však představovalo, pokud by se do potíží dostalo více bankovních institucí a pokud by runy na důležité banky probíhaly současně. To by začalo představovat již velice zásadní problém pro funkčnost celého bankovního systému v dané zemi. Odpovědné orgány proto musí v krizových momentech reagovat velice promptně a pokusit se o stabilizaci bankovního sektoru a následně realizovat i potřebnou restrukturalizaci bankovní instituce.

Stabilizace bankovního sektoru

Autor Zrůst uvádí, že primárním cílem je stabilizovat bankovní systém zastavením náhlých výběrů a odchodu vkladatelů z bankovního systému. Stabilizace bankovního sektoru by měla (ideálně) přinést určité uklidnění na bankovním trhu, omezit davové „runy“ na bankovní instituci (instituce), přivést důvěru svým klientům a zvýšit racionalitu při jejich jednání a zamezit úplnému odchodu vkladatelů z bankovníctví. Pro docílení stabilizace bankovního sektoru by tak mělo být realizovaných několik kroků¹⁰⁸ .:

- a) **Vytvoření racionálního plánu řešení potíží bankovní instituce** – mělo by vést k větší důvěře jejích klientů. Toto řešení samo o sobě postižené bance úplně nepřináší finanční pomoc, ale pravděpodobně může napomoci ke snížení dalšího odlivu likvidity a rizika dalšího zhoršení situace.
- b) **Dodání finančních prostředků do celého sektoru bankovníctví** – Ústřední banka poskytne finanční prostředky plošně do celého bankovního sektoru, aby zajistila dostatečnou likviditu a na vzniklé potíže reagovala co možná nejrychleji. Následně pak řeší konkrétní problémovou bankovní instituci a důvody problémů.
- c) **Vláda dané země poskytne plnou garanci na vložené vklady**

---

¹⁰⁸ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 124.

- d) **Centrální banka zavede tzv. sekvestraci (nucenou správu) a řízení pro odebrání bankovní licence u postižené bankovní instituce** – nastává v případě, že banka má skutečné a prokazatelné potíže se svou solventností a v bankovním systému působí spíše negativně.
- e) **Zajištění kontroly monetárního systému** – představuje významný zásah do právních i ekonomických otázek vztahů. Dochází k zmražení vkladů, omezování nakládání s valutami či prodlužování splatnosti pohledávek.¹⁰⁹

Provedení restrukturalizace

Autor Zrůst uvádí, že sekundárním cílem by mělo být provedení restrukturalizace, aby se (ideálně) problémová či krizová situace již neopakovala a aby bankovní instituce, potažmo celý bankovní sektor opět obnovil svou důvěru i bezproblémový chod. Restrukturalizace je pak řešena z hlediska institucionálního, provozního a finančního.¹¹⁰

1. Institucionální restrukturalizace – cílí na kvalitativní změny prostředí, ve kterém zasažená bankovní instituce působila. Týká se především právních a kontrolních změn, zpřísnění bezpečností politiky banky či posílení bankovního dohledu, aby se v budoucnosti předcházelo dalším problematickým momentům. Pokud by pravidla v nějaké oblasti nebyla vůbec vytvořena, pak se vytváří nová. Pokud již existují, ale ukážou se v krizových momentech jako nedostatečná či málo funkční, pak se nově dále doplňují a zpřísnují. Typicky cílí na parametry likvidity, kapitálové přiměřenosti, výše základního kapitálu aj. Učebnicový příklad by mohlo představovat přijetí evropské legislativy pro oblast bankovníctví, v diplomové práci již zmiňované „směrnice CRD IV“ a „nařízení CRR“. Těmito dokumenty mělo dojít ke zlepšení pravidel právní úpravy bezpečnostní politiky bank a posílení bankovního dohledu, v rámci provádění institucionální restrukturalizace a současně jako reakce na vznik a další rozvoj celosvětové finanční krize v roce 2008.¹¹¹

2. Provozní restrukturalizace – cílí především na otázky vedení, řízení, organizační změny, management a celkové směřování bankovní instituce. Provozní restrukturalizace byla velice aktuální otázkou v tehdejší ČSSR po roce

---

¹⁰⁹ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 126.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 127.

¹¹¹ Tamtéž, s. 127.

1989, kdy docházelo k politické i tržní transformaci a formování bankovního sektoru. V tehdejší ČSFR a ČR pak zejména během let 1991–2000 vzniklo velice rychle mnoho nových bank. Stejně tak rychle však bohužel mnoho bank i zkrachovalo. Toho času „nově zrozená“ ČR čelila mnoha novým výzvám, bankovního sektoru nevyjímaje. Provozní restrukturalizace měla v dané době řešit zejména otázky řízení, organizace a celkového směřování bankovních institucí, aby k podobným krachům bank nedocházelo. Do ČR tehdy přicházely také působit pobočky zahraničních bank, které již oplývaly svým zavedeným bankovním know-how. V rámci provozní restrukturalizace pak mohly přinášet určitou inspiraci pro nově vznikající tuzemské banky, například v otázkách pro úspěšné řízení, fungování a řízení bankovní instituce či v souvislosti s nabídkou nových bankovních produktů a služeb.¹¹²

3. Finanční restrukturalizace – souvisí zejména s otázkou financování bankovních institucí a řešení jejich možného podfinancování. Na činnosti finanční restrukturalizace bank se podílí zejména vláda dané země a její ústřední banka, kde jsou řešeny velice složité finanční procesy v souvislosti s likviditou, úvěry bank, převody aktiv aj. V rámci finanční restrukturalizace se pak využívá například injekce nových finančních prostředků, snižování finančních závazků bank, zlepšování managementu klasifikovaných úvěrů aj.¹¹³

3.6. Krize měnová

Autorka Hrubá Smržová uvádí, že měnová krize představuje náhlou devalvací měny či náhlé měnové výkyvy kurzu domácí měny vůči měně zahraniční. Měnová krize může být způsobena rozsáhlým deficitem platební bilance. Proto se někdy označuje také jako krize platební bilance. Může rovněž souviset i s určitými obavami trhu, že domácí vláda není dostatečně schopná krýt svou domácí měnu. Investoři proto ztrácí důvěru v domácí měnu a dávají raději přednost pevnějším a stabilnějším zahraničním měnám - např. euro, americký dolar, švýcarský frank, britská libra atp. Prudké a neočekávané snížení kurzu domácí měny se může projevit také ve ztrátě části devizových rezerv či prudkým zvýšením úrokových sazeb. Měnová krize se většinou také vyskytuje ve státech s fixním měnovým kurzem, oproti státům, kde je volně pohyblivý kurz. Měnová

---

¹¹² ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 128.

¹¹³ Tamtéž, s. 129.

krize v ryzí podobě je velice vzácná, její charakteristické aspekty byly přítomny například při problémech Evropského měnového systému v roce 1992, nicméně obvykle bývá velice blízce provázána s krizí finanční a bankovní.¹¹⁴

3.7. Krize finanční systematická

Autor Helísek vymezuje systematickou finanční krizi velice podobně, jak ji vnímá i Mezinárodní měnový fond. Jedná se o zásadní rozpad schopnosti fungování finančního trhu, který má zcela zásadní negativní dopady na reálnou ekonomiku postižené země. Systematická finanční krize kumuluje aspekty všech uvedených typů krizí, které působí s různou intenzitou a které se navzájem prolínají.¹¹⁵

3.8. Prasknutí spekulativních bublin jako příčina krize

Pro úplnost k problematice prasknutí spekulativních bublin, pokud je zahrneme jako další možný typ finanční krize. Autorka Hrubá Smržová uvádí, že prasknutí spekulativních bublin souvisí s problematikou investování na burzách, které bývá spojeno s iracionálním rozhodováním investorů.¹¹⁶ O spekulativních bublinách hovoříme v případech, kdy dochází k prodeji značného množství aktiv za značně převyšované ceny, které neodpovídají skutečnosti. Fungují dvě možnosti vývoje spekulativních bublin. U první možnosti nejdříve tržní kurz roste a následně dochází k prudkému cenovému propadu. U druhé možnosti naopak nejdříve klesá tržní kurz a následně prudce rostou ceny.¹¹⁷ Na reálném trhu může být však dosti náročné rozeznat, jestli cena aktiv skutečně reflektuje jejich základní hodnotu. Proto může být úspěšná identifikace cenových bublin poměrně nesnadným úkolem.

Autorka Hrubá Smržová dodává, že učebnicovým příkladem prudkého růstu a následného splasknutí spekulativní bubliny v historickém kontextu může být například Tulipánový krach (či Tulipánová horečka) v Nizozemsku v letech 1634–1637.¹¹⁸ Počátek je však patrný již od poloviny 16. století, kdy se do

---

¹¹⁴ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 3.

¹¹⁵ HELÍSEK, Mojmir. *Měnové krize: (empirie a teorie)*. Praha: Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-82-7. s. 112.

¹¹⁶ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 16.

¹¹⁷ Tamtéž, s. 17.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 17.

Nizozemská začaly dovážet cibulky tulipánů z Asie. Lidé si je pro svou barevnost a nenáročnost brzy velice oblíbili a používali je i v rámci obchodu. V prvopočátku tulipánového obchodování stály cibulky tulipánů jen několik jednotek guldenů (gulden byl tehdejší nizozemským platidlem). Nicméně poptávka po cibulkách začala časem značně růst a rapidně se zvyšovala i jejich cena. Během 30. let 17. století cena vyšplhala až do čtyřciferných hodnot. V té době obchodníci i investoři shledali, že cena tulipánů je zcela nepřiměřená. Začal proto prudce klesat zájem o tulipány a značně klesala i jejich cena, která se propadla o více než 90 %. Výsledný krach spekulativní bubliny kolem tulipánové horečky pak v tehdejší době způsobil v Nizozemsku velice rozsáhlou finanční krizi.¹¹⁹

Jako další příklad historického pádu může podle slov autorky Hrubé Smržové představovat Jihomořská bublina roku 1720 ve Velké Británii.¹²⁰ Byla spjata se společností South Sea Company (Společnost jižních moří), jenž byla založena roku 1711 pro obchodní vztahy s Latinskou Amerikou, zejména pro trh s otroky a nerostnými surovinami. Ještě počátkem roku 1720 byla cena akcie společnosti South Sea Company přibližně 121 liber. V dubnu pak cena akcie přesáhla hranici 500 liber. V květnu se přiblížila 900 librá za akcii. Vrcholu dosáhla 24. června 1720 při ceně 1050 liber za akcii. Následně však cena akcií začala prudce padat a v srpnu se ustálila na pouhých 135 librách. Akcie se tak celkově propadly asi o 88 % a mnoho investorů ztratilo veškerý majetek. Po splasknutí této bubliny nastala i ve Velké Británii rozsáhlá finanční krize.¹²¹

Autor Stroukal pak dává za příklad v mladší historii a přelomu milénia internetovou bublinu, především v USA a některých státech západní Evropy. Zejména v letech 1997–2001 vlivem masového rozšiřování internetu ve společnosti docházelo k rychlému vzniku mnoha internetových firem, které však fungovaly pouze krátkou dobu a následně došlo k jejich rapidnímu propadu, což opět vyvolalo problémy na finančních trzích.¹²²

V dnešní době mohou představovat riziko vzniku finančních bublin a hrozbu rozvoje finanční krize výzvy nové. Jako příklad jistě poslouží trh tzv.

---

¹¹⁹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času*. Plzeň, 2023, s. 17.

¹²⁰ Tamtéž, s. 17.

¹²¹ Tamtéž, s. 18.

¹²² STROUKAL, Dominik. *Ekonomické bubliny: průvodce hospodářskými krizemi od tulipánů po koronu*. Druhé rozšířené vydání. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3172-3. s. 189.

kryptoměn (digitální měny, elektronické peníze), který představuje například Bitcoin a podobné. Autorka Dubská pak dále uvádí, že další příklad současné finanční bubliny by dosti často mohl představovat i současný realitní trh, kdy velice dynamicky rostou ceny nemovitostí, stavebních pozemků, nájmu aj. Nicméně zůstává však často (možná až řečnickou) otázkou, zda mnohdy nabízená vysoká cena nemovitostí na trhu opravdu odpovídá i jejich skutečnému stavu, stáří, lokalitě aj.¹²³

V posledních letech se dosti často hovoří zejména v USA také o tzv. bublině vysokoškolského vzdělání (anglicky Higher education bubble), kde se zejména mladí dospělí značně zadlužují pro svá vysokoškolská studia s vyhlídkou na „lepší budoucnost“. Nicméně ale ani následné úspěšné absolvování placeného vzdělání nemusí představovat záruku pro jejich úspěšnou kariéru i kvalitnější život. Autoři Coates a Morrison uvádí, že náklady za studium na vysokých školách se zvyšují a nabídka absolventů různých oborů často převyšuje poptávku po jejich dovednostech. To zvyšuje nezaměstnanost absolventů a současně zvyšuje riziko nesplacení studentských půjček pro finanční instituce i daňové poplatníky. Bez zajištěných záruk pro financování půjček vláda rovněž riskuje vytvoření morálního hazardu, když univerzity studentům účtují často nákladné studijní poplatky, ale v souvislosti s tím nenabízí adekvátní obchodovatelné dovednosti.¹²⁴

---

¹²³ DUBSKÁ, Drahomíra. *Realitní trh České republiky: cenová bublina ano či ne? Souborné informace. Analýzy*. Praha: ČSÚ, 2009. ISBN 978-80-250-1956-6. s. 13.

¹²⁴ COATES, Ken, MORRISON, Bill. *Dream Factories: Why Universities Won't Solve the Youth Jobs Crisis*. Toronto: Dundurn Press, 2016. ISBN 978-1459733770. s. 230.

4. REGULACE A DOHLED V BANKOVNÍM SEKTORU, ROLE ČNB

4.1. Pojednání o podstatě regulací a dohledu v bankovním sektoru

Autorka Kantnerová uvádí, že regulování a dohledová činnost nad bankovními institucemi se řadí spolu s měnovou politikou k nejdůležitějším činnostem centrálních bank v tržních ekonomikách. Obě uvedené činnosti se vzájemně doplňují a existují u nich společné vazby. Navíc názory národohospodářů, ekonomů, právníků a dalších odborníků na tuto problematiku se často i poměrně různí ve věci plánování a stanovování dostatečné míry a způsobů provádění bankovních regulací – tj. co přesně regulovat, jak intenzivně regulovat, v jakém rozsahu regulovat aj.¹²⁵

Podnikání v oblasti bankovníctví je rovněž velice specifickou záležitostí a zásadně se liší od „běžného“ podnikání v ostatních nebankovních odvětvích. Je charakteristické kumulací velkého množství finančních prostředků, jenž pochází od různých vlastníků či z různých zdrojů. Podnikání v oblasti bankovníctví s sebou rovněž nese také značnou rizikovost v podobě transakčních operací. Z těchto důvodů tedy sektor bankovníctví patří (pravděpodobně logicky a opodstatněně) mezi jednu z nejmarkantnější regulovaných finančních oblastí v celém odvětví ekonomiky.¹²⁶

Autor Liška komentuje velice výstižně situaci kolem bankovní regulace – *„Podnikání v bankovníctví vyžaduje řád, důslednost, pořádek a přesnost! Každá fyzická i právnická osoba má zájem své peníze uložit do spolehlivé banky a mít jistotu, že vklad jí bude ve lhůtě splatnosti vyplacen.“*¹²⁷

4.2. Role a kompetence České národní banky

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že *„centrální banka představuje v každém státě vrcholnou instituci v systému bankovníctví.“*¹²⁸ V České republice zastává tuto pozici Česká národní banka. Pozice a činnost ČNB je

¹²⁵ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 177.

¹²⁶ Tamtéž, s. 177.

¹²⁷ LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách a předpisy související*. Zákony s poznámkami. Praha: C.H. Beck, 1999. ISBN 80-7179-176-8. s. V. a 21.

¹²⁸ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 157.

vymezena v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.¹²⁹

Podle ustanovení čl. 98 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, představuje „*ČNB ústřední banku státu, jejímž klíčovým úkolem je péče o cenovou stabilitu.*“¹³⁰ Plní proto celou řadu ekonomických funkcí. Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. dále uvádí, že ČNB „*zajišťuje tvorbu měnové politiky, emisi bankovek a mincí, koordinaci peněžního oběhu a platebního styku či péči o finanční stabilitu a bezpečné fungování tuzemského finančního systému.*“¹³¹ ČNB také dále „*zabezpečuje bankovní služby pro stát či veřejný sektor, rovněž plní funkci dohledového orgánu nad finančním trhem a je také kompetentním orgánem pro řešení krize.*“¹³² „*ČNB patří také do Evropského systému centrálních bank.*“¹³³

Ústředí ČNB sídlí v Praze, v ulici Na příkopě. Zastoupení ČNB se v ČR nachází dále v Praze, Brně, Hradci Králové, Ostravě, Českých Budějovicích, Plzni a v Ústí nad Labem.¹³⁴ Nejvyšší orgán ČNB představuje Bankovní rada České národní banky, která se skládá ze 7 členů – guvernér ČNB, 2 viceguvernéři ČNB a 4 členové bankovní rady ČNB.¹³⁵ Současným guvernérem ČNB (ke dni 1. 3. 2024) je Ing. Aleš Michl, Ph.D. (Ve funkci úřaduje od 1. července 2022).¹³⁶ Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. dále uvádí, že „*členy bankovní rady ČNB jmenuje prezident ČR na dobu 6 let. Současně platí, že nikdo nesmí zastávat funkci člena bankovní rady více než dvakrát.*“¹³⁷

¹²⁹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 157.

¹³⁰ Srovnej čl. 98 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 1. 2024].

¹³¹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 158.

¹³² Tamtéž, s. 158.

¹³³ Tamtéž, s. 158.

¹³⁴ Kde nás najdete. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. o ČNB. Kde nás najdete. © 2024. Česká národní banka. [cit. 1. 3. 2024]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/zastoupeni-cnb/

¹³⁵ Členové bankovní rady. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. o ČNB. Bankovní rada. Členové bankovní rady © 2024. Česká národní banka. [cit. 1. 3. 2024]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni-rada/clenove-bankovni-rady/

¹³⁶ Aleš Michl – guvernér ČNB. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. o ČNB. Bankovní rada. Členové bankovní rady © 2024. Česká národní banka. [cit. 1. 3. 2024]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni-rada/clenove-bankovni-rady/ales-michl/

¹³⁷ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 158.

Autorka Kantnerová dále uvádí, že ČNB je podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, „ústřední bankou České republiky, orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení krize“¹³⁸ v České republice. ČNB tak vykonává dohled nejen nad celým sektorem bankovníctví, ale i družstevními záložnami, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím, penzijními fondy, fondy penzijních společností, směnárny i institucemi v oblasti platebního styku.

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. dále uvádí, že ČNB, jakožto dohledový orgán i jako pečovatel o stabilní bankovní systém v České republice, využívá mnoho metod pro posuzování a ověřování bankovní činnosti. Ze zjištěných informací ČNB následně každý rok vydává dokument – *Zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem*,¹³⁹ kterou předkládá nejpozději do 30. června následujícího roku Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě, dle ustanovení § 45d zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.¹⁴⁰ Autorka Kantnerová pak dodává, že ČNB dále zveřejňuje i Zprávu o finanční stabilitě.¹⁴¹

4.3. Vývoj dohledu a regulace bankovníctví v ČR a pozice ČNB

Vývoj regulace a dohledu bankovníctví na našem území v mladší historii souvisel zejména s událostmi po 17. listopadu 1989, které přinesly změnu politického systému a přechod k tržnímu hospodářství. Autorka Kantnerová uvádí, že v 90. letech minulého století byla naplněna myšlenka o reformě bankovního systému s oddělením centrální banky a komerčního bankovníctví. Spolu s tím se budoval i systematický bankovní dohled vhodný pro tržní hospodářství. Tyto významné změny v pojetí funkce bankovního dohledu pak byly roku 1992 definovány i zákonem ZoB. Rozvoj bankovního sektoru byl velice dynamický, rostl počet zakládaných bank i objem poskytovaných služeb.¹⁴²

¹³⁸ Srovnej § 1 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 1. 3. 2024].

¹³⁹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 159.

¹⁴⁰ Srovnej § 45d zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 1. 2024].

¹⁴¹ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 180.

¹⁴² Tamtéž, s. 179.

Autorka Kantnerová dodává, že od roku 1993 a později se však začaly projevovat četné potíže bankovních institucí. Z tohoto důvodu se proto přistoupilo ke stabilizaci a konsolidaci českých bankovních institucí. Přistoupilo se také k legislativnímu posílení kompetencí ČNB v oblasti dohledové a regulační v tuzemském bankovním sektoru.

Autorka Kantnerová dále uvádí, že po roce 2000 se bankovní dohled věnoval dalšímu posilování stabilizace tuzemského bankovního sektoru a rovněž i na velice intenzivní přípravě pro vstup ČR do EU. Dne 1. května 2004 vstoupila ČR do EU a tuzemský trh se tak otevřel bankovním institucím (i dalším finančním subjektům) využívající svobodu volného pohybu služeb a svobody usazování v rámci prostoru EU.¹⁴³

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že k 1. dubnu 2006 došlo k integraci veškerých kompetencí pod ČNB. ČNB tak začala zajišťovat dohled vedle bankovníctví i nad družstevními záložnami, kapitálovým trhem, kolektivním investováním, pojišťovnictvím a penzijním připojištěním, na které do té doby dohlíželo MF ČR, Úřad pro dohled nad družstevními záložnami a Komise pro cenné papíry.¹⁴⁴ Byl také zřízen Výbor pro finanční trh, který projednává otázky související s regulací a dohledem nad finančním trhem.¹⁴⁵

V rámci regulace úvěrových institucí měla klíčový význam příprava nového konceptu kapitálové přiměřenosti (**Basel II**), do kterého se ČNB aktivně zapojila. Tato koncepce přinesla nová pravidla pro bankovní podnikání a do právního řádu byla implementována v roce 2007.¹⁴⁶

Ke dni 1. ledna 2008 realizovala ČNB zásadní reorganizaci v souvislosti s dohledem nad finančním trhem, kdy aplikovala tzv. funkcionální model dohledu, který znamenal další progres v integraci útvarů dohledu.

Roku 2011 byl vytvořen nový institucionální rámec uspořádání regulace a dohledu finančního trhu v EU v součinnosti s dalším konceptem kapitálové

---

¹⁴³ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 180.

¹⁴⁴ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 160.

¹⁴⁵ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 180.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 181.

přiměřenosti **BASEL III**. Byla zřízena také **Evropská rada pro systémová rizika** (dále jen „ESRB“). Dále pak i tři evropské dohledové orgány nad finančním trhem.¹⁴⁷ Se všemi rovněž spolupracuje i ČNB.

- **Evropský orgán pro bankovníctví** (dále jen „EBA“)
- **Evropský orgán pro cenné papíry a trhy** (dále jen „ESMA“)
- **Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění** (dále jen „EIOPA“)

4.4. Směřování regulací a dohledu v bankovním sektoru

Autorka Kantnerová uvádí, že bankovní regulace a dohled představují koncipovaný systém stanovených pravidel a sledování jejich dodržování. V tomto systému participují především tři skupiny objektů:¹⁴⁸

a) regulující a dohlížející instituce – v ČR tuto funkci zastává především ČNB, jakožto ústřední banka ČR a jakožto kontrolní a dohledový orgán

b) regulované subjekty – představují jednotlivé obchodní (komerční) bankovní instituce

c) externí auditorské firmy – jejich úkolem je ověřovat správnost a pravdivost výkazů jednotlivých obchodních (komerčních) bank, které jsou předávány bance centrální. Ideální stav pak představuje, pokud auditor shledá stav bankovní instituce bez výhrad. Tím je potvrzena úplnost a pravdivost všech výkazů účetnictví a ideální předpoklady bankovní instituce v dalším pokračování své bankovní činnosti po dobu minimálně dalšího jednoho roku. Výsledek činnosti auditu je rovněž součástí výroční zprávy příslušné bankovní instituce.¹⁴⁹

Vedle existence externích auditorských firem existují také audity interní, které by měla každá bankovní instituce provádět sama a ve svém vlastním zájmu.

---

¹⁴⁷ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 181.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 177.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 177.

Autorka Jurošková pak uvádí, že v tržních ekonomikách obvykle směřuje systém bankovních regulací a bankovního dohledu na čtyři hlavní oblasti působení:¹⁵⁰

1. **Regulace podmínek vstupu do bankovní sféry**
2. **Regulace a prověřování základních povinných pravidel pro bankovní činnost** – tj. zejména kontrola přiměřenosti kapitálu, likvidity, úvěrová angažovanost, ochrana před nelegálními obchodními praktikami, transparentnost a poskytování informací aj.
3. **Povinné pojištění vkladů bank**
4. **Činnost banky poslední instance a vytvoření finanční ochranné sítě** – představuje postup, jakým může centrální banka pomoci určité obchodní (komerční) bance při potížích s jejím chodem a finanční situací¹⁵¹.

Autorka Jurošková dále dodává, že právě důsledná regulace vstupu do bankovníctví představuje stěžejní zásadu obezřetnosti, protože zakládá na skutečnosti, že právě důsledná kontrola subjektu před vstupem na bankovní trh může do budoucna významně minimalizovat riziko možných problémů.¹⁵²

4.5. Způsoby dohledu a metody hodnocení bankovních institucí

Autorka Kantnerová dále uvádí, že bankovní dohled může být vykonáván **externě** (na dálku) či **interně** (na místě, kontrola přímo v prostorách banky).¹⁵³

Externí dohled (či dálkové monitorování) je založené zejména na kontrole, analýze a administrativní práci v souvislosti s výkazy, které konkrétní bankovní instituci předkládá. Důležitý z hlediska kontroly je také výkaz zisků, ztrát a bilancí. Mezi hlavní výhody patří nižší finanční náročnost a rychlost kontroly.

Interní dohled (dohled na místě v prostorách banky) potom bývá prováděn v těch bankovních institucích, které jsou nějakým způsobem problémové a vykazují např. finanční či organizační potíže. Interní dohled se však může týkat i náhodných kontrol bankovních institucí jinak zcela bezproblémových, které probíhají namátkově v delších časových horizontech. Interní dohledové kontroly

---

¹⁵⁰ JUROŠKOVÁ, Lenka. *Bankovní regulace a dohled*. Studie. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-26-1. s. 21.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 22.

¹⁵² Tamtéž, s. 23.

¹⁵³ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 178.

jsou potom zaměřeny zejména na ověřování odevzdávaných dokladů, sledování zajištění úvěrů, informačních toků uvnitř banky, adekvátnost prováděných operací, dodržování pracovních postupů, technická kontrola zabezpečení pracovního prostředí, pozorování klima prostředí kontrolované bankovní instituce, úroveň řízení rizik aj.

Autorka Kantnerová uvádí, že bankovní instituce jsou také v rámci dohledové činnosti na dálku i na místě klasifikovány podle několika kritérií, přičemž výsledky tohoto hodnocení slouží jako určitý ukazatel pro klienty, kteří o problematice bankovních regulací či dohledové činnosti nemají potřebné znalosti, jak příslušná bankovní instituce finančně hospodaří. V praxi se nejčastěji využívají dvě metody hodnocení bank – **metoda CAMELS** a **metoda BOPEC**. Označení metod vzniklo jako zkratka z počátečních písmen jednotlivých ukazatelů v anglickém jazyce, které se hodnotí a porovnávají.¹⁵⁴

1. Metoda CAMELS (anglicky CAMELS Rating System)¹⁵⁵

Metoda CAMELS je často využívána v prostředí Evropy i EU, a tedy i v ČR. Dohledový orgán hodnotí každé kritérium na stupnici 1–5, přičemž stupeň 1 představuje nejlepší, stupeň 5 pak nejhorší. Pokud vyjde celkové zprůměrování všech posuzovaných atributů do hodnoty okolo stupně 2, je možné posuzovat hodnocenou bankovní instituci jako velice kvalitní.

C – Capital protection – orgán dohledu (v ČR představuje ČNB) sleduje poměry kapitálu a jeho složek k celkovým aktivitám. Hodnotí například kapitál banky a jeho strukturu, vývoj fondu, kapitálovou přiměřenost aj.

A – Assets quality (kvalita aktiv) – je sledována kvalita aktiv, stav úvěrů, kvalita úvěrového portfolia aj.

M – Management quality (kvalita řízení) – je hodnocena úroveň řízení bankovní instituce, ČNB potvrzuje osoby navržené do nejvyšších manažerských funkcí, posuzuje jejich profesní odbornost či zkušenosti aj.

E – Earnings strength (výnosy) – je posuzována a vyhodnocována výnosnost obchodní činnosti a jejich případné výkyvy

---

¹⁵⁴ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 178.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 178.

L – Liquidity risk (likvidita) – je posuzováno řízení likvidity, přičemž se klade velký důraz na dodržování pravidel likvidity, cash flow aj.

S – Sensitivity to market risk (citlivost na tržní rizika) – je posuzováno hodnocení metod řízení rizik, které příslušná bankovní instituce využívá. Posuzuje se citlivost na tržní, měnové či úrokové riziko aj.

2. Metoda BOPEC (anglicky BOPEC Rating System)¹⁵⁶

Metoda BOPEC vyjadřuje obdobný princip hodnocení bankovní instituce jako metoda CAMELS, nicméně má mírně odlišně členěny hodnotící atributy. Často se s ní setkáme spíše v „anglosaském“ prostředí, například v USA, Kanadě či Austrálii. BOPEC hodnotí následující:

- *B – Bank subsidiaries – bankovní složky*
- *O – Other subsidiaries – ostatní složky*
- *P – Parent company – mateřská společnost*
- *E – Earnings strength – sleduje vývoj zisků*
- *C – Capital – sleduje kapitál holdingu.*

4.6. Basilejský koncept kapitálové přiměřenosti BASEL

1. Koncept Basel I (Basilej I)

Autorka Kantnerová uvádí, že **Basilejský výbor pro bankovní dohled** (anglicky Basel Committee on Banking Supervision – BCBS), působící v Basileji při Bance pro mezinárodní vypořádání (platby) (anglicky Bank for International Settlements – BIS), vydal roku 1988 první koncept kapitálové přiměřenosti, tzv. **Basilejskou kapitálovou dohodu** či také **Basel I**. Tím došlo k vytvoření prvního mezinárodního sjednocení kapitálové přiměřenosti, ve kterém byl zakotven minimální požadavek na kapitálovou rezervu bank pro krytí neočekávaných ztrát. Basel I byl rovněž vytvořen jako velice jednoduchý standard, aby mohl být snadno rozšiřován a užíván v co největším počtu bankovních institucí po celém světě, bez rozdílu na jejich velikost či konkrétní zaměření. **Minimální kapitálový požadavek** byl konceptem **Basel I stanoven na 8 %**. (To znamená, že například při modelové výši poskytnutého úvěru v částce 1000 Kč, musí příslušná bankovní

---

¹⁵⁶ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 178.

instituce poskytnout minimálně 8 % ze svého kapitálu - tj. minimálně 80 Kč ze svého kapitálu. Zbývajících 920 Kč pak může použít ze zdrojů cizích).¹⁵⁷

2. Koncept Basel II (Basilej II) - Nová basilejská kapitálová dohoda

Autorka Kantnerová uvádí, že změny prostředí, globalizace finančních trhů, nové finanční nástroje, pokrok v oblasti řízení a měření rizik aj. vyvolaly potřebu dosavadní koncept kapitálové přiměřenosti upravit, aby všechny tyto uvedené aspekty zohledňoval a doplnil dále i určité nedostatky, se kterými Basel I plně nekalkuloval. V roce 2004 proto byla podepsána nová mezinárodní dohoda, tzv. **Nová basilejská kapitálová dohoda** (anglicky New Basel Capital Accord – Basel II), jež byla implementována do legislativy k 1. lednu 2007.¹⁵⁸

Autor Zrůst pak dodává, že Basel II přináší přesnější stanovení míry kapitálové přiměřenosti, kdy bankovní instituce jsou povinné mít takové kapitálové rezervy, jež odpovídají jejich individuálnímu rizikovému profilu.¹⁵⁹

Autoři Mejstřík, Pečená a Teplý uvádí, že mezinárodní dohoda Basel II je založena na třech klíčových aspektech:¹⁶⁰

- a) **stanovení minimálních kapitálových požadavků**
- b) **existence procesu dohledu** – aktivní bankovní dohled a hodnocení dostatečnosti kapitálu regulačním orgánem
- c) **tržní disciplína a transparentnost** – dochází k informování a zveřejňování informací

Webový portál ČNB pak uvádí, že koncept Basel II byl v České republice implementován do zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, zákona o podnikání na kapitálovém trhu a zákona o platebním styku a do prováděcí vyhlášky č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry na základě evropských směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES.¹⁶¹

---

¹⁵⁷ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 180.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 181.

¹⁵⁹ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 122.

¹⁶⁰ MEJSTRÍK, Michal, PEČENÁ, Magda, TEPLÝ, Petr. *Základní principy bankovníctví*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2008, s. 211.

¹⁶¹ Nový koncept kapitálové přiměřenosti (Basel II). In: *Historie.cnb.cz* [online]. Regule a dohled. Regule a dohled v oblasti finančního trhu. © 2024. Historie ČNB. [cit. 1. 3. 2024].

Basel II si kladl za cíl přinést zejména další zvýšení stability a zabezpečení finančního sektoru, posílení konkurenceschopnosti, kapitálové požadavky odpovídající rizikům, zohledňování všech možných rizik v bankovníctví, posílení bankovního dohledu, tendence k určitému mezinárodně jednotnému systému a jeho aplikování na bankovní instituce v celosvětovém měřítku.¹⁶²

3. Koncept Basel III (Basilej III)

Autorka Kantnerová uvádí, že poslední celosvětová ekonomická krize, probíhající přibližně v období let 2007–2015 bohužel ukázala, že ani principy obsažené v konceptu Basel II nemusí být při dlouhotrvajících finančních potížích globálního charakteru zcela dostačující. Mnoho bankovních institucí se během období krize pokoušela stanovená pravidla všemožně obcházet a vysoce riziková aktiva byla vyváděna z jejich bilancí. Mnohé banky tak proto operovaly s nižší úrovní kapitálu, než ve skutečnosti odpovídala úroveň rizika. Velice citelný problém představovaly i nemalé finanční odměny pro vedení a management bankovních institucí, případně dosti štědré výplaty dividend akcionářům, i přes období průběhu celosvětové finanční krize. To problematickou situaci v bankovníctví nadále prohlubovalo. Všechny tyto aspekty proto vedly k nutnosti další revize bankovní regulace a zpřísnění podmínek. Tu přinesla mezinárodní dohoda Basel III. Její implementace do evropské legislativy i národních právních řádů probíhala přibližně v období let 2013–2019.¹⁶³

Autor Zrůst uvádí, že mezinárodní dohoda Basel III přinesla další zpřísnění požadavků na kapitálovou přiměřenost, stanovila nová pravidla rizikovosti bankovních aktiv, přinesla úpravu proticyklického jednání bank či stanovila tzv. pákový poměr (anglicky *lavarage ratio*). Mezinárodní dohoda Basel III přinesla také další zlepšení odolnosti bank při potížích a během období krize, celkově dále

---

Dostupné z:

https://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_financniho_trhu_i/novy_koncept_kapitalove_primerenosti_basel_ii.html.

¹⁶² Nový koncept kapitálové přiměřenosti (Basel II). In: *Historie.cnb.cz* [online]. Regulace a dohled. Regulace a dohled v oblasti finančního trhu. © 2024. Historie ČNB. [cit. 1. 3. 2024].

Dostupné z:

https://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_financniho_trhu_i/novy_koncept_kapitalove_primerenosti_basel_ii.html.

¹⁶³ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 182.

posílila celý systém bankovníctví a měla by také přinést celkově zvýšenou disciplínu všem bankovním institucím.¹⁶⁴

Autorka Kantnerová dále uvádí přehled nejdůležitějších změn, které mezinárodní dohoda Basel III přináší (při porovnání s Basel II):¹⁶⁵

- **Přináší zpřísnění požadavků na kapitálovou přiměřenost** – z tehdejších 8 % postupné navyšování na hodnotu 10,5 % v roce 2019, přičemž 2,5 % má tvořit tzv. konzervační polštář (anglicky conservation buffer) pro rezervu kapitálu nad rámec rizik. Požadavek na kapitálovou přiměřenost může být dále navýšen o další 2,5 % v rámci proticyklického polštáře. Maximální požadavek na kapitálovou přiměřenost tedy může tvořit až 13 %.
- **Přináší nové indikátory do oblasti regulace** – jsou stanoveny požadavky na maximální zadluženost či požadavky na likviditu - např. indikátor zadluženosti, standardy likvidity aj.
- **Přináší regulaci vyplácení dividend a bonusů** – v případě ekonomických potíží banky, době krize aj.

Požadavky na kapitálovou přiměřenost Basel III splňují všechny obchodní (komerční) bankovní instituce v ČR. Hodnoty kapitálové přiměřenosti jsou zveřejňovány bankami také ve svých výročních zprávách.¹⁶⁶

4.7. Řízení finančních rizik, jejich vymezení a dělení

Při realizaci své činnosti a svých obchodů čelí bankovní instituce mnoha různým rizikům. Autorka Kantnerová uvádí, že „riziko v bankovníctví představuje určitý stupeň nejistoty, zda nastane nebo nenastane předpokládaný či očekávaný jev.“¹⁶⁷ Měřítka vývoje rizik stanovují statistické metody, ukazatele rozptylu a směrodatné odchylky. Podnikání v bankovníctví, obdobně jako jiné podnikání, by mělo na základě své činnosti generovat zisk jako přebytek nad svými náklady. Riziko bankovního podnikání je spjaté přímo úměrně s očekávaným výnosem. To znamená, čím vyššímu riziku bankovní instituce čelí, tím vyšší výnos ze své činnosti také očekává. Míra rizika je u jednotlivých druhů bankovních odlišná,

¹⁶⁴ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 123.

¹⁶⁵ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 182.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 183.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 73.

protože souvisí se specifikami jejich provádění. V České republice využívají banky k měření rizik často metodiku ČNB nebo uplatňují metodiky přímo své vlastní – například behaviorální scoring. U měření rizik se kromě rozsahu škody stanovuje i míra pravděpodobnosti.¹⁶⁸

Autoři Smejkal a Rais uvádí, že existuje také přímo celý obor – risk management,¹⁶⁹ který se zaměřuje na identifikaci, rozbor, kontrolu a minimalizaci při řízení rizik. Dále dodávají, že je rovněž důležité, aby řízení příslušné instituce posuzovalo rizika ve vzájemných souvislostech a mělo vytvořen komplexní systém pro řízení rizik - tzv. Enterprise Risk Management (ERM).¹⁷⁰ Řízení rizik úzce souvisí také s vynaložením nákladů pro jejich realizaci, a proto je důležité také sledovat výslednou efektivitu tohoto procesu.

Autorka Kantnerová vymezuje, že rizika finančních transakcí komerčních bank lze vymežit do dvou základních skupin – **systémové (systemické) riziko a jedinečné (specifické) riziko.**¹⁷¹

A) systémové (systemické) riziko – *představuje takové riziko, které stojí mimo banku, je objektivní a instituce jej nemůže sama o sobě příliš ovlivnit. Pojí se nejčastěji s politickým a ekonomickým prostředím v daném státě a jeho zákonodárstvím, regulacemi, vlivy mezinárodní politické situace aj. Vzhledem ke vztahu k makroekonomickému vývoji se tedy nedá příliš diverzifikovat*¹⁷².

B) Jedinečné (specifické) riziko – je spjaté s rozhodování konkrétní bankovní instituce a lze určitým způsobem ovlivňovat. Banka má proto již více možností, jak této skupině rizik předcházet. Může například obchody provádět s větší obezřetností, může je více diverzifikovat aj.¹⁷³

Autorka Kantnerová pak dále hovoří i o dalších druzích bankovních rizik.¹⁷⁴

---

¹⁶⁸ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 73.

¹⁶⁹ SMEJKAL, Vladimír, RAIS, Karel. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Čtvrté, aktualizované vydání. Expert. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9. s. 91

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 91

¹⁷¹ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 74.

¹⁷² Tamtéž, s. 74.

¹⁷³ Tamtéž, s. 74.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 75.

1.) Úvěrové (dlužnické) riziko – představuje nejvýznamnější, nejstarší a vůbec nejvíce ohrožující bankovní riziko, se kterým se může bankovní instituce setkat. Vyplývá z hrozby platební neschopnosti či nevěle dlužníků plnit své závazky z úvěrů, poskytnutých záruk, cenných papírů, devizových obchodů či obchodů na peněžním a kapitálovém trhu.¹⁷⁵

Příčiny úvěrového rizika mohou být dále dvojího druhu – **interní a externí**.¹⁷⁶ Interní příčiny úvěrového rizika jsou závislé na vlastních rozhodnutích banky. Externí příčiny úvěrového rizika souvisí s vývojem ekonomiky a politickou situací, přímo rozhodnutí banky se netýkají. Pro řízení je důležité rozlišovat i dvě složky úvěrového rizika – **riziko nesplnění závazku druhou stranou a inherentní riziko produktu**.¹⁷⁷

- **Riziko nesplnění závazku druhou stranou** označuje pravděpodobnost vzniku ztráty z dané transakce. Zahrnuje riziko zákazníka, riziko země, riziko transferu, riziko nedostatečné diverzifikace aktiv a riziko úrokové sazby.
- **Inherentní riziko produktu** představuje rozsah ztráty, jenž bankovní instituci vznikne následkem nesplnění závazků klienta (či obchodního partnera). Obsahuje riziko jistiny a úroků, riziko náhradního obchodu a riziko zajištění.

Autor Polouček dodává, že aspekty, jenž zásadně ovlivňují úvěrové riziko představuje zejména vhodné nastavení podmínky poskytnutí úvěrů, jejich zajištění a jejich diverzifikace. Diverzifikaci úvěru však Polouček považuje za zcela stěžejní opatření pro omezení úvěrového rizika¹⁷⁸. Riziko úvěrové pak blíže souvisí s rizikem likvidním. Proto se řízení obou těchto rizik vzájemně prolíná.

2.) Likvidní riziko – představuje takové riziko, kdy bankovní instituce pozbude schopnost splnit své finanční závazky v době, kdy se stanou splatnými. Případně banka nebude moci financovat svá aktiva. Trvalé udržování likvidity je zejména u bankovních institucí naprosto klíčové, neboť i drobné narušení dokáže vyvolat u jejich klientů či ve společnosti ztrátu důvěry. To může mít zcela zásadní

---

¹⁷⁵ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 75.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 75.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 76.

¹⁷⁸ POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9. s. 171.

dopady jak na banku samotnou, tak i na celý bankovní sektor. Hledisko likvidity je proto možné použít jako relevantní ukazatel skutečného finančního stavu příslušné bankovní instituce. V této souvislosti se také aplikuje tzv. test likvidity nebo test předlužení, podle kterých je v insolvenčním právu definován úpadek. Nezbytnou minimální likviditu každé bankovní instituce reguluje také centrální banka pomocí povinných minimálních rezerv a pravidel likvidity.¹⁷⁹

3.) Kapitálové riziko – autorka Kantnerová uvádí, že „*kapitálové riziko (někdy označované také jako riziko nesolventnosti) označuje situaci, při které výše závazků bankovní instituce převyšuje tržní hodnotu veškerých aktiv. Banka tak následkem tohoto stavu nemusí být schopna plnit své závazky a stává se nesolventní.*“ Pro předcházení tohoto stavu by banka měla udržovat dostatečnou výši vlastního kapitálu. Pro zjištění minimální požadované míry solventnosti u bankovní instituce se pak využívá ukazatel kapitálové přiměřenosti.¹⁸⁰

4.) Tržní riziko – autorka Kantnerová konstatuje, že tržní riziko je založené na změnách podmínek trhu. Souvisí například se změnami devizových kurzů a změnami cen akcií, nemovitostí a komodit. Tržní riziko se proto jeví rovněž jako mimořádně problematické, neboť bývá méně viditelné a samotnou bankovní institucí méně ovlivnitelné. Řízení tržního rizika se realizuje pomocí ovlivňování struktury aktiv a pasiv či pomocí derivátových obchodů – swap, futures, opce a forward.¹⁸¹

Tržní riziko obsahuje také další dílčí rizika – měnové, úrokové a komoditní.¹⁸²

a) měnové (devizové) riziko – souvisí se změnami měnových kurzů a následného vývoje jejich zhodnocování či znehodnocování.

b) úrokové riziko – je spjaté se změnami tržních úrokových sazeb na úrokově citlivé rozvahové položky. Bankovní instituce čelí úrokovému riziku tehdy, pokud se úroková citlivost aktiv neshoduje s úrokovou citlivostí pasiv.

c) komoditní riziko – u bankovních institucí bývá jeho výskyt spíše marginální. Řízení komoditního rizika je však velice důležité zejména u těch

---

¹⁷⁹ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 76

¹⁸⁰ Tamtéž, s. 77.

¹⁸¹ Tamtéž, s. 78.

¹⁸² Tamtéž, s. 78.

společností, pro které komodity znamenají důležitou část jejich nákladů i výnosů. Jsou obvyklé například u společností působících v petrochemickém průmyslu či v odvětví letecké dopravy. Nicméně bankovních institucí by se potom toto riziko dotýkalo také, pokud by i její klienti pocházely ve větší míře z výše uvedených specifických odvětví. Existují však i určité výjimečné případy, kdy s komoditami obchodují i banky samotné. Takovým příkladem by pak mohla být např. banka Raiffeisenbank v Německu zaměřená na odvětví zemědělství.¹⁸³

5.) Provozní riziko – dle autorky Kantnerové představuje toto riziko následek selhání osob, systémů, vnitřních procesů či jako následek externích událostí. V některých publikacích se označuje rovněž jako riziko operační. Příkladem může být ztráta obchodních smluv, zaslání financí na špatný účet, chybný výpočet úroků, vymazání dat následkem kolapsu počítačové sítě v dané organizaci atp. Provozní riziko lze snížit omezením počtu rizikových transakcí, případně též kontrolní praxí dvou osob, kdy bankovní transakci v bance přihlížejí dva její zaměstnanci a schvalují ji svým podpisem.¹⁸⁴

---

¹⁸³ KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4. s. 79.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 80.

5. ŘEŠENÍ POTÍŽÍ BANKOVNÍ INSTITUCE BEZ UKONČENÍ JEJÍ ČINNOSTI

5.1. Podstata řešení potíží bankovní instituce bez ukončení její činnosti

Řešení vzniklých problémů bankovní instituce, která nepovede k nutnosti ukončení své činnosti spočívá na principu včasného zásahu při vzniklých potížích banky. Podstatou řešení je aplikace určitých postupů a opatření, které může dohledový orgán aplikovat u finanční instituce, jenž se sice nachází v problematické situaci, nicméně její opětovná náprava, ozdravení a stabilizace se jeví jako možná a reálná. Konkrétní podoba intervencí vůči postižené bankovní instituci může být velice různorodá.

Autor Zrůst uvádí, že řešení může spočívat například ve vypracování a realizaci nápravného programu pro překonání problematického období či plánu restrukturalizace dluhu ve spolupráci s věřiteli instituce. Může spočívat také ve změně dosavadní obchodní strategie postižené bankovní instituce a může přirozeně souviset i s personální změnou ve vedení bankovní instituce či řídicího managementu banky, která se ocitla v potížích. Důležitá je především rychlost provedení, která by společně se systémem nápravných opatření postižené bankovní instituci zachovala funkčnost a přinesla ideálně brzkou nápravu. Právě včasný zásah a nápravné kroky by měly pomoci problematickou situaci v bankovní instituci (ideálně) napravit a zamezit aplikaci „razantnějších“ kroků, které by již na další fungování i zachování bankovní instituce mohly mít velice zásadní vliv.¹⁸⁵

5.2. Ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí – Směrnice BRRD

Na problematiku potíží bankovních institucí bylo reagováno dne 15. dubna 2014 přijetím směrnice EP a Rady č. 2014/59/EU, kterou byl stanoven rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků, v aktuálním znění (dále jen „směrnice BRRD“).

Autor Zrůst uvádí, že směrnice BRRD upravuje jednotný regulační rámec krizového řízení úvěrových institucí a investičních podniků. Potřebnost

---

¹⁸⁵ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 21 a s. 246.

existence směrnice BRRD vyvolaly okolnosti spjaté se záchranou velkých bankovních institucí, jenž byly zasaženy celosvětovou finanční krizí v roce 2008. Směrnice BRRD tak představuje další z důležitých evropských právních dokumentů upravujících finanční trh, který reagoval na poslední celosvětovou hospodářskou krizi, podobně jako v diplomové práci již zmiňovaná směrnice CRD IV či nařízení CRR.¹⁸⁶

Přijetí evropské směrnice BRRD by tedy mělo přinést určitou univerzalitu postupu při potížích či riziku selhání bankovních institucí (ale dále i družstevních záložen či obchodníků s cennými papíry) v prostředí Evropské unie. BRRD dále přináší určitou novinku ve smyslu vnímání i následného financování selhávající bankovní instituce. BRRD aplikuje tzv. princip „bail – in“, kdy je řešeno poskytování finančních prostředků pro nápravu selhávající instituce z vnitřních zdrojů. Na financování se tak budou podílet osoby zainteresované ve vztahu k bance v potížích, zejména její akcionáři a věřitelé.¹⁸⁷

Dle BRRD mohou příslušné orgány aplikovat tzv. „opatření pro řešení krize“ bankovní instituce v selhání, jímž by došlo k naplnění uvedených cílů:¹⁸⁸

1. **Kontinuita „zásadních“ funkcí** – představují funkce, jenž mají důležitý význam pro ekonomiku a jejich omezení by mohlo znamenat narušení ekonomické stability.
2. **Zabránění nepříznivým důsledkům pro finanční systém** – představuje další rozvoj a rozšiřování krizové situace.
3. **Ochrana veřejných finančních prostředků** – omezování finanční pomoci pro bankovní instituci v selhání z veřejného rozpočtu státu (již výše zmiňovaný nástroj „bail-out“).
4. **Ochrana vkladatelů požívajících ochrany** – dle směrnice EP a Rady č. 2014/49/EU o systémech pojištění vkladů (anglicky Deposit Guarantee

---

¹⁸⁶ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 21 a s. 159.

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 160.

¹⁸⁸ BRRD: Jednotlivé nástroje krizového managementu bank a obchodníků s cennými papíry. In: *Glatzova.com* [online]. Právo a finance. JUDr. Vladimíra Glatzová. © 2024 Glatzova & Co. [cit. 17. 2. 2024]. Dostupné z: https://www.glatzova.com/files/download/Pr%C3%A1vn%C3%AD%20r%C3%A1dce%20BRRD%202%20%C4%8D%C3%A1st_LIN_JT.pdf s. 47. (s. 2.)

Scheme Directive, (dále jen „směrnice DGSD“), ve spojení se směrnicí EP a Rady č. 97/9/ES, o systémech pro odškodnění investorů.

5. Ochrana finančních prostředků a aktiv klientů¹⁸⁹

Směrnice BRRD také umožňuje, aby členské státy Evropské unie mohly reagovat na hrozící selhání bankovní instituce v rámci tří úrovní opatření:

1. Preventivní opatření

2. Ozdravná opatření a včasný zásah

3. Nezbytnost rezoluce – pokud došlo k rozvoji krize a banka má potíže s funkčností

a) Zvláštní správce – bývá jmenován pro krizové řízení banky. Má odborné předpoklady, schopnosti a kvalifikaci pro výkon své činnosti. Zvláštní správce oplývá právy i povinnostmi statutárního orgánu i akcionářů postižené bankovní instituce.¹⁹⁰

b) Nástroj převodu činnosti – představuje pravomoc příslušného orgánu převést akcie akcionářů postižené bankovní instituce bez jejich svolení na třetí osobu – kupujícího. (Anglicky bývá označováno jako sale of business tool).¹⁹¹

c) Překlenovací instituce – představuje dočasný nástroj krizového řízení banky. Byla vytvořena k účelu držení akcií, aktiv, práv či dluhů vydaných bankovní institucí v režimu krizového managementu. (Anglicky bývá označováno jako bridge bank).¹⁹²

d) Oddělení aktiv – představuje nástroj krizového managementu banky, jenž odděluje bezproblémová aktiva selhávající banky od znehodnocených aktiv či aktiv s nedostatečnými výsledky. (Anglicky bývá označováno jako „good bank / bad bank separation“).¹⁹³

---

¹⁸⁹ BRRD: Jednotlivé nástroje krizového managementu bank a obchodníků s cennými papíry. In: *Glatzova.com* [online]. Právo a finance. JUDr. Vladimíra Glatzová. © 2024 Glatzova & Co. [cit. 17. 2. 2024]. Dostupné z: https://www.glatzova.com/files/download/Pr%C3%A1vn%C3%AD%20r%C3%A1dce%20BRRD%202%20C4%8D%C3%A1st_LIN_JT.pdf s. 47 (s. 2.)

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 47. (s. 2.)

¹⁹¹ Tamtéž, s. 48. (s. 3.)

¹⁹² Tamtéž, s. 48. (s. 3.)

¹⁹³ Tamtéž, s. 48. (s. 4.)

Směrnice BRRD také přináší preventivní nástroje, které by měly (v ideálním případě) fungovat ještě před samotným počátkem selhávání bankovní instituce. Jedná se o případ tzv. ozdravných plánů. Všechny bankovní instituce v Evropské unii mají na základě směrnice BRRD uloženou povinnost vypracovat vlastní ozdravný plán s jeho každoroční aktualizací. Ozdravný plán by měl obsahovat návrhy opatření, které by banky realizovaly v případě vzniku potíží či riziku bankovního selhávání, aby dosáhly opětovné finanční stabilizace. V České republice schvaluje ozdravné plány bankovním institucím Česká národní banka, jenž představuje tuzemskou kontrolní a dohledovou autoritu. Bankovní instituce předkládá návrh ozdravného plánu ve lhůtě 7 dní po jeho sestavení (či aktualizování), podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPRK“).¹⁹⁴ ČNB následně posoudí podaný návrh ozdravného plánu, podle ustanovení § 11 odst. 2 ZOPRK, a do 6 měsíců posoudí splnění požadavků stanovených v § 9 ZOPRK a zda systém ukazatelů umožňuje včasné zjištění rizik, dle ustanovení § 9 odst. 5 ZOPRK.¹⁹⁵

5.3. Směrnice BRRD II

Dne 20. května 2019 byla přijata směrnice EP a Rady EU č. 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES, (dále jen „směrnice BRRD II“).

Ministerstvo financí ČR uvádí, že nejdůležitějším cílem úpravy obsažené ve směrnici BRRD II je další snižování rizik v sektoru finančního trhu.¹⁹⁶

Autorka Půlpánová pak uvádí, že BRRD II přináší první rozsáhlejší novelizaci směrnice BRRD a obsahuje také implementaci pravidel Basel III do legislativy EU. BRRD II přináší soulad s mezinárodním standardem pro specifikaci celkové kapacity pro absorpci ztrát (TLAC) s již existujícím

---

¹⁹⁴ Srovnej § 11 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 2. 2024].

¹⁹⁵ Srovnej § 9 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 2. 2024].

¹⁹⁶ Novela zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu byla zařazena na pořad 58. schůze Poslanecké sněmovny. In: *Mfcr.cz* [online]. Finanční stabilita a dohled. Ministerstvo financí České republiky. [cit. 17. 2. 2024] Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/bankovnictvi-a-dohled/financni-stabilita-a-dohled/aktuality/2020/novela-zakona-o-ozdravnych-postupech-a-r-39417>

standardem EU na minimální požadavek na kapitál a způsobilé závazky (MREL). BRRD II pak dále přináší i nové kategorie úvěrových institucí, zvýšení ochrany drobným investorům a další technické záležitosti.¹⁹⁷

5.4. Zákon o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu

V souvislosti se směrnicí BRRD a nařízením EP a Rady (EU) č. 806/2014 ze dne 15. července 2014, kterým byla stanovena jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení krize úvěrových institucí (a některých investičních podniků) v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí, byl v České republice dne 10. prosince 2015 přijat zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPRK“).¹⁹⁸ Tento zákon představoval implementaci směrnice BRRD do tuzemského právního řádu a měl do tuzemské finanční sféry přinést určitý systém prevence, včasného zásahu a řešení rizik, pokud by došlo k potížím či selhávání bankovní instituce, potažmo selhání zodpovědných osob za vzniklou situaci. ZOPRK cílí zejména na banky, nicméně vztahuje se také na spořitelní družstva, úvěrová družstva či obchodníky s cennými papíry. Právní norma přináší do tuzemského právního řádu určitou prevenci před využíváním státních veřejných prostředků pro financování bankovních potíží či bankovního selhávání. Zákon dbá naopak na to, aby finanční pomoc pro řešení následků bankovního selhávání bylo přeneseno zejména na akcionáře či věřitele dané bankovní instituce. ZOPRK tak přináší i do tuzemského bankovníctví tzv. princip „bail – in“, o kterém bylo blíže pojednáno již v souvislosti se směrnicí BRRD v předchozí dílčí kapitole.

Předmět úpravy zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů, je vymezen v § 1 ZOPRK následovně:¹⁹⁹

a) ozdravné plány a postupy

b) plánování řešení krize

c) postavení a pravomoci České národní banky

---

¹⁹⁷ PŮLPÁNOVÁ, Karolína. *Ozdravné postupy a řešení krize bank*. Teoretik. Praha: Leges, 2022. ISBN 978-80-7502-614-9. s. 23.

¹⁹⁸ Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

¹⁹⁹ Srovnej § 1 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

d) postupy v případě selhání povinné osoby nebo skupinového selhání

e) financování řešení krize

f) přeshraniční spolupráci a postupy při ní uplatňované

g) povinnosti při prodeji podřízených způsobilých závazků

Znění § 2 ZOPRK pak vymezuje vybrané důležité pojmy. V ustanovení § 3 ZOPRK jsou přiblíženy povinné osoby. V § 4 ZOPRK je pojednáno o selhání ve vztahu k povinným osobám. Znění § 5 ZOPRK potom vymezuje pojetí orgánu příslušného k řešení krize. Dle ustanovení § 5 odst. 1 ZOPRK je Česká národní banka orgánem příslušným k řešení krize (bankovní instituce)²⁰⁰. Ustanovení § 6 odst. 1 pak zakotvuje, že ČNB zajistí funkční oddělení útvaru vykonávajícího působnost orgánu příslušného k řešení krize od ostatních činností ČNB.²⁰¹

Díky platnosti ZOPRK je tak ČNB oprávněna realizovat efektivnější opatření ve vztahu k ozdravným postupům i pro řešení krize. Nejdůležitější kompetence ČNB v souvislosti s řešením krize potom je:²⁰²

1. Tvorba plánů pro řešení krize

2. Řešení krize instituce

3. Stanovení příspěvku do mechanismu pro financování řešení krize²⁰³

Autor Zrůst však k problematice dále dodává, že určitými výjimkami jsou situace, kdy pro řešení bankovního selhávání je zapotřebí užít finance z veřejných zdrojů, poskytnutí státní záruky či nutnost čerpání financí z Fondu pro řešení krize nebo z Fondu pro pojištění vkladů, pokud objem přesahuje 60 % dostupného majetku v některém z fondů. Tehdy musí ČNB obdržet předchozí souhlas Ministerstva financí ČR.²⁰⁴

---

²⁰⁰²⁰⁰ Srovnej § 5 odst. 1 z. č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²⁰¹ Srovnej § 6 odst. 1 z. č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²⁰² Řešení krize na finančním trhu. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Řešení krize. © 2024. Česká národní banka. [cit. 18. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/>.

²⁰³ Tamtéž,

²⁰⁴ Řešení krize na finančním trhu. In: *Konreo.cz* [online]. Public relation. Články. JUDr. Lukáš Zrůst, Ph.D., LL.M., MBA. 24. listopadu 2017. © 2024. Konreo. [cit. 18. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.konreo.cz/PR/Clanky/Reseni-krize-na-financnim-trhu>.

V ustanovení § 8 ZOPRK a násl. je dále vymezena problematika ozdravných plánů.²⁰⁵ Znění § 17 a násl. ZOPRK potom zakotvuje plány řešení krize.²⁰⁶ Rozmezí ustanovení § 37 - § 51 ZOPRK se potom věnuje problematice včasného zásahu.²⁰⁷

5.5. Řešení krize dle zákona o ozdravných postupech

Autor Zrůst uvádí, že České národní bance, jakožto ústřednímu dohledovému orgánu i orgánu pro řešení krize se prostřednictvím ZOPRK nabízí několik možností, jak řešit potíže selhávající bankovní instituce. Jedná se o následující:²⁰⁸

1. **„odepsání a konverze kapitálových nástrojů – umožňuje realizaci snížení ztrát povinné osoby“**
2. **„přechod činnosti na soukromého nabyvatele – představuje přechod nástrojů na povinné osoby či na nového nabyvatele“**
3. **„přechod činnosti na překlenovací instituci – umožňuje zachovat poskytování hospodářsky nebo systémově významných činností“**
4. **„přechod činnosti na osobu pro správu aktiv – je realizován pro zajištění efektivního použití ostatních nástrojů k řešení krize“**
5. **„odpis nebo konverze odepisovatelných závazků – je možné docílit krytí ztrát či snižovat pohledávky věřitelů vůči povinné osobě“**
6. **správu pro řešení krize – ČNB přebírá řízení povinné osoby, případně stanoví zvláštního správce**
7. **další pravomoci – například odvolání statutárního orgánu či managementu povinné osoby, pozastavení povinnosti plnění ze smlouvy, zrušení či změna podmínek smlouvy aj.**

---

²⁰⁵ Srovnej § 8 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²⁰⁶ Srovnej § 17 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²⁰⁷ Srovnej § 37–51 z. č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²⁰⁸ Řešení krize na finančním trhu. In: *Konreo.cz* [online]. Public relation. Články. JUDr. Lukáš Zrůst, Ph.D., LL.M., MBA. 24. listopadu 2017. © 2024. Konreo. [cit. 18. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.konreo.cz/PR/Clanky/Reseni-krize-na-financnim-trhu>

Autor Zrůst k problematice finančního selhávání dále uvádí, že úplná selhání finančních institucí by měla být řešena zejména pomocí likvidace či insolvence – tedy cestou úplného zániku bankovní instituce.²⁰⁹

Podle autora Zrůsta by také ČNB měla přistupovat k nástrojům řešení krize finanční instituce v režimu ZOPRK ve zcela nezbytných případech, jenž jsou ve veřejném zájmu. V podstatě věci je důležité ustanovení § 80 ZOPRK, jímž je definován veřejný zájem.²¹⁰ Řešení krize je tedy v souvislosti s tímto ustanovením ve veřejném zájmu tehdy, pokud jsou aplikovaná opatření nezbytná a přiměřená pro dosažení jednoho či více cílů řešení krize. Cíle v tomto případě jsou:²¹¹

1. „zajištění funkčnosti klíčových činností“
2. „prevence narušení finanční stability“
3. „minimalizace množství veřejné podpory“
4. „ochrana krytých vkladů“

Pokud tedy řešení selhání bankovní instituce je ve veřejném zájmu, ČNB může pro dosažení cílů řešení krize aplikovat příslušné stabilizační nástroje či jejich kombinaci, aby byla zajištěna kontinuita, základní funkčnost i zachována tržní hodnota selhávající bankovní instituce. ČNB však rovněž musí brát na vědomí souvislost se zněním § 76 písm. b) ZOPRK²¹², neboť musí reflektovat také dopady řešení krize na fungování finančního trhu a snažit se o minimalizaci vzniklých nákladů použitých pro aplikaci opatření k řešení finanční krize.

5.6. Užití nástrojů pro řešení krize dle zákona o ozdravných postupech

A) Nástroj „bail-in“

Autor Zrůst uvádí, že nástroj „bail-in“ představuje jeden z možných způsobů řešení bankovní krize. Představuje odpis a konverzi kapitálových nástrojů nebo závazků. Odpis a konverze kapitálových nástrojů představuje nový způsob pro

---

²⁰⁹ Tamtéž,

²¹⁰ Srovnej § 80 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²¹¹ Řešení krize na finančním trhu. In: *Konreo.cz* [online]. Public relation. Články. JUDr. Lukáš Zrůst, Ph.D., LL.M., MBA. 24. listopadu 2017. © 2024. Konreo. [cit. 18. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.konreo.cz/PR/Clanky/Reseni-krize-na-financnim-trhu>.

²¹² Srovnej § 76 písm. b) zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

řešení bankovních krizí, kdy finanční prostředky na řešení bankovní krize nemají pocházet z veřejných finančních zdrojů státu, ale mají pocházet od vlastníků (akcionářů) bankovní instituce, která se nachází v potížích či selhává.²¹³

Nástroj „bail-in“ je obsažen v evropské směrnici BRRD. Na základě její implementace v podobě přijetí zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů (ZOPRK) je proto tento nástroj aplikován i v tuzemském právním řádu. Konkrétně jej pak nalezneme v ustanovení § 59 a násl. ZOPRK.²¹⁴ Protipólem nástroje „bail-in“ je potom nástroj „bail-out“, jenž představuje poskytnutí pomoci pro řešení bankovní krize ze zdrojů z vnějšího prostředí – tedy při pomoci státu a při poskytnutí veřejných finančních prostředků.

B) Nástroj „MREL“ - požadavek na minimální kapitál a způsobilé závazky

Autor Zrůst uvádí, že označení „MREL“ představuje složení anglických slov „Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, jenž je možné přeložit do českého jazyka jako „minimální požadavek na vlastní kapitál a způsobilé závazky.“ Požadavek MREL rovněž vychází ze směrnice BRRD a blízce souvisí s výše uvedeným nástrojem „bail-in“, který vybízí k zainteresování vlastníků a věřitelů při záchraně selhávající bankovní instituce. V rámci evropské regulace bankovníhonictví pak byl nástroj MREL vytvořen Evropským orgánem pro bankovnínictví (dále jen „EBA“).²¹⁵ Autor Zrůst dodává, že podstatou nástroje MREL jsou regulační technické normy, kterými jsou stanovena pravidla, jak má banka strukturovat svá pasiva, aby stát nemusel používat veřejné zdroje financí od daňových poplatníků, pokud by došlo k selhání bankovní instituce.²¹⁶

Autor Zrůst dále uvádí, že požadavek na minimální kapitál a způsobilé závazky MREL je právně zakotven v ZOPRK. V ustanovení § 129 ZOPRK je vymezena jeho definice.²¹⁷ Další náležitosti a souvislosti s minimálním požadavkem jsou dále vymezeny v ustanoveních § 130–135 ZOPRK. Požadavek

---

²¹³ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 138.

²¹⁴ Srovnej § 59 a násl. zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²¹⁵ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 140.

²¹⁶ Tamtéž, s. 141.

²¹⁷ Srovnej § 129 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 19. 2. 2024].

na minimální kapitál představuje poměr součtu kapitálu a odepisovatelných závazků k pasivům povinné bankovní instituce, (který je vyjádřen v procentech či zlomkem). Stanovení přesné výše minimálního požadavku je ponecháno na rozhodnutí orgánu pro řešení krizí. V České republice představuje orgán pro řešení krize Česká národní banka. ČNB pro určení minimálního požadavku postupuje podle znění § 130, § 131 a § 132 ZOPRK, ale současně reflektuje kritéria ustanovená v § 133 ZOPRK.²¹⁸ Požadavek na minimální kapitál stanovený ČNB představuje rozhodnutí, které je vydané ve správním řízení a má konkrétně povahu individuálního správního aktu.²¹⁹

C) Přejednost majetku a dluhů do správy třetí osoby

Autor Zrůst uvádí, že další možnost řešení bankovní krize dle ZOPRK představuje přejednost majetku do správy třetí osoby (bankovní instituce), která je odlišná od selhávající bankovní instituce. ZOPRK rozeznává dva způsoby možnosti přejednost majetku:²²⁰

- 1. přejednost selhávající bankovní instituce na soukromého nabyvatele** – ten má povolení provozovat činnost přejednostu
- 2. přejednost selhávající bankovní instituce na přejednostovací instituci s majetkovou účastí státu** – ta musí rovněž splňovat podmínky pro udělení povolení k provozování přejednostu

Autor Zrůst dále uvádí, že v souvislosti s přejednostem majetku bývá zřizována i tzv. „přejednostovací instituce“ (anglicky bridge bank). Jak je patrné z jejího názvu, má zajistit „přejednostnutí“ krizového období a na dočasnou dobu zabezpečit činnost důležitých funkcí, které dříve zastávala selhávající banka, do doby, než majetek přejde na nového nabyvatele.²²¹ Přejednostovací instituci je tedy možné vnímat jako určitý provizorní a dočasný článek mezi selhávající bankovní institucí a novým nabyvatelem. Přejednost činnosti na přejednostovací instituci je vymezen v dílu čtvrtém, v ustanoveních § 102 a následujících ZOPRK.

²¹⁸ Srovnej § 133 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 19. 2. 2024].

²¹⁹ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 141.

²²⁰ Tamtéž, s. 142.

²²¹ Tamtéž, s. 143.

Důležitý je aspekt dočasnosti. Podle ustanovení § 102 ZOPRK²²² by režim překlenovací instituce měl trvat nejdéle dva roky ode dne posledního přechodu, pokud však ČNB nestanoví jinak. Nicméně překlenovací instituce je fakticky schopná běžného standardního fungování jako podnik, ačkoliv se oficiálně samozřejmě jedná pouze o dočasný nástroj pro řešení bankovní krize. Činnost překlenovací instituce je ukončena až rozhodnutím České národní banky, které se musí opírat o jeden z taxativně vymezených důvodů (podle písmene a-d) v ustanovení § 109 ZOPRK.²²³

D) Správa pro řešení krize

Autor Zrůst uvádí, že správa pro řešení krize představuje situaci, při které dojde k pozastavení výkonu činnosti dosavadního vedoucího orgánu v selhávající bankovní instituci a jeho následné nahrazení jinou osobou - tzv. osobou pro zprávu aktiv.²²⁴ ZOPRK rozeznává dvě možnosti nahrazení vedoucího orgánu selhávající bankovní instituce:²²⁵

1. Přímá správa – nastává v situaci, pokud řídicí kompetence selhávající bankovní instituce začne vykonávat přímo ČNB prostřednictvím svých ustanovených zaměstnanců. Přímou správu upravuje ustanovení § 92 ZOPRK.²²⁶

2. Zvláštní správa – nastává v situaci, pokud řídicí kompetence selhávající bankovní instituce převezme tzv. zvláštní správce. Zvláštní správu pak upravují ustanovení § 93–95 ZOPRK. Podle znění § 94 odst. 2 ZOPRK může být pro vykonávání zvláštní zprávy jmenována osoba, která má vysoké kvalifikační předpoklady, se svým jmenováním souhlasí a která je zapsána ve zvláštní části seznamu insolvenčních správců.²²⁷

Zvláštní správa pak končí dnem uvedeným v rozhodnutí České národní banky o ukončení zvláštní správy, nejpozději však 12 měsíců od jejího zavedení, podle

---

²²² Srovnej § 102 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 19. 2. 2024].

²²³ Srovnej § 109 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 19. 2. 2024].

²²⁴ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 143.

²²⁵ Tamtéž, s. 144.

²²⁶ Srovnej § 92 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 2. 2024].

²²⁷ Srovnej § 94 odst. 2 z. č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 2. 2024].

ustanovení § 95 odst. 3 ZOPRK.²²⁸ Nicméně zvláštní zprávu je však možné prodloužit rozhodnutím ČNB nejvýše o dalších 12 měsíců, a to i opakovaně, podle ustanovení § 95 odst. 4 ZOPRK.²²⁹

E) Vládní stabilizační nástroje

Autor Zrůst zdůrazňuje, že opatření v podobě vládních stabilizačních nástrojů představuje z hlediska ZOPRK již velice zásadní zásah vůči selhávající bankovní instituci a představuje prostředek ultima ratio při řešení bankovní krize. K jejich aplikaci dojde za předpokladu, že všechny předchozí zmiňované nástroje pro řešení selhávající bankovní instituce nebyly úspěšné. Opatření v podobě vládních stabilizačních nástrojů by se zaváděla v době, kdy selháním hrozí významná bankovní instituce, případně více bankovních institucí současně a je důvodná obava z rozvoje rozsáhlé bankovní systémové krize.²³⁰

Vláda státu si je vědoma možných závažných finančních dopadů na vnitřní trh i celé národní hospodářství. Proto jedná v souvislosti se zahájením intervence ve veřejném zájmu. Aplikace vládních stabilizačních nástrojů je upravena ve znění § 158 ZOPRK.²³¹ Nutným předpokladem pro realizaci je také shoda ČNB a MFČR. Další podmínkou je i zainteresování vlastníků a věřitelů selhávající bankovní instituce, kteří se podílejí na zaplacení finanční ztráty v celkové výši minimálně 8 % pasiv selhávající banky. Návrh na aplikaci vládních stabilizačních nástrojů zpracovává ČNB a konzultuje s MFČR.²³²

Vládní stabilizační nástroje mohou být ve dvojí podobě.²³³

1. Veřejná kapitálová podpora – „nastává tehdy, pokud se stát účastní za úplatu rekapitalizace selhávající bankovní instituce upsáním nově vydaných kapitálových nástrojů.“

---

²²⁸ Srovnej § 95 odst. 3 z. č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 2. 2024].

²²⁹ Srovnej § 95 odst. 4 z. č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 2. 2024].

²³⁰ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 143.

²³¹ Srovnej § 158 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 2. 2024].

²³² ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 144.

²³³ Tamtéž, s. 145.

2. Přejít nástrojů účasti na povinné osobě na stát – „nastává tehdy, pokud přecházejí nástroje účasti selhávající bankovní instituce z dosavadních vlastníků na stát či na osobu stanovenou vládou.“ Je možné konstatovat, že tento postup má zcela zásadní dopady na vlastnictví, neboť fakticky má povahu vyvlastnění, dle jeho vymezení v článku 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“).²³⁴

5.7. Role a činnost Garančního systému finančního trhu

Garanční systém finančního trhu – GSFT

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že „garanční systém finančního trhu (dále jen „GSFT“) byl zaveden k 1. lednu 2016 a představuje zákonem zřízenou instituci pro zajištění, správu a použití finančních prostředků určených pro zabezpečení a udržení stability finančního trhu v České republice.“²³⁵

GSFT vznikl na základě ustanovení § 198 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize finančního trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPRK“). Podle § 198 odst. 1 ZOPRK je uvedeno, že „fond pojištění vkladů vzniklý podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění účinném před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (dále jen „stávající Fond“) se tímto zákonem mění na Garanční systém finančního trhu (dále jen „Garanční systém“).“²³⁶ Podle § 198 odst. 2 ZOPRK je pak uvedeno, že „Garanční systém spravuje jmění tvořené Fondem pojištění vkladů, Fondem pro řešení krize a ostatní jmění Garančního systému majetkově a účetně odděleně a plní jiné úkoly stanovené tímto zákonem.“²³⁷

GSFT navazuje na dřívější činnost Fondu pojištění vkladů (dále jen „FPV“) FPV však vznikem GSFT nezaniká, ale stává se jeho interní organizační a

²³⁴ Srovnej čl. 11 odst. 4 Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 1. 2024].

²³⁵ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 164.

²³⁶ Srovnej § 198 odst. 1 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 3. 2024].

²³⁷ Srovnej § 198 odst. 2 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 3. 2024].

účetní jednotkou.²³⁸ GSFT spravuje Fond pojištění vkladů (dále jen „FPV“) a také Fond pro řešení krize (dále jen „FRK“).

Webové stránky garančního systému finančního trhu uvádí, že „GSFT vytváří společně s ČNB (jenž dohlíží na finanční zdraví a kapitálovou přiměřenost dílčích subjektů na bankovním trhu) a MFČR systém záchranné finanční sítě, pokud by nastala situace, že se některá z bank (ale i stavebních spořitelů či družstevních záložen) dostala do potíží nebo selhala. Pokud by k takovému případu přece jen došlo, mají fyzické i právnické osoby v ČR jistotu, že nepřijdou o všechny své vložené vklady.“²³⁹

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že „GSFT pak plní zejména funkci preventivní pro banky a další finanční instituce. Pro vkladatele a klienty těchto finančních institucí pak GSFT plní funkci především sanační.“²⁴⁰ Jinými slovy je tedy možné také říci to, že GSFT napomáhá k celkovému zvýšení důvěryhodnosti finančních (bankovních) institucí, neboť existuje určitá garance v případě jejich selhání. Současně také dává jejich vkladatelům pocit jistoty, že se jim vložené prostředky vrátí, pokud by k selhání banky skutečně došlo.

Autor Revenda uvádí, že z historického hlediska v ČR před rokem 1994 neexistovala žádná bankovní garance a povinné pojištění vkladů pro všechny banky. Stát do té doby ručil pouze za vklady fyzických osob a pouze u České spořitelny, Komerční banky, Investiční banky a Živnostenské banky.²⁴¹ „Původní“ FPV vznikl na základě ustanovení § 41a odst. 1 zákona č. 156/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoB“) V ustanovení § 41a odst. 1 zákona č. 156/1994 Sb., se pak uvádí, že „tímto zákonem se zřizuje Fond pojištění vkladů (dále jen „Fond“), který je právnickou osobou. Fond se zapisuje do obchodního rejstříku.“²⁴²

²³⁸ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 164.

²³⁹ O GARANČNÍM SYSTÉMU. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. O garančním systému. © Garanční systém finančního trhu. 2024. [cit. 14. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

²⁴⁰ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 165.

²⁴¹ REVENDA, Zbyněk. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Nad zlato, 1993. ISBN 80-85626-10-1. s. 78.

²⁴² Srovnej § 41a odst. 1 zákona č. 156/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "ZoB"). In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 14. 3. 2024].

Fond pojištění vkladů – FPV

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. uvádí, že fond pojištění vkladů (FPV) tedy existuje v ČR již od roku 1994. V souvislosti se vznikem GSFT od 1. 1. 2016 se však v jeho činnosti fakticky nic nemění. FPV i nadále soustřeďuje finanční prostředky pro případnou potřebu výplaty náhrad pojistných vkladů. Od roku 2016 rovněž FPV představuje tzv. první pilíř GSFT.²⁴³ Podle ustanovení § 198 odst. 4 ZOPRK dále platí, že FPV „nemá právní osobnost.“²⁴⁴

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. dodávají, že příjmy FPV tvoří pravidelné roční příspěvky bankovních institucí, poboček bank ze zemí mimo EU, stavebních spořitelen, spořitelních a úvěrních družstev, dotace, návratná finanční výpomoc či úvěry poskytnuté ČNB (podle zákona o ČNB) výnosy z investování peněžních prostředků, prostředky získané na finančním trhu nebo výtěžky z ukončených insolvenčních či likvidačních řízení.²⁴⁵

Webové stránky GSFT pak uvádí, že pokud nastane situace, kdy ČNB oznámí, že „některá z uvedených institucí není schopna dostát svým závazkům, vyplatí GSFT z FPV všem fyzickým a právnickým osobám 100 % jejich vkladů, a to včetně úroků, až do výše 100 000 EUR.“²⁴⁶

Fond pro řešení krize – FŘK

Webové stránky GSFT pak dále informují, že fond pro řešení krize (FŘK) „vytváří tzv. druhý pilíř GSFT a představuje rovněž jeho účetní jednotku. Jak již jeho název napovídá, finanční prostředky z FŘK lze využít pouze v případě, že „dojde k ohrožení či narušení finanční stability příslušné instituce (zejména takové finanční instituce, jenž je systémově důležitá či pokud plní kritické funkce na finančním trhu.“) Důležité je, že v takové situaci musí ČNB shledat veřejný zájem na „záchraně“ dané instituce a může rozhodnout o použití některého z nástrojů řešení krize, aby se předešlo její případné nesolventnosti či úpadku. FŘK

---

²⁴³ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 164.

²⁴⁴ Srovnej § 198 odst. 4 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18. 2. 2024].

²⁴⁵ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 164.

²⁴⁶ O GARANČNÍM SYSTÉMU. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. O garančním systému. © Garanční systém finančního trhu. 2024. [cit. 14. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

proto „*neslouží primárně k výplatám náhrad*“, (jako FPV), ale řeší případy, kdy je „vhodné“ pomoci dané finanční instituci ve veřejném zájmu.²⁴⁷

Autoři Hrubá Smržová, Mrkývka a kol. také uvádí, že příjmy FŘK potom tvoří pravidelné roční příspěvky těch stejných institucí, jako v případě FPV (tedy bankovních institucí, poboček bank ze zemí mimo EU, stavebních spořitelů, spořitelních a úvěrních družstev), navíc ale i některých obchodníků s cennými papíry. FŘK však může získat další finanční prostředky od evropských obchodních institucí, případně ve formě dotace či návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu.²⁴⁸ Také v případě FŘK platí, že podle ustanovení § 198 odst. 4 ZOPRK „*nemá právní osobnost*.“²⁴⁹

GSFT na svých webových stránkách informoval, že ke dni 30. 6.2023 nakládal částkou přibližně 17,11 mld. Kč. prostřednictvím FPV a částkou 33 mld. Kč prostřednictvím FŘK.²⁵⁰

GSFT na svých webových stránkách také informoval o svých důležitých „milnících“ z bližší i vzdálenější historie.²⁵¹

---

²⁴⁷ O GARANČNÍM SYSTÉMU. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. O garančním systému. © Garanční systém finančního trhu. 2024. [cit. 15. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

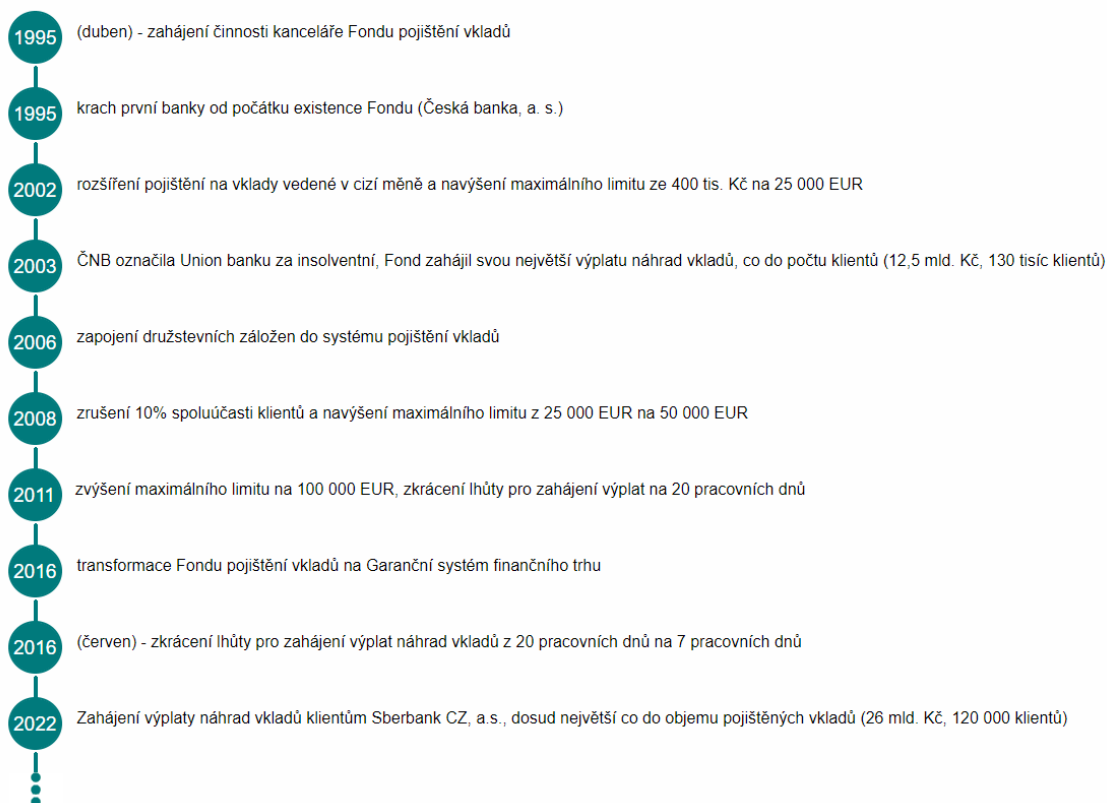
²⁴⁸ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 165.

²⁴⁹ Srovnej § 198 odst. 4 zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 3. 2024].

²⁵⁰ O GARANČNÍM SYSTÉMU. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. O garančním systému. © Garanční systém finančního trhu. 2024. [cit. 15. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

²⁵¹ Tamtéž,

MILNÍKY V HISTORII

Obr. č. 5: Důležité historické milníky za doby fungování GSFT, POV a FRK

Zdroj: O GARANČNÍM SYSTÉMU. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. O garančním systému. © Garanční systém finančního trhu. 2024. [cit. 15. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

6. ŘEŠENÍ POTÍŽÍ BANKOVNÍ INSTITUCE S UKONČENÍM JEJÍ ČINNOSTI

6.1. Podstata řešení potíží bankovní instituce s ukončením její činnosti

Kromě možností řešení problému selhávající (bankovní) instituce, které primárně nevedly k ukončení její činnosti, však existují i takové způsoby řešení, které k zániku bankovní instituce (či obchodní společnosti) směřují. Takový způsob představuje cesta likvidace nebo insolvence. Oba tyto způsoby často mohou (minimálně mezi laickou veřejností) splývat a způsobovat mnohé nejasnosti. Oba způsoby sice přivedou bankovní instituci (či obchodní společnost) ke svému konci, nicméně kvalitativně se jedná o dvě zcela odlišné formy vypořádání majetku bankovní instituce.

a) Proces likvidace

Autor Zrůst uvádí, že konkrétní právní definice termínu „likvidace“ není v právních předpisech zakotvená. Zákon operuje s celým procesem likvidace jako takové.²⁵² Likvidaci je pak možné vnímat jako „zákonem stanovený proces, který předchází definitivnímu zániku obchodní společnosti (resp. banky) tím, že dojde k jejímu výmazu z obchodního rejstříku, v rámci kterého je vypořádáván majetek dané obchodní společnosti (resp. banky).“²⁵³ Pro proces likvidace se obecně užijí právní ustanovení v rozmezí § 187–209 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (NOZ). Pro případ bankovní instituce se pak užijí další speciální ustanovení uvedená v ZoB.²⁵⁴

Webové stránky společnosti Aquilone.cz (zabývající se likvidací obchodních společností a krizovým řízením) uvádí, že důležitým znakem procesu likvidace představuje její dobrovolnost. V praxi může nastat situace, že se likvidace bude týkat finančně zcela „zdravé“ společnosti, ale její společníci se dobrovolně rozhodnou pro její ukončení. Řeší ji pak procesem likvidace. Stejně tak se může stát, že u dosud finančně zcela „zdravé“ a řádně fungující společnosti se náhle změní okolnosti – například přestane být schopná svou dosavadní činnost dále vykonávat, pozbude své podnikatelské oprávnění či licenci k provozování činnosti

²⁵² ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 192.

²⁵³ Tamtéž, s. 192

²⁵⁴ Tamtéž, s. 193.

aj. I v takovém případě bude třeba přistoupit k likvidaci společnosti a směřovat ji dále k následnému definitivnímu zániku.²⁵⁵

b) Proces insolvence (insolvenční řízení)

Webové stránky veřejné správy Gov.cz i webové stránky společnosti Aquilone.cz uvádějí, že insolvence (či insolvenční řízení) již představuje „*kolektivní soudní řízení, které řeší úpadek (či hrozící úpadek dlužníka)*“.²⁵⁶ *Zajišťuje uspořádání majetkových vztahů dotčených osob dlužníkovým úpadkem (či hrozícím úpadkem)*.²⁵⁷ Proces insolvenčního řízení je pak upraven v rámci zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů (InsZ). Primárně se snaží o co nejvyšší a zásadně poměrné uspokojení věřitelů. Sekundárním cílem je pak samotné oddlužení dlužníka.²⁵⁸

Autoři Kislingerová, Richter a Smrčka uvádí, že v rámci insolvenčního řízení je důležitý zejména ekonomický důsledek dlužníka. Z podstaty věci je patrné, že se daná instituce (či osoba) ve finančních potížích nacházela a nebyla schopná dostát svým závazkům. Dalším znakem insolvenčního řízení je také jeho povinnost pro vypořádání majetku společnosti i uspokojení věřitelů společnosti z konkurzní podstaty.²⁵⁹

Autorka Maršíková potom dodává, že v rámci insolvenčního řízení je definován tzv. úpadek, který představuje aktuální stav majetku a výsledek hospodaření určité instituce (či osoby), ze kterého je patrné, že:²⁶⁰

---

²⁵⁵ Jaký je rozdíl mezi likvidací a insolvenčí. In: *Likvidace-sro.cz* [online]. Naše služby. Likvidace firmy. Co je likvidace? © 2018–2024 AQUILONE.CZ s.r.o. [cit. 2. 3. 2024]. Dostupné z: <https://likvidace-sro.cz/clanky/jaky-je-rozdil-mezi-likvidaci-a-insolvenci>

²⁵⁶ Insolvenční řízení. In: *Portal.gov.cz* [online]. Úvod. O životě v ČR. Insolvenční řízení. © 2024 Digitální a informační agentura. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/rozcestniky/insolvencni-rizeni-RZC-32>

²⁵⁷ Jaký je rozdíl mezi likvidací a insolvenčí. In: *Likvidace-sro.cz* [online]. Naše služby. Likvidace firmy. Co je likvidace? © 2018–2024 AQUILONE.CZ s.r.o. [cit. 2. 3. 2024]. Dostupné z: <https://likvidace-sro.cz/clanky/jaky-je-rozdil-mezi-likvidaci-a-insolvenci>

²⁵⁸ Tamtéž,

²⁵⁹ KISLINGEROVÁ, Eva; RICHTER, Tomáš a SMRČKA, Luboš. *Insolvenční praxe v České republice: v období 2008–2013*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-497-1. s. 59.

²⁶⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Glosátor. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-257-8. s. 6, s. 759.

I. Společnost (či osoba) nebude v dohledné době schopna uhradit všechny své závazky, a to ani za situace, pokud by svůj veškerý majetek zpeněžila – je tzv. předlužená

II. společnost (či osoba) má minimálně dva věřitele, jejichž pohledávky jsou již více než 30 dnů po splatnosti a není možné je splnit – je v tzv. platební neschopnosti²⁶¹

V podstatě věci je však také důležitá podmínka mnohosti věřitelů. Pokud by společnost měla pouze jednoho věřitele, nenaplnovala by potom definici úpadku.

Autorka Maršíková dále uvádí, že „v rámci insolvenčního řízení pak věřitelé dlužníka přihlašují své pohledávky a jsou uspokojováni poměrně ze zpeněžení dlužníkovy majetku“ (při konkurzu). Dále jsou uspokojováni z postupného uhrazování z výnosů provozu podniku (při reorganizaci). Případně jsou uspokojováni z měsíčního splátkového kalendáře (při oddlužení).²⁶²

6.2. Zánik bankovní instituce ve formě likvidace

Likvidace představuje jednu z možných forem zániku bankovní instituce. Může se užit ve chvíli, kdy doposud spolehlivě fungující banka se nyní dostala do potíží a zatím neskončila ve stádiu úpadku. Bankovní licence je klíčový předpoklad banky pro možnost fungování na finančním trhu. Pokud u bankovní instituce dojde k odnětí její licence, banka do režimu likvidace může, ale nemusí vstoupit. Pokud ČNB odejme určité bance její bankovní licenci, pak příslušná bankovní instituce zůstává „bankou“ i dále, neboť nedochází k zániku subjektu ze zákona.

Autorka Cibienová uvádí, že institut likvidace společnosti je v obecné právní úpravě upraven v ustanoveních § 187 a následujících NOZ.²⁶³ Proces likvidace jednotlivých finančních institucí je potom upraven ve speciálních právních předpisech. V případě likvidace bankovní instituce se jedná o ustanovení ZoB.²⁶⁴ Vedle hmotněprávní úpravy je však nutné reflektovat i procesní úpravu likvidace. Tu pak představuje zejména zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění

---

²⁶¹ Tamtéž, s. 760.

²⁶² Tamtéž, s. 559, s. 674, s. 877.

²⁶³ Srovnej § 187 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

²⁶⁴ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 77.

pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“). Popřípadě také zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVR“).²⁶⁵

Autor Zrůst dodává, že hlavní podstatu likvidace představuje vypořádání majetku - tzv. likvidační podstaty, dále vyrovnání dluhů svým věřitelům i patřičné zacházení s čistým majetkovým zůstatkem - tzv. likvidačním zůstatkem, jenž procesem likvidace vznikne. Likvidace tedy proto vůbec nijak nesouvisí s ozdravením (bankovní) instituce, úspěšném vyřešení jejich potíží či zachování jejího dalšího pokračování a funkčnosti.²⁶⁶

Jak již bylo zmíněno výše, v případě likvidace bankovní instituce se jedná o speciální právní úpravu v ustanovení § 36 ZoB – zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů.²⁶⁷ Bankovní instituce může vstoupit do likvidace jak dobrovolně, tak i nedobrovolně („nuceně“) na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci.

Autorka Cibienová dodává, že o dobrovolné likvidaci bankovní instituce rozhodují její vlastníci – akcionáři. Akcionáři rozhodují na valné hromadě při minimální dvoutřetinové přítomnosti akcionářů – podle ustanovení § 416 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“).²⁶⁸ Aby však bylo možné o zrušení bankovní instituce valnou hromadou rozhodnout, je nutné vyžádat souhlas ČNB, jinak by usnesení valné hromady banky bylo neplatné.²⁶⁹

O tzv. „nucenou“ likvidaci se potom jedná v případě, pokud ČNB odejmula příslušné bankovní instituci její bankovní licenci. Banka je pak zásadně omezena ve své činnosti, neboť nemůže realizovat vklady či úvěry. Nicméně i přes její faktickou neaktivnost se na ni až do doby vypořádání závazků dále pohlíží jako na banku. Autoři Kůrka a Paříková poznamenávají, že banka tak dále představuje

---

²⁶⁵ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 161.

²⁶⁶ Tamtéž, s. 162.

²⁶⁷ Srovnej § 36 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

²⁶⁸ Srovnej § 416 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

²⁶⁹ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 77.

akciovou společností, jenž může vypořádat své závazky či pohledávky a dále fungovat jako obchodní korporace.²⁷⁰

Autorka Cibienová dodává, že po odejmutí bankovní licence pak ČNB navrhne příslušnému rejstříkovému soudu zrušení akciové společnosti. O jejím zrušení dále rozhoduje soud bez nařízeného jednání do jednoho dne od obdržení návrhu. Rozhodnutí následně soud vyhlásí zveřejněním na úřední desce soudu bez odůvodnění. Proti rozhodnutí soudu je možné podání odvolání, které nemá odkladný účinek (aby neoddalovalo vstup bankovní instituce do likvidace a neoddalovalo tak i činnost likvidátora).²⁷¹

Další úkon při likvidaci bankovní instituce představuje zpeněžení likvidační podstaty. Ta je upravena v rámci obecné úpravy v ustanoveních § 202–209 NOZ.²⁷²

6.3. Osoba likvidátora v obecné rovině právní úpravy

Dle webového portálu Businessinfo představuje v obecné právní rovině osoba likvidátora specifický orgán, který má za úkol provést a koordinovat celý proces likvidace. Likvidátor vstupuje na místo jednatelů společnosti, přebírá jejich pravomoci ve věci účelu naplnění likvidace a má pravomoc společnost při likvidaci zastupovat. Má povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře. Likvidátor také musí vypořádávat vztahy obchodní společnosti vůči jejich společníkům či třetím osobám. Musí rovněž ukončovat všechny započaté a dosud nevyřízené obchodní záležitosti společnosti a nové již neiniciovat. Likvidátor má rovněž povinnost chránit zájmy společníků společnosti a jejich věřitelů, aby byl zajištěn zdárný průběh likvidace.²⁷³

Autor Liška uvádí, že osoba likvidátora i průběh likvidace jsou upraveny obecně v soukromoprávní úpravě zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v rozmezí ustanovení § 187–209 NOZ. Dle znění § 189 odst. 1 NOZ může být likvidátorem osoba, která je způsobilá být

---

²⁷⁰ KURKA, René a PAŘÍKOVÁ, Anežka. *Subjekty finančního trhu: vybrané aspekty likvidace a insolvence*. Právní praxe. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-277-9. s. 92.

²⁷¹ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 78.

²⁷² Srovnej § 202–209 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

²⁷³ Likvidátor. In: *Businessinfo.cz* [online]. Jak na likvidaci? Návodů a rady pro podnikatele. Právo a ekonomie. © 2024. Webový portál Businessinfo. [cit. 27. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/jak-na-likvidaci-s-r-o-ppbi/2/#likvidator>.

členem statutárního orgánu.²⁷⁴ Z toho je možné dovozovat, že likvidátorem může být osoba fyzická i právnická.²⁷⁵

V momentě, kdy je likvidátor povolán k likvidaci, přechází na něj působnost statutárního orgánu. Likvidátor má současně povinnost podat návrh na zápis vstupu společnosti do likvidace u rejstříkového soudu, podle ustanovení § 187 odst. 2 NOZ,²⁷⁶ ve spojení s ustanovením § 65 ZVR.²⁷⁷ Specifické nároky na osobu likvidátora v jednotlivých finančních institucích jsou pak upraveny ve speciální právní úpravě v rámci samostatných zákonů.

6.4. Likvidátor bankovní instituce

Likvidátor bankovní instituce je pak blíže specifikován v ZoB, který zpřísňuje požadavky na osobu bankovního likvidátora a dále doplňuje obecné právní předpisy uvedené v NOZ. Pokud dojde ke skutečnosti, že banka se zrušuje s nařízenou likvidací, pak může návrh na jmenování likvidátora iniciovat pouze ČNB. Jako kontrolní a dohledový orgán může právě ČNB nejlépe posoudit, zda likvidátor bankovní instituce vyhovuje zákonným požadavkům pro tuto činnost.

Hned pro začátek bude zřejmě vhodné zmínit také určitou kolizi NOZ a ZoB ve věci jmenování likvidátora. Před novelizací ZoB bylo v zákoně uvedeno, že likvidátorem banky může být fyzická i právnická osoba. V aktuálním znění obecné právní úpravy ustanovení § 189 odst. 1 NOZ je uvedeno, že likvidátorem může být osoba, která je způsobilá být členem statutárního orgánu. Z toho je možné dovozovat, že likvidátorem může být osoba jak fyzická, tak i právnická. Nicméně v aktuálním znění ZoB, ustanovení § 8 odst. 9 ZoB, je zakotveno, že „členem statutárního orgánu, členem správní rady a členem dozorčí rady banky může být pouze fyzická osoba.“²⁷⁸ Tento stav proto může vyvolávat určité debaty a možné nejasnosti.

---

²⁷⁴ Srovnej § 189 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

²⁷⁵ LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách a předpisy související*. Zákony s poznámkami. Praha: C.H. Beck, 1999. ISBN 80-7179-176-8. s. 411.

²⁷⁶ Srovnej § 187 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

²⁷⁷ Srovnej § 65 z. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

²⁷⁸ Srovnej § 8 odst. 9 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

Autor Zrůst k situaci uvádí, že z podstaty věci je však poměrně logické, aby i likvidátorem banky mohla být jak osoba fyzická, tak i právnická. V právní praxi totiž bývá poměrně časté, že v roli likvidátora běžně působí také insolvenční správci se zvláštním povolením, kteří fungují jako právnická osoba, často třeba ve formě veřejné obchodní společnosti. Pro takové případy by bylo ustanovení § 8 odst. 9 ZoB poměrně diskriminující.²⁷⁹ Autor Zrůst pak dále zmiňuje i vymezení § 36c ZoB, jenž se věnuje přestupkům právnických osob a podnikajících fyzických osob.²⁸⁰ Konkrétně ve znění ustanovení § 36c odst. 4 se přímo uvádí, že: **„právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako osoba vykonávající funkci likvidátora poruší povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře.“**

Autorka Cibienová dodává, že rovněž likvidátor bankovní instituce je povinen při výkonu své činnosti jednat s péčí řádného hospodáře. Pokud by likvidátor banky svou funkci s náležitou péčí řádného hospodáře neplnil, dopustil by se přestupku a hrozila by mu podle ustanovení § 36b či § 36c ZoB sankce. Přestupky by pak v první instanci projednávala ČNB.²⁸¹

Autor Janovec připomíná, že dříve, v době před novelizací ZoB v roce 2020, však tato skutková podstata porušení péče řádného hospodáře v ZoB zakotvena nebyla. ČNB tedy dříve neměla příliš mnoho možností, jak výkon funkce bankovního likvidátora usměrňovat. V úvahu připadalo pouze jeho úplné odvolání z iniciativy ČNB. Osoba poškozená pak mohla na osobu likvidátora podat žalobu na náhradu škody v rámci civilního soudnictví.²⁸²

Likvidátor banky nemůže být dále osobou, která má (či měla) zvláštní vztah k bankovní instituci. Podle ustanovení § 19 ZoB se jedná například o členství ve statutárním orgánu banky.²⁸³

Autor Smutný pak k problematice dále uvádí, že v běžné právní praxi mnohdy vybírá Česká národní banka pro provedení likvidace banky likvidátora z řad

---

²⁷⁹ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 202.

²⁸⁰ Tamtéž, s. 203.

²⁸¹ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 74.

²⁸² JANOVEC, Michal. *Dohled nad finančním trhem a jeho integrace. Právo prakticky*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-877-3. s. 118–121.

²⁸³ Srovnej § 19 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

„zvláštních“ insolvenčních správců, (ačkoliv to zákon výslovně nepodmiňuje). Bývá to však zejména z toho důvodu, že od likvidátora bankovní instituce se očekává poměrně vysoká odbornost a zkušenost v otázkách účetnictví, fúzí a likvidací společností, spolu se znalostmi zejména práva finančního, obchodního, insolvenčního aj. Pro všechny tyto uvedené oblasti mají insolvenční správci s vykonanou zvláštní zkouškou insolvenčního správce velice kvalitní odborné předpoklady.²⁸⁴

Autor Zrůst zmiňuje i informační povinnost likvidátora bankovní instituce vůči Garančnímu systému finančního trhu, především ve věci včasného určení náhrad z Fondu pojištění vkladu. Z dalších povinností likvidátora se pak může jednat o předkládání dokladů o účetnictví pro ČNB, případně předkládání dokumentů o průběhu likvidace pro Českou národní banku nebo Garanční systém finančního trhu.²⁸⁵

Autorka Cibienová dále uvádí, že odměna za činnost likvidátora je upravena ve vyhlášce č. 209/2021 Sb., o odměně a náhradě hotových výdajů likvidátora banky a spořitelního a úvěrního družstva, ve znění pozdějších předpisů.²⁸⁶ Tato vyhláška například definuje v ustanovení § 1 svůj předmět úpravy, v ustanovení § 2 vymezuje důležité pojmy, v ustanovení § 3 stanovuje odměnu likvidátora, v ustanovení § 5 hovoří o způsobech výplaty likvidátora, v ustanovení § 8 vypovídá o hotových výdajích likvidátora aj.²⁸⁷ Finanční náklady na likvidátora jsou primárně hrazeny z majetku bankovní instituce v likvidaci. V případě nedostatku finančních prostředků v bankovní instituci by hradil náklady stát, kdy by odměny či náhrady výdajů byly vypláceny soudem.²⁸⁸

6.5. Pojednání o insolvenčním řízení bankovní instituce

---

²⁸⁴ SMUTNÝ, Aleš. *Zákon o bankách: komentář*. 2. vydání. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-764-4. s. 686.

²⁸⁵ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 168.

²⁸⁶ Vyhláška č. 209/2021 Sb., o odměně a náhradě hotových výdajů likvidátora banky a spořitelního a úvěrního družstva, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

²⁸⁷ Srovnej § 1–12 vyhlášky č. 209/2021 Sb., o odměně a náhradě hotových výdajů likvidátora banky a spořitelního a úvěrního družstva, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].

²⁸⁸ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 75.

Autorka Maršíková uvádí, že v prostředí EU je insolvenční řízení upraveno ve směrnicích. Pro problematiku úpadku bankovní instituce je důležité, že je zcela vyloučena z působnosti nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000, o úpadkovém řízení. Zvláštní právní úprava úpadku bankovní instituce reaguje na potřebu transpozice směrnice EP a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí. Směrnice č. 2001/24/ES byla rovněž významně doplněna a novelizována směrnicí BRRD z roku 2014.²⁸⁹

Autorka Hásová pak uvádí, že v české právní úpravě je problematika úpadku finančních institucí řešena v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „InsZ“).²⁹⁰ Konkrétně pak v jeho ustanoveních § 367–388 InsZ.²⁹¹

6.6. Užití insolvenčního zákona pro bankovní instituce

Autorka Cibienová uvádí, že aby na bankovní instituci mohla být vztažena působnost insolvenčního zákona, musí být nejdříve bankovní instituci odebrána bankovní licence, dle znění § 6 odst. 2 písm. a) InsZ.²⁹² Bankovní licence je nezbytný základní předpoklad i pojmový znak pro subjekt finančního trhu. Po odebrání bankovní licence tak již fakticky není možné o „bance“ hovořit.²⁹³ K odnětí bankovní licence může dojít v těchto případech:²⁹⁴

- a) *„následkem správního rozhodnutí o odnětí licence“*
- b) *„následkem odnětí licence na žádost dotyčné bankovní instituce“*
- c) *„následkem rozhodnutí bankovní instituce o svém zrušení či zániku – dle ustanovení § 168 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů“ (dále jen „NOZ“)*

---

²⁸⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Glosátor. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-257-8. s. 797.

²⁹⁰ HÁSOVÁ, Jiřina. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-691-3. s. 1303.

²⁹¹ Srovnej § 367-388 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 22. 2. 2024].

²⁹² Srovnej § 6 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2024].

²⁹³ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 54.

²⁹⁴ Tamtéž, s. 55.

- d) **„následkem rozhodnutí bankovní instituce, že nadále již nebude vykonávat činnost, pro kterou je licence nutná“**
- e) **„následkem uplynutí doby, na kterou byla bankovní instituce zřízena“**

Autorka Cibienová dále uvádí, že „Česká národní banka povinně odejme bankovní licenci bance či pobočce zahraniční banky ze státu mimo Evropské unie při úpadku. K povinnému odejmutí bankovní licence rovněž dochází v případě, pokud ČNB zaznamená, že se sníží celkový kapitálový poměr bankovní instituce na individuálním základě pod jednu třetinu celkového kapitálového poměru, podle ustanovení čl. 92 odst. 1 písm. c) nařízení CRR. V souvislosti s tím však může být učiněna výjimka, dle znění § 34 odst. 3. ZoB²⁹⁵ pokud se jedná o bankovní instituci, vůči které bylo uplatněno řešení krize dle ZOPRK. „Odnětí bankovní licence představuje nejmarkantnější potrestání a mělo by představovat nástroj ultima ratio. Upřednostněno by mělo být právě použití insolvenčního řízení či likvidace.“²⁹⁶

Odnětí bankovní licence má povahu správního řízení. V prvním stupni o odnětí rozhoduje ČNB, konkrétně její sankční oddělení. Proti rozhodnutí ČNB o odnětí bankovní licence je přípustné podání opravného prostředku – rozkladu, a to v zákonné lhůtě 15 dnů. Rozklad jako právní institut je pak upraven v ustanovení § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“). Podaný rozklad má odkladný účinek, což má zásadní význam pro minimalizaci vzniku finančních ztrát (především pak při žalobách na náhradu škody proti ČNB). O rozkladu pak rozhoduje bankovní rada ČNB, podle znění § 41 odst. 1 ZoB,²⁹⁷ (neboť se jedná o ustanovení lex specialis vůči SŘ). Před závěrečným rozhodnutím je bankovní rada ČNB dále povinna vyžádat si doporučení rozkladové komise. Rozkladová komise představuje odborný poradní orgán, který však není nijak spjatý s ČNB a ani jeho členové nemohou být zaměstnanci ČNB. V momentě, kdy dojde k odnětí bankovní licence, pak může banka přejít do režimu insolvenčního zákona.²⁹⁸

²⁹⁵ Srovnej § 34 odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2024].

²⁹⁶ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 55.

²⁹⁷ Srovnej § 41 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2024].

²⁹⁸ CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 56.

6.7. Úpadek bankovní instituce a jeho příčiny

Autorka Cibienová uvádí, že „náplní insolvenčního práva a podstatou insolvenčního řízení je řešení úpadku (či hrozícího úpadku) dlužníka. Úpadek může být různě odborně definován a může mít různé příčiny. „Úpadek může mít dále podobu předlužení či platební neschopnosti. Podstatou úpadku je však zejména jeho ekonomický důsledek, při kterém dlužník není dlouhodobě schopen plnit své závazky.“ Úpadek dlužníka, případně finanční instituce (zvláště pak banky) proto přináší zásadní dopady na ekonomickou sféru všech zainteresovaných osob.²⁹⁹

Autoři Kislingerová, Richter a Smrčka uvádí, že na označení „úpadek“ je možné nahlížet ve dvojí rovině. Úpadek může představovat ekonomický stav osoby či instituce, která se nachází v platební neschopnosti či je předlužena, a nemusí se ještě jednat o soudem deklarovaný stav. Ve druhém případě pak úpadek představuje ekonomický stav osoby či instituce, která se nachází v platební neschopnosti či je předlužena, kde tento stav již je deklarovaný soudem.³⁰⁰

Autor Schönfeld uvádí, že rozdíl mezi obojím pojetím spočívá v tom, že vlastník či management dané instituce zjistí úpadek například v momentě „1“. S tímto stavem je plně srozuměn rovněž pouze vlastník či management dané instituce. Soud pak deklaruje úpadek instituce až například v momentě „3“. Pomyslné období mezi těmito skutečnostmi můžeme označit jako období „2“, které představuje časový úsek, kdy vlastník či management dané instituce již byl se situací úpadku srozuměn, nicméně soudní řízení ještě neprobíhá. (Nicméně by bylo lepší, kdyby probíhalo.) Pro insolvenční řízení je důležitá rovněž zásada včasnosti. Čím dříve je insolvenční řízení zahájeno, tím více roste šance na úspěch celého procesu insolvenčního řízení.³⁰¹

Autorka Kislingerová dodává, že pokud řídicí orgán stále oplývá důvodnou vírou v reálné fungování selhávající instituce, měl by se promptně pokusit získat finanční prostředky pro svou další činnost – například prodejem části svého majetku, případně zkusit vyjednat úvěr. Pokud se však nenajde žádný finanční zprostředkovatel, který by úvěr či nějakou finanční pomoc selhávající

²⁹⁹ Tamtéž, s. 58.

³⁰⁰ KISLINGEROVÁ, Eva; RICHTER, Tomáš a SMRČKA, Luboš. *Insolvenční praxe v České republice: v období 2008–2013*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-497-1. s. 58.

³⁰¹ SCHÖNFELD, Jaroslav. *Transformace a restrukturalizace podniku*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-690-6. s. 199.

instituci poskytl, je očekávání řídicího orgánu o dalším fungování selhávající instituce velice mylné.³⁰²

Autoři Synek a Kislingerová se dále v této souvislosti vyjadřují o možných příčinách, které úpadek instituce mohou způsobovat. Rozděluje je na příčiny interní a externí. K interním příčinám selhávání (bankovní) instituce autoři Synek a Kislingerová řadí zejména chybná rozhodování řídicího orgánu a managementu, nedostatečnou kontrolu financování ze strany vlastníků, nevhodně zvolené obchodní strategie, nevhodně načasované investice, nedostatečná kontrola efektivnosti hospodaření instituce aj. K externím příčinám selhávání (bankovní) instituce pak tito autoři řadí například změny na obchodním trhu, vliv konkurence, změny na trhu komodit aj.³⁰³

Autor Richter uvádí, že většinou se bude jednat o kombinaci více různých faktorů současně a pravděpodobně nelze zcela jednoznačně určit jeden přesných faktor či jejich vzájemný poměr. Autor Richter však vzápětí poznamenává (poněkud úsměvně pro čtenáře), že řídicí orgán a management selhávající instituce bude zpravidla téměř vždy spatřovat příčiny krachu především ve sféře externí...³⁰⁴

Autor Richter dále uvádí, že ve věci úpadku je možné hovořit také o tzv. *domněnku schopnosti dlužníka plnit své závazky*. Její právní úprava je vymezena ve znění § 3 odst. 3 InsZ. K jejímu provedení byla přijata vyhláška č. 190/2017 Sb., o platební neschopnosti podnikatele. Tou byla zavedena tzv. „mezera krytí“, jenž představuje ekonomický nástroj pro použití testu likvidity. Použitím tohoto nástroje by tedy bylo možné určit, zda se instituce nachází skutečně v bankovní neschopnosti či prochází pouze dočasně zhoršením své finanční situace (s vyhlídkou na možné zlepšení finanční situace v následné době).³⁰⁵

6.8. Podání insolvenčního návrhu při úpadku bankovní instituce

Autorka Winterová uvádí, že v situaci, kdy je velice pravděpodobné, že bankovní instituce se již nachází v úpadku, (případně se vzhledem k okolnostem

---

³⁰² KISLINGEROVÁ, Eva. *Sedm smrtelných hříchů podniků: úpadek a etika managementu*. Beckova edice ABC. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-495-7. s. 30.

³⁰³ SYNEK, Miloslav a KISLINGEROVÁ, Eva. *Podniková ekonomika*. 6. přeprac. a dopl. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8. s. 121.

³⁰⁴ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-444-7. s. 88.

³⁰⁵ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-444-7. s. 89.

jeví blížící se úpadek jako již nevyhnutelný), je důležité, aby dlužník podal insolvenční návrh, podle ustanovení § 98 odst. 1 InsZ. V tomto ustanovení je zakotvena povinnost dlužníka „*podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu, když se při náležitě péči dozvěděl o skutečnosti, že bankovní instituce se dostala do úpadku.*“ Jedná se o předpis procesní, ale vyplývá ze vztahů soukromoprávních.³⁰⁶

Autorka Cibienová cituje autorku Bencovou a uvádí, že „*pokud by došlo k porušení povinnosti dlužníka podat insolvenční návrh, pak by se dlužník svou nečinností zasadil o vznik odpovědnosti za škodu (případně i jinou újmu) vůči svým věřitelům. Přesnou výši vzniklé újmy či škody je však možné přesně určit až po ukončení insolvenčního řízení, protože výše vzniklé škody či újmy představuje rozdíl mezi pohledávkou zjištěnou v insolvenčním řízení a částkou skutečnou, jenž obdrží věřitel.*“³⁰⁷

Autor Richter poznamenává, že „*fakticky nejvyšší náklady při insolvenčním řízení bývají ty, jenž souvisí s důsledky oznámení zprávy o zahájení insolvenčního řízení určité bankovní instituce do veřejného prostoru.*“ Zveřejnění informací o potížích, selhání či krachující bankovní instituci bohužel zcela přirozeně vyvolává ve společnosti negativní emoce, paniku, strach i obavy (u starších osob navíc třeba i na základě osobních pamětí a historických zkušeností s krachem bank v ČR v průběhu 90. let 20. století). Za jeden z nejdůležitějších souvisejících negativních faktorů je určitě možné považovat (v diplomové práci již zmiňované) tzv. běhy (runy) na banku, při kterých se klienti pokouší vybrat z banky všechny své vložené finanční prostředky.³⁰⁸

Autor Richter dále dodává, že po zahájení insolvenčního řízení se také většina finančních pohledávek z úvěrů změní na pohledávky na viděnou, kdy jsou následně věřitelé oprávněni své pohledávky zesplatnit a jejich zaplacení také vymáhat.³⁰⁹

6.9. Řešení úpadku bankovní instituce

---

³⁰⁶ WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-299-8. s. 195–203.

³⁰⁷ BENCOVÁ In: CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo. s. 63.

³⁰⁸ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-444-7. s. 260.

³⁰⁹ Tamtéž, s. 261.

Problematika úpadku bank, spořitelních a úvěrních družstev, některých zahraničních bank, obchodníků s cennými papíry a jiných osob je řešena v ustanovení § 367 InsZ a následujících. InsZ dále vymezuje v institutu insolvenční návrh, konkrétně pak ve znění § 368 odst. 3, kdy „*úpadek banky, spořitelního a úvěrního družstva, úpadek pobočky zahraniční banky uvedené v § 367 odst. 1 písm. c), obchodníka s cennými papíry, pobočky zahraničního obchodníka s cennými papíry uvedené v § 367 odst. 1 písm. f) a osoby uvedené v § 367 odst. 1 písm. g), bylo-li vůči nim uplatněno opatření k řešení krize, lze řešit pouze konkursem.*“³¹⁰ V souvislosti se zněním ustanovení § 367 odst. 3 InsZ se na tyto osoby proto neužije ustanovení upravující moratorium, reorganizaci a oddlužení.³¹¹ Tato omezení si kladou za cíl ochránit bankovní instituci před propadem do ještě větších potíží.

Autorka Maršíková uvádí, že instituty jako moratorium, reorganizace a oddlužení mají povahu zejména sanační, jenž lze užít v režimu ZOPRK. V dané problematice je důležité brát na vědomí, že především fungování a činnost bankovních institucí je zásadně ovlivněna důvěrou jejich vkladatelů.³¹²

V roce 2021 byla také schválena novela ZOPRK, díky které ČNB získala pravomoc v tzv. moratoriu.³¹³ Tento institut je označován jako „moratorium předcházející řešení krize“ a je upraven v ustanovení § 81a ZOPRK.³¹⁴ Podle ustanovení § 81a odst. 1 písm. a) pak „*Česká národní banka může pozastavit povinnost plnění povinné osoby ze smlouvy na dobu ne delší než nezbytně nutnou k dosažení účelu pozastavení, pokud zjistí, že povinná osoba selhává.*“ Moratorium by mělo trvat „*do konce pracovního dne nejbližšího následujícího po dni zveřejnění, pokud ČNB zjistí, že povinná osoba selhává.*“ Jinými slovy by tedy moratorium mělo být provedeno maximálně do dvou pracovních dnů, ve kterých

---

³¹⁰ Srovnej § 368 odst. 3 z. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 2. 2024].

³¹¹ Srovnej § 367 odst. 3 z. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 2. 2024].

³¹² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1. 1.2018. Glosátor. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-257-8. s. 814.

³¹³ ČNB považuje úvěrové moratorium za ekonomicky opodstatněné. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 25. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-povazuje-uverove-moratorium-za-ekonomicky-opodstatnene/>.

³¹⁴ Srovnej § 81a zákona č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 2. 2024].

by ČNB dostala určitý časový prostor k posouzení, zda by připadalo v úvahu řešení krize ve veřejném zájmu.

O tzv. „moratoriu“, jakožto o nové významné pravomoci České národní banky nařídit právnické osobě, aby pozastavila platby a plnění závazků na nezbytně nutnou dobu, vypovídá také tematický článek v Advokátním deníku. Ten přibližuje, že zřízení „moratoria“ v rámci novelizace ZOPRK má rovněž svůj původ v evropské legislativě. Souvisí bezprostředně s přijetím směrnice BRRD II, jakožto zavedení revidovaného rámce pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků.³¹⁵

Z praktického hlediska je však na dosti důsledné a hluboké zamyšlení, zda doba dvou pracovních dnů představuje opravdu dostatečně dost dlouhý časový prostor na to, aby byla spolehlivě a důsledně posouzena tak složitá situace, (jakou posouzení bankovní instituce beze sporu jednoznačně představuje), a aby bylo v souvislosti s tím rozhodnuto, zda řešení dané bankovní krize bude skutečně ve veřejném zájmu.³¹⁶

6.10. Řešení úpadku bankovní instituce cestou konkurzu

Insolvenční zákon upravuje průběh insolvenčního řízení. Insolvenční řízení má v obecné rovině tři dílčí části. V první části je řešena otázka, zda se osoba dlužníka nachází v úpadku. V druhé části se rozhoduje o způsobu provedení úpadku. Ve třetí části je pak úpadek již fakticky řešen vybraným způsobem.

Autor Richter se vyjadřuje, že v konkrétním případě bankovní instituce však druhá část prakticky odpadá. Soud vedle rozhodnutí o úpadku bankovní instituce rozhodne i o řešení úpadku pouze konkursem, jak již bylo avizováno výše v souvislosti se zněním § 367 InsZ.³¹⁷

Autor Holeček uvádí, že momentem, kdy došlo k prohlášení konkurzu na dlužníkův majetek, jsou pohledávky věřitelů, vedené v účetnictví dlužné osoby,

---

³¹⁵ Poslanecká sněmovna schválila posílení pravomocí ČNB při řešení krizí. In: *Advokatnidenik.cz* [online]. Advokátní deník. ČAK informuje. ČTK © 2024. Advokátní deník ONLINE. [cit. 23. 2. 2024]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/06/16/poslanecka-snemovna-schvalila-posileni-pravomoci-cnb-pri-reseni-krizi/>.

³¹⁶ Tamtéž,

³¹⁷ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-444-7. s. 428.

pokládány za přihlášené, dle znění § 373 odst. 1. InsZ. Tímto je docílena zvýšená ochrana pro věřitele.³¹⁸

Autor Landa uvádí, že vedení a správa účetnictví je také fakticky důležitým pramenem ve věci evidence majetku dlužné osoby či instituce. Při prohlášení konkurzu navíc také dochází k přenesení odpovědnosti za vedení a správu účetnictví na osobu insolvenčního správce.³¹⁹

Autor Sprinz uvádí, že v případě situace, pokud by pohledávka nevyplývala ze správy účetnictví, má věřitel možnost se o pohledávku přihlásit řádným postupem nebo podáním námítky ve lhůtě do tří měsíců od zveřejnění insolvenčním správcem.³²⁰ Autor Sprinz pak dodává, že podání námítky ve lhůtě tří měsíců je pravděpodobně výhodnější postup, neboť u námitkového řízení je aplikována zásada speciality.³²¹

Posloupnost uspokojování pohledávek při konkurzním řízení je obecně upravena ve znění § 305 InsZ. V případě řešení konkurzu u bankovní instituce je však nutné aplikovat speciální ustanovení – *Pořadí některých pohledávek za bankami a spořitelními a úvěrními družstvy* – podle znění § 374 InsZ.³²²

Autor Sprinz dále uvádí, že přednostní pozici pro uspokojení pohledávek náleží zejména Garančnímu systému finančního trhu (dále jen „GSFT“) - dle ustanovení § 374 odst. 1 písm. d) InsZ.³²³ GSFT zajišťuje vyplácení náhrad za pojištěné vklady do limitu výše pojištění 100 000 EUR. Následně jsou uspokojovány pohledávky drobných střadatelů a malých či středních společností, jenž přesahují limit pojištění 100 000 EUR, případně též pohledávky poboček bankovních institucí původem mimo EU.³²⁴

---

³¹⁸ HOLEČEK, Jakub. *Postavení finančních institucí v novém insolvenčním zákoně v kontextu úpravy komunitárního práva*. Praktická právní příručka. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-773-7. s. 232.

³¹⁹ LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Ekonomie. Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-031-6. s. 186.

³²⁰ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-753-8. s. 980.

³²¹ Tamtéž, s. 981.

³²² Srovnej § 374 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 2. 2024].

³²³ Srovnej § 374 odst. 1 písm. d) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 25. 2. 2024].

³²⁴ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-753-8. s. 986.

6.11. Osoba insolvenčního správce a jeho činnost

Autor Richter uvádí, že osobě dlužníka není možné ponechat kontrolu majetku ve svých rukou. Je nutné ji svěřit do správy insolvenčnímu správci. V případě finanční (bankovní) instituce je situace ještě složitější a je nutné dbát ještě větší důraz na odbornost, zkušenost i morální kredit zvoleného insolvenčního správce. Finanční (bankovní) instituce obvykle disponují s velkým množstvím svěřených finančních prostředků. Z tohoto důvodu proto krach banky představuje jak pro společnost, tak i ekonomiku státu podstatně vyšší důsledky, než úpadky běžných právnických či fyzických osob. Činnost insolvenčních správců je potom dále upravena zákonem č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZIS“).³²⁵

Podle ustanovení § 1 ZIS upravuje tento zákon:³²⁶

- a) „vznik práva vykonávat činnost insolvenčního správce“
- b) „seznam insolvenčních správců a údaje do něj zapisované, členění seznamu, jeho vedení a podmínky zápisu do seznamu“
- c) „činnost hostujícího insolvenčního správce“
- d) „dohled nad činností insolvenčního správce a hostujícího insolvenčního správce“

Vymezení základních pojmů je upraveno v ustanovení § 2 ZIS.³²⁷ Oprávnění pro výkon činnosti insolvenčního správce je potom vymezeno ve znění § 3 ZIS.³²⁸

Autor Kozák uvádí, že „pro výkon insolvenčního správce dlužníka, jenž představuje finanční (bankovní) instituce ve smyslu znění § 3 ZIS, musí být ustanoven pouze insolvenční správce se splněním zvláštní zkoušky insolvenčního správce – podle znění § 26 ZIS.“³²⁹ Pro výkon insolvenčního správce se zvláštní zkouškou je dále nutné splňovat i další specifické předpoklady – například předpoklady v souvislosti se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných

³²⁵ RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. 2., doplněné a upravené vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-444-7. s. 154.

³²⁶ Srovnej § 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

³²⁷ Srovnej § 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

³²⁸ Srovnej § 3 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

³²⁹ Srovnej § 26 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 26. 2. 2024].

informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů. Autor Richter dále připomíná, že „zvláštní“ zkoušku insolvenčního správce je nutné také pravidelně opakovat.³³⁰

O ustanovení prvního insolvenčního správce bankovní instituce platí, podle znění ustanovení § 372 odst. 1 InsZ, že: „*Insolvenční soud ustanoví do funkce prvního insolvenčního správce banky (nebo spořitelního a úvěrního družstva) osobu, která vykonává funkci likvidátora této banky (nebo tohoto spořitelního a úvěrního družstva) nebo je Českou národní bankou navržena do funkce likvidátora této banky (nebo tohoto spořitelního a úvěrního družstva), pokud je současně insolvenčním správcem se zvláštním povolením.*“

Autor Kozák k problematice dále dodává, že podle zkušeností z praxe často dochází k situacím, že ČNB i bez zákonného ustanovení do funkce likvidátorů finančních (bankovních) institucí často určují likvidátory ze zvláštní části seznamu insolvenčních správců.³³¹

6.12. Možná kolize likvidace a insolvence bankovní instituce

Autor Zrůst připomíná, že v rámci řešení krize bankovní instituce s jejím následným zánikem může dojít k velice zajímavé situaci, kdy je relevantní případ možné kolize průběhu likvidace a insolvence. Autor Zrůst dodává, že v rámci přijetí novely InsZ, zákona č. 64/2017 Sb., kterým se mění InsZ a některé další zákony,³³² panovala snaha tuto potenciální možnou kolizi vyřešit velice sofistikovaným způsobem, kdy právně i fakticky dojde ke kontinuitě přechodu likvidace na následné insolvenční řízení.³³³

Začátek kolize likvidace a insolvence může vzniknout dvojitým způsobem:³³⁴

1. Bankovní instituci je odebrána bankovní licence z důvodu úpadku – pak ČNB musí příslušné bankovní instituci obligatorně odejmout bankovní licenci

³³⁰ KOZÁK, Jan. *Insolvenční zákon a předpisy související: komentář*. 3. vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-135-4. s. 66

³³¹ Tamtéž, s. 68.

³³² Zákon č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 2. 2024].

³³³ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 220.

³³⁴ Tamtéž, s. 221.

2. Bankovní instituci je odebrána bankovní licence z jiného důvodu –

banka již však je materiálně v úpadku - např. ve formě předlužení

Do okamžiku, kdy bankovní instituce disponuje se svou bankovní licencí, není možné aplikovat insolvenční řízení, protože toto vylučuje ustanovení § 6 odst. 2 InsZ.³³⁵ Do tohoto okamžiku proto nemůže fakticky ještě dojít ke kolizi likvidace a insolvence³³⁶.

Avšak po odejmutí bankovní licence se nabízí již možná dvojí cesta. ZoB operuje s likvidací za pomoci likvidátora. InsZ pak nabízí cestu insolvenčního řízení. ČNB se tak nachází na určitém rozcestí a musí rozhodnout, kterou cestu zvolit, aby řešení bylo co nejvíce efektivní a aby nevznikla žádná škoda či vedlejší náklady.³³⁷

Autor Liška uvádí, že „pravděpodobně nejpraktičtější řešení by bylo nejdříve zvolení cesty likvidace.“³³⁸ Až v případě následné potřeby by bylo možné pokračovat v insolvenčním řízení s možným výsledkem v podobě konkurzu.³³⁹

Autor Liška ale současně připomíná, že nemusí být vyloučena možnost, že ČNB podá vůči příslušné bankovní instituci návrh na insolvenční řízení ihned, podle ustanovení § 368 InsZ,³⁴⁰ pokud by ČNB byla schopna zajistit dostatek podkladů pro hrozící úpadek, ve smyslu § 34 odst. 1 ZoB.³⁴¹ Tato možnost by připadala v úvahu, pokud by bankovní instituci byla odejmuta bankovní licence poté, co prošla neúspěšně procesem ozdravných postupů v rámci ZOPRK, které měly za cíl zachovat její funkčnost i další činnost. Z logiky věci by se tak pravděpodobnost finančních potíží u selhávající bankovní instituce jevila jako velice vysoká. Navíc by již při průběhu ozdravných postupů v rámci ZOPRK

---

³³⁵ Srovnej § 6 odst. 2 z. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 2. 2024].

³³⁶ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 221.

³³⁷ Tamtéž, s. 222.

³³⁸ LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-385-3. s. 412.

³³⁹ Tamtéž, s. 412.

³⁴⁰ Srovnej § 368 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 2. 2024].

³⁴¹ Srovnej § 34 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 2. 2024].

měla ČNB možnost nahlédnout do hospodaření příslušné bankovní instituce a vytvořit si tak určitý obraz o její finanční kondici.³⁴²

Autor Zrůst uvádí, že ČNB by pak zahájila správní řízení o odnětí bankovní licence podle ustanovení § 34 odst. 1 ZoB se zjištěním, že se bankovní instituce nachází v úpadku.³⁴³ ČNB by musela v rámci správního řízení také jednoznačně shledat, že podmínky úpadku příslušné bankovní instituce jsou naplněny. Definice úpadku není v ZoB přímo zakotvena a není ani odkázáno na definici v rámci InsZ. Postupovalo by se tak s užitím institutu úpadku podle ustanovení § 3 InsZ., který by byl naplněn v podobě platební neschopnosti či předlužení.³⁴⁴ ČNB by následně ve výroku správního rozhodnutí o odnětí bankovní licence uvedla, že příslušná banka je v úpadku, následkem čehož jí bankovní licence bude odejmuta.³⁴⁵

Nicméně autor Liška upozorňuje, že právní praxe dosti často spíše ukazuje, že při odnímání licence určité bankovní instituci ČNB velice často nemívá naprosto jednoznačné důkazy o úpadku bankovní instituce. Proto je skutečně vhodnější i jistější zahájit nejdříve cestu likvidace. Likvidátor musí stav v dané instituci odborně posoudit a zhodnotit. Dále pak je jeho úkolem i případné vydání osvědčení o úpadku příslušné bankovní instituce a podání insolvenčního návrhu. Rovněž i následný přechod do insolvenčního řízení bývá poměrně promptní, a proto v celém procesu nehrozí zbytečné průtahy či diskontinuita.³⁴⁶

---

³⁴² LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-385-3. s. 414.

³⁴³ Srovnej § 34 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI [právní informační systém]*. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 2. 2024].

³⁴⁴ Srovnej § 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI [právní informační systém]*. Wolters Kluwer ČR [cit. 28. 2. 2024].

³⁴⁵ ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8. s. 225.

³⁴⁶ LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách: komentář*. Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-385-3. s. 417.

7. APLIKACE NA VYBRANOU BANKOVNÍ INSTITUCI (SBERBANK CZ)

7.1. Úvod do výzkumného šetření

Do poslední kapitoly diplomové práce bych velice rád zakomponoval i její praktickou část, ve které bych využil dosavadních teoretických poznatků a aplikoval je do praxe. Představil bych případ krachu zvolené bankovní instituce a popsal její dílčí okolnosti a aspekty. Pro tento případ jsem zvolil pád banky Sberbank CZ, a.s., protože se jedná o velice aktuální případ, neboť k pozastavení její činnosti došlo ke konci února 2022. Pro analýzu i popis vzniklé situace ve vybrané bankovní instituci bych rád využil případovou studii, jakožto jednu z metod užívanou při kvalitativním výzkumném šetření.

7.2 Cíle výzkumného šetření

- Analyzovat stav a okolnosti související s pádem banky Sberbank CZ.
- Analyzovat zabezpečení finančních prostředků klientů, pokud k potížím či selhání bankovní instituce dojde.
- Analyzovat odolnost tuzemského bankovního sektoru v případě vzniku potíží či selhání bankovní instituce.

7.3 Výzkumné otázky

- **V₁:** *Co způsobilo selhání banky Sberbank CZ?*
- **V₂:** *Má se „drobný střadatel“ obávat, že přijde o své finanční prostředky, pokud v ČR selže banka, u které měl bankovní účet?*
- **V₃:** *Je tuzemský bankovní sektor dostatečně odolný pro případ selhání bank?*

7.4. Metodika výzkumného šetření

Autor Hendl uvádí, že případová studie (případně též kazuistika, anglicky case study) představuje jednu z metod kvalitativního výzkumného šetření. Bývá charakterizována jako „*detailed rozbor (či studium) jednoho (nebo několika) případů, za účelem získání poznatků a jejich další aplikace pro porozumění případů podobných.*“³⁴⁷ S využitím případové studie jako výzkumné metody se

---

³⁴⁷ HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7. s. 50.

velice často setkáváme ve vědních disciplínách jako psychologie, sociologie, ekonomie, antropologie, politologie aj., ve kterém je předmět výzkumného šetření zaměřen na určitý objekt či jednotku. Typicky se pak jedná o příklad zaměřený na určitého konkrétního člověka, rodinu, profesní/zájmovou/etnickou skupinu, instituci či lokální komunitu. Na zvolený výzkumný předmět potom případová studie nahlíží z různých směrů a poznatky dále zpracovává dle relevantních aspektů. Pro metodu případové studie jsou dále typické i různé techniky sběrů informací. Často se při ní kombinuje například analýza dostupných dokumentů (publikační zdroje, právní dokumenty, historické prameny, statistiky aj.) spolu s přímým pozorováním či rozhovorem s předmětem výzkumného zájmu.³⁴⁸

Autor Hendl také zmiňuje různé existující typy případových studií.³⁴⁹

a) Osobní případová studie – představuje podrobné výzkumné šetření vybraného aspektu u jedné konkrétní osoby

b) Studie komunity – předmětem výzkumného šetření je jedna či více komunit na určitém místě, které jsou dále analyzovány a komparovány

c) Studium sociálních skupin – předmětem výzkumného šetření jsou nejrůznější společenské skupiny (rodina, skupina zaměstnanců, školní třída, aj.), u kterých se analyzují jejich vzájemné vztahy

d) Studium organizací a institucí – výzkumné šetření probíhá v rámci celého pracovního oddělení, firmy, školy aj., při kterých se hledají vzorce chování, zavádění určitého způsobu řízení osob v dané organizaci aj.

e) Studium událostí, rolí a vztahů – výzkumné šetření cílí na určitou událost, která zahrnuje analýzu konfliktů, rolí, interakci členů aj.³⁵⁰.

Autoři Maříková, Petrusek a Vodáková však zmiňují i určité limity případové studie jako výzkumné metody. V případové studii je sbíráno a analyzováno sice velké množství informací, ale pouze o jednom (nebo několika málo) předmětu studie. Případová studie (či obecně kvalitativní výzkumné šetření) určitě nemůže mít takovou reprezentativnost a univerzálnost, jako například statistická šetření (či obecně kvantitativní výzkumná šetření) při kterých se

---

³⁴⁸ HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7. s. 163.

³⁴⁹ HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7. s. 54.

³⁵⁰ HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7. s. 55.

zjišťuje sice menší množství informací, ale u mnoha různých osob nebo případů.³⁵¹ Autor Hendl proto dodává, že ze své podstaty si tedy kvalitativní výzkumné šetření nemůže činit přílišné nároky na statistickou zobecnitelnost.³⁵²

Autor diplomové práce se však domnívá, že aplikace výzkumné metody případové studie bude, vzhledem ke své podstatě a charakteristice, velice vhodnou metodou pro rozbor a analýzu vzniklé situace krachu u příkladu bankovní instituce Sberbank CZ, a. s.

7.5. Průběh zpracování

Historický vývoj banky Sberbank CZ na našem území

Banka pod názvem Sberbank CZ, a. s., působila na tuzemském trhu v časovém období únor/březen 2013 až únor 2022. Nicméně autorka Doležalová uvádí, že na českém trhu však působila již před březnem 2013 pod názvem Volksbank CZ, a. s. Její historie ale sahá do minulosti ještě dále. Na českém trhu se fakticky objevila již roku 1993 pod názvem Österreichische Volksbanken (dále jen „ÖV“), kdy byla otevřena její první pobočka v Brně.³⁵³ Autor Ševčík v souvislosti s tím uvádí, že Österreichische Volksbanken v této době představovala rovněž první zahraniční banku, jenž obdržela plnou bankovní licenci od ČNB pro tuzemský trh. Banku vlastnila nejdříve rakouská finanční skupina Österreichische Volksbanken prostřednictvím její východoevropské divize Volksbank International (VBI). Z toho důvodu potom banka začala od 1. ledna 1997 užívat i název Volksbank CZ, a. s.³⁵⁴

Autorka Doležalová dále uvádí, že Volksbank CZ, a. s. měla v ČR k počátku roku 2007 celkem 23 svých poboček, okolo 45 000 klientů a disponovala základním kapitálem přibližně 1,33 mld. Kč.³⁵⁵ Předseda představenstva Volksbank Johann Lurfu uvedl v rozhovoru pro zpravodajský deník Aktuálně.cz,

---

³⁵¹ PETRUSEK, Miloslav; MAŘÍKOVÁ, Hana a VODÁKOVÁ, Alena. *Velký sociologický slovník. sv. II. P-Ž*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-5. s. 747–752.

³⁵² HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7. s. 17.

³⁵³ DOLEŽALOVÁ, Jana. *Srovnání bankovních kiosků s pobočkami ve Volksbance ČR*. Brno, 2008. 90 s. Diplomová práce. VUT v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Václav Zeman. s. 21.

³⁵⁴ ŠEVČÍK, Jakub. *Analýza nabídky bankovních produktů v České republice se zaměřením na Volksbank CZ, resp. Sberbank CZ*. Praha, 2012. 114 s. Diplomová práce. VŠE v Praze. Katedra mezinárodního podnikání. Vedoucí práce Hana Machková. s. 38.

³⁵⁵ DOLEŽALOVÁ, Jana. *Srovnání bankovních kiosků s pobočkami ve Volksbance ČR*. Brno, 2008. 90 s. Diplomová práce. VUT v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Václav Zeman. s. 22.

že banka Volksbank CZ, a. s. relativně dobře překonala i počáteční roky celosvětové ekonomické krize, zejména roky 2007, 2008 a 2009.³⁵⁶ Nicméně mateřská Österreichische Volksbanken získala v době celosvětové ekonomické krize finanční pomoc od rakouské vlády ve výši 1 mld. EUR, kterou bylo nutné postupem času nějakým způsobem uhradit. V roce 2011 se tedy mateřská ÖV rozhodla, že svoji východoevropskou divizi Volksbank International (VBI) zcela prodá. V červnu 2011 se proto dohodla s ruskou bankovní společností Sberbank na realizaci tohoto obchodu. Prodej v prosinci 2011 odsouhlasil rovněž český Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.³⁵⁷ Autor Holý uvádí, že k transakci došlo ke konci února 2012.³⁵⁸ Autor Holý dále dodává, že tímto krokem současně ovládla ruská bankovní společnost Sberbank 100% podíl celé bývalé divize Volksbank International (VBI) a došlo tak k jedné z největších ruských investic v bankovním sektoru v oblasti Evropy.³⁵⁹

Celá bývalá divize Volksbank International (VBI) se sídlem ve Vídni byla následně přejmenována na Sberbank Europe Group AG, která představovala dceřinou společnost ruské mateřské Sberbank (Сбербанк России – „Sberbank Rosii“). Finanční skupina Sberbank Europe Group AG tak od roku 2012 začala ovládat bývalé pobočky banky Volksbank v 7 zemích střední a jihovýchodní Evropy – konkrétně pak v Rakousku, České republice, Maďarsku, Slovinsku, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině a v Srbsku.

Působnost banky Sberbank CZ na našem území

Banka pod názvem Sberbank CZ, a. s., se na tuzemském bankovním trhu oficiálně objevila k 1. březnu 2013, neboť během období února a března 2013

---

³⁵⁶ Volksbank není na prodej a nikdy nebyla, říká ředitel. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz. Redaktor Michal Růžička. 1999–2024 © Economia, a.s. [cit. 7. 3. 2024] Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/volksbank-neni-na-prodej-a-nikdy-nebyla-rika-reditel/r~i:article:661833/>

³⁵⁷ ÚOHS: Ruská Sberbank může převzít českou Volksbank CZ. In: *E15.cz* [online]. E15.cz. Byznys. Finance a bankovníctví. © 2001–2024 Copyright CZECH NEWS CENTER a.s. [cit. 7. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/uohs-ruska-sberbank-muze-prevzit-ceskou-volksbank-cz-725260>

³⁵⁸ HOLÝ, Adam. *Komparace vstupu banky Sberbank na český a slovenský trh*. Praha, 2016. 50 s. Bakalářská práce. VŠE v Praze. Katedra bankovníctví a pojišťovnictví. Vedoucí práce Petr Dvořák. s. 9.

³⁵⁹ HOLÝ, Adam. *Komparace vstupu banky Sberbank na český a slovenský trh*. Praha, 2016. 50 s. Bakalářská práce. VŠE v Praze. Katedra bankovníctví a pojišťovnictví. Vedoucí práce Petr Dvořák. s. 10.

došlo po celé České republice k přejmenování všech dřívějších poboček Volksbank CZ na Sberbank CZ.

Obr. č. 6: Logo Sberbank CZ (období 2013–2019)

Zdroj: Sberbank logo - Aktuálně.cz. In: *Aktuálně.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz, Atlas.cz. 1999–2024 © Economia, a. s. [cit. 5. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/sberbank-logo/r~295a8c2891bd11e5928a002590604f2e/>

Sberbank CZ byla obchodní (komerční) bankou s poměrně širokou nabídkou finančních produktů a služeb v oblasti firemního i osobního bankovníctví. Ke konci února 2022 měla banka Sberbank CZ přibližně okolo 120 000 klientů a 25 bankovních poboček, většinou v Praze, Brně, krajských městech a ve vybraných větších městech okresních. Tudíž by se řadila spíše mezi banky menší. Ve stejné době by jejím nejbližším konkurentem, dle podobného počtu klientů, mohla být pravděpodobně Banka CREDITAS, případně TRINITY BANK.³⁶⁰

Vzhledem k její dřívější příslušnosti do rakouské finanční skupiny ÖV se tedy jednalo o banku poměrně úspěšnou a rovněž s dobře vybudovanou bankovní infrastrukturou. Dle názoru autora diplomové práce proto měla banka velice dobré vyhlídky na své další úspěšné působení na trhu bankovníctví, i přes své nové označení i nového vlastníka. Autor diplomové práce se dále domnívá, že i z hlediska mateřské společnosti Sberbank se rovněž jednalo o velice strategický a promyšlený krok, kterým ovládla dřívější prestižní bankovní síť a významně posílila své pozice v evropském bankovním sektoru.

Ačkoliv banka Sberbank CZ představovala příklad malé banky (dle počtu klientů) měla u veřejnosti pověst velice „pro klienty“ zaměřené banky. Dle zpravodajské platformy ze světa financí Finex.cz se banka mohla pochlubit uživatelsky příjemným prostředím webových stránek, internet bankingu a

³⁶⁰ Zdroj: Největší banky v Česku. Žebříčky podle klientů a peněz za rok 2022. In: *Peníze.cz* [online]. Peníze.cz. Největší web o osobních financích. © 2024. ISSN 1213-2217. NextPage Media, s.r.o., [cit. 7. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/440001-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricek-podle-poctu-klientu-a-spravovanych-penez>

mobilního bankingu. Směřovala vždy k digitalizaci, a proto mnoho úkonů bylo možné zpracovat on-line přes počítač či prostřednictvím mobilní aplikace. Sberbank CZ také nabízela bezplatné vedení svých účtů. Zdarma byly také výběry ze všech bankomatů v ČR. Sberbank CZ také nabízela poměrně výhodné podmínky pro poskytování úvěrů. Velice výhodný byl také kurzovní lístek pro nákup nebo prodej deviz či valut. Sberbank CZ nabízela také v porovnání s konkurencí jednu z nejvyšších úrokových sazeb u spořicíh účtů aj.³⁶¹

Obr. č. 7: Logo Sberbank CZ (období 2020–2022)

Zdroj: Sberbank logo 2020. In: *En.wikipedia.org* [online]. The Free Encyclopedia Wikipedia, © 2024 [cit. 5. 3. 2024] Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Sberbank_logo_2020_en.png

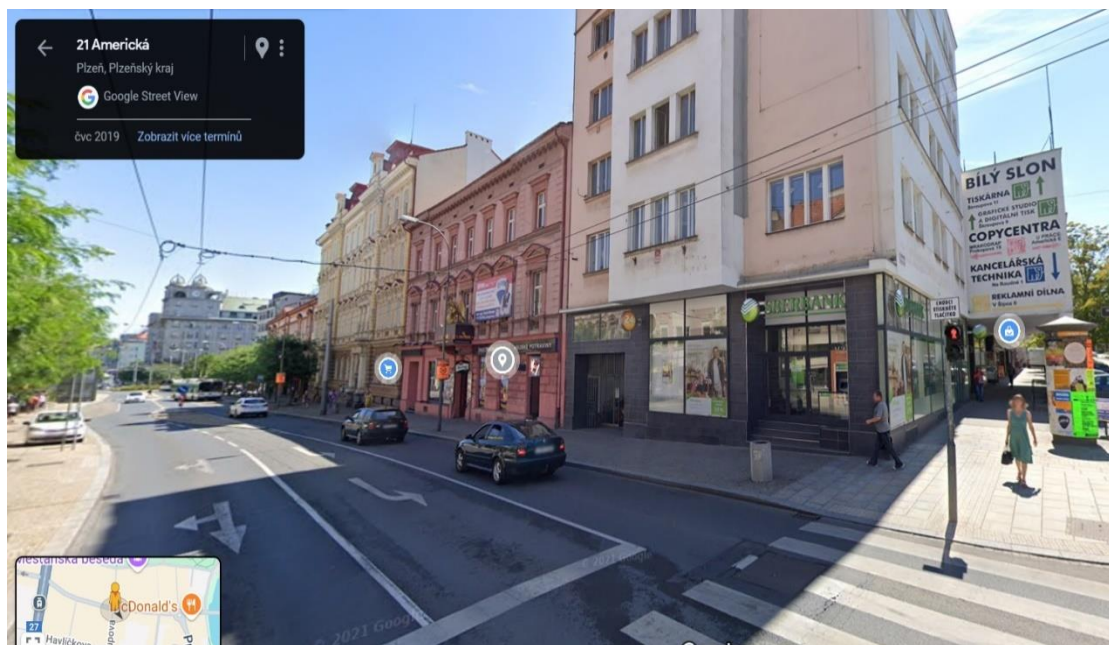
Určitá otázka ohledně vývoje a dalšího fungování tuzemské banky Sberbank CZ, případně celé evropské skupiny Sberbank Europe Group AG, v souvislosti s ruskou mateřskou společností Sberbank, mohla vyvstat počátkem roku 2014, kdy v období 23. února – 19. března 2014 došlo k anexi ukrajinského poloostrova Krym Ruskou federací, později také k událostem na Donbase v oblasti východní Ukrajiny.

Autor Holý uvádí, že v reakci na tento počín bylo na Ruskou federaci uvaleno mnoho různých sankcí, zejména ze strany USA či Evropské unie. V září 2014 byly uvaleny i ekonomické sankce na ruskou mateřskou společnost Sberbank, nicméně na její evropskou dceřinou společnost Sberbank Europe Group AG (se sídlem ve Vídni, v Rakousku, tedy v členském státě EU) tyto sankce uplatňovány nebyly.³⁶² Z tohoto důvodu proto měla i tuzemská Sberbank CZ (stejně tak i banky Sberbank v 6 dalších evropských zemí) předpoklady fungovat dále bez jakýchkoliv zásadních omezení.

³⁶¹ Sberbank recenze – Přehled produktů a zkušenosti. In: *Finex.cz* [online]. Finex. Banky. Sberbank. Redaktorka Veronika Cvejnová. © 2024 FINEX MEDIA s.r.o. [cit. 7. 3. 2024] <https://finex.cz/banka/sberbank/reditel/r~i:article:661833/>

³⁶² HOLÝ, Adam. *Komparace vstupu banky Sberbank na český a slovenský trh*. Praha, 2016. 50 s. Bakalářská práce. VŠE v Praze. Katedra bankovníctví a pojišťovnictví. Vedoucí práce Petr Dvořák. s. 22.

Autor Holý dále dodává, že banka Sberbank CZ i po roce 2014 fakticky dále rostla a dynamicky se rozvíjela. Během roku 2014 otevřela v ČR 5 nových poboček a vykázala rekordní čistý zisk 383 mil. Kč.³⁶³ Autorka Sarukhyan pak doplňuje, že banka zároveň provedla emisi nových kmenových akcií a její základní kapitál tak docílil hodnoty 2,8 mld. Kč.³⁶⁴ V roce 2015 pak Sberbank CZ otevřela 3 další pobočky.³⁶⁵

Obr. č. 8: Pobočka banky Sberbank CZ v Plzni, ulice Americká č. 21, červenec 2019

Zdroj: GOOGLE. Plzeň. [online]. *Google Maps*. Dostupné z:

<https://www.google.com/maps/@49.7435059,13.3756574,3a,75y,141.59h,99.23t/data=!3m6!1e1!3m4!1sXSjgoPwIbXZ01YOs7Pg7WQ!2e0!7i16384!8i8192?entry=ttu>, [cit. 6. 3. 2024].

Reakce tuzemských klientů banky Sberbank CZ v roce 2014 tak zůstaly pouze s částečnou odezvou. Dle zpravodajského portálu Lidovky.cz tehdejší generální ředitel banky Sberbank CZ Vladimír Šolc, při rozhovoru s reportérem Vojtěchem Wolfem v listopadu 2015 nicméně přiznal, že (v souvislosti s událostmi kolem anexe poloostrova Krym Ruskou federací či děním v oblasti Donbasu na východní Ukrajině) odešla z banky Sberbank CZ po březnu 2014 „určitá část velkých firemních vkladů.“³⁶⁶ Dále uvedl, že však nevidí zásadní

³⁶³ Tamtéž, s. 23.

³⁶⁴ SARUKHANYAN, Kristina. *Finanční a strategická analýza Sberbank CZ, a.s.* Praha, 2018. 95 s. Diplomová práce. VŠE v Praze. Katedra financí a oceňování podniku. Vedoucí práce Milan Hrdý. s. 39.

³⁶⁵ HOLÝ, Adam. *Komparace vstupu banky Sberbank na český a slovenský trh.* Praha, 2016. 50 s.

Bakalářská práce. VŠE v Praze. Katedra bankovníctví a pojišťovnictví. Vedoucí práce Petr Dvořák. s. 27.

³⁶⁶ *Že jsme ruská banka? Pro klienty je to výhoda, tvrdí český šéf Sberbank.* In: *Lidovky.cz* [online]. Zpravodajský web Lidovky.cz. Evropa. Události. © 2024 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385

důvod, proč by retailový klienti měli spatřovat problém. „*Vždy se sice najde část klientů, odhadem okolo 10–20 %, kteří mohou říct, že do „ruské“ banky nepůjdou. Nicméně určitě to není žádné stigma. Nejsme žádná „ruská“ banka! Sberbank CZ je česká bankovní instituce, která se snaží nabízet kvalitní služby a být klientsky přívětivá a věří, že zbylých minimálně 80 % retailových zákazníků bude určitě spokojeno.*“³⁶⁷ Navíc dodal, že během roku 2015 přibýlo více než 25 000 nových zákazníků. K listopadu 2015 má proto Sberbank CZ více než 100 000 klientů, což je asi dvakrát více klientů, než když banka přebírala v roce 2013 pobočky po bývalé Volksbank CZ. „*Je tedy zcela evidentní, že klienti spíše oceňují kvalitní služby než skutečnost, zda váš akcionář je či není z Ruska*“, uvedl dále generální ředitel banky Sberbank CZ Vladimír Šolc.³⁶⁸

Dle otevřené internetové encyklopedie Wikipedia byla banka Sberbank CZ v letech 2013–2016 také držitelem mnoha ocenění, viz. například následující:³⁶⁹

- „*Banka roku 2013–3. místo v kategorii Nejdynamičtější banka roku 2013*“
- „*Nejlepší banka 2013–1. místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější banka 2013*“
- „*Nejlepší banka 2014–2. místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější banka 2014*“
- „*Zlatý Měsíc 2014–1. místo v kategorii Banky a družstevní záložny*“
- „*Nejlepší banka 2015–3. místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější banka 2015*“
- „*Nejlepší banka 2016–2. místo v kategorii Klientsky nejpřívětivější banka 2016*“

Dá se tedy celkově konstatovat, že banka Sberbank CZ byla v České republice po celé období svého fungování mezi lety 2013–2022 poměrně úspěšnou, funkční a spolehlivou bankovní institucí, která se těšila přízni svých klientů. Jak již bylo uvedeno výše, banka se snažila být moderní a dynamickou finanční institucí, nabízela uživatelsky příjemné ovládání účtů přes počítač či mobilní telefon a mnoho úkonů bylo možné vyřídit a zpracovat on-line. Dále se snažila nabízet výhodné podmínky pro poskytování úvěrů, spořicíh účtů,

---

[cit. 8. 3. 2024] Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/ze-jsme-ruska-banka-pro-klienty-je-to-vyhoda-tvrdi-cesky-sef-sberbank.A151113_134925_firmy-trhy_pave.

³⁶⁷ Že jsme ruská banka? Pro klienty je to výhoda, tvrdí český šéf Sberbank. In: *Lidovky.cz* [online]. Zpravodajský web Lidovky.cz. Evropa. Události. © 2024 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385

[cit. 8. 3. 2024] Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/ze-jsme-ruska-banka-pro-klienty-je-to-vyhoda-tvrdi-cesky-sef-sberbank.A151113_134925_firmy-trhy_pave.

³⁶⁸ Že jsme ruská banka? Pro klienty je to výhoda, tvrdí český šéf Sberbank. In: *Lidovky.cz* [online]. Zpravodajský web Lidovky.cz. Evropa. Události. © 2024 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385

[cit. 8. 3. 2024] Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/ze-jsme-ruska-banka-pro-klienty-je-to-vyhoda-tvrdi-cesky-sef-sberbank.A151113_134925_firmy-trhy_pave.

³⁶⁹ Sberbank CZ. In: *Cs.wikipedia.org* [online]. Otevřená encyklopedie Wikipedia, © 2024 [cit. 7. 3. 2024] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sberbank_CZ

výhodné kurzy pro nákup či prodej valut nebo deviz, nabízela bezplatné vedení účtů či výběr z bankomatů zdarma aj.³⁷⁰

Jak se později ukázalo, kromě „drobných střadatelů“ mezi klienty banky Sberbank CZ dosti často patřily i některá města či kraje. Nebylo proto výjimkou, že v případě některých měst banka Sberbank CZ spravovala na jejich účtech částky ve vyšších desítkách milionů Kč. Podle Svitavského deníku mělo například město Svitavy v únoru 2022 na účtu u Sberbank CZ částku ve výši přibližně 72 mil. Kč.³⁷¹ Město Chrudim pak částku přibližně necelých 27 mil. Kč.³⁷²

V případě některých krajů se pak jednalo i o částky v řádech miliard Kč. Zpravodajský web Idnes.cz uvedl, že například Kraj Vysočina měl u banky Sberbank CZ v únoru 2022 částku přibližně 2,3 mld. Kč.³⁷³ Bylo však období, kdy kraj měl na účtu u Sberbank CZ uloženu částku téměř 3,9 mld. Kč.³⁷⁴

Potíže banky Sberbank CZ

Banka Sberbank CZ fungovala řádně a zcela bez problému prakticky až do 23. 2. 2024. Potíže nastaly až následujícího dne 24. 2. 2022, kdy v časných ranních hodinách zahájila Ruská federace rozsáhlou vojenskou invazi proti celému území Ukrajiny. V souvislosti s tím se někteří klienti banky Sberbank CZ rozhodli jednoznačně vymezit proti tomuto násilnému aktu a vyhlásili „bojkot“ služeb banky Sberbank CZ, z důvodu jejich vazeb na Rusko.

Ihned od rána 24. února 2022 proto začala celá řada klientů banky z řad soukromých osob, společností i samospráv přeposílat své finanční prostředky z bankovních účtů u Sberbank CZ na bankovní účty u jiných bankovních institucí. Další klienti pak začali hromadně vybírat své finanční vklady u Sberbank CZ v hotovosti pomocí bankomatů či osobně po otevření bankovních poboček. Začalo

---

³⁷⁰ Sberbank recenze – Přehled produktů a zkušenosti. In: *Finex.cz* [online]. Finex. Banky. Sberbank. Redaktorka Veronika Cvejnová. © 2024 FINEX MEDIA s.r.o. [cit. 8. 3. 2024] Dostupné z: <https://finex.cz/banka/sberbank/reditel/r~i:article:661833/>

³⁷¹ Měštům a krajům v ruské Sberbank uvízlo celkem 150 milionů korun. In: *Svitavsky.denik.cz* [online]. Zprávy. Svitavsko. Zpravodajský web Svitavský deník.cz © 2024 © VLTAVA LABE MEDIA a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: https://svitavsky.denik.cz/zpravy_region/mestum-a-kraji-ve-sberbank-uvizlo-celkem-150-milionu-korun-20220311.html.

³⁷² Tamtéž,

³⁷³ Kraj Vysočina má u Sberbank přes dvě miliardy, k penězům nemohou ani obce. In: *Idnes.cz* [online]. Zpravodajský web Idnes.cz. © 1998–2024 MAFRA, a. s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/penize-sberbank-ucet-kraj-vysocina-finance-valka-ukrajina.A220228_132106_jihlava-zpravy_mv.

³⁷⁴ Tamtéž,

tak fakticky docházet k tzv. běhu (runu) na banku Sberbank CZ, který byl popisován v teoretické části diplomové práce, při kterém její vkladatelé ve velké panice vybírají své vložené finanční prostředky. Hlavním důvodem tohoto počínu byla reakce na zahájení vojenské invaze Ruské federace na Ukrajinu, kdy tuzemští klienti chtěli vyjádřit jasný a jednoznačný nesouhlas s tímto počínem, při kterém jim vadila vazba Sberbank CZ na ruské akcionáře a dále se chtěli také „pomstít“ ruské mateřské společnosti Sberbank, jakožto majoritnímu vlastníkovi. Dalším důvodem bylo pravděpodobně i očekávání dalších ekonomických sankcí ze strany USA a EU vůči Ruské federaci a potažmo i vůči mateřské Sberbank. (Byť banka Sberbank CZ byla fakticky bankou českou s udělenou bankovní licencí od ČNB.)

Run na banku Sberbank CZ

Run (běh) na banku Sberbank CZ ve dnech 24. února (a dále i 25. února) proběhl rovněž velice rychle. Četnost finančních transakcí způsobovala nesmírnou zátěž pro její platební systém, který se dostal do značných funkčních potíží. Již 24. února nastal problém s realizací elektronických finančních transakcí, kdy začalo mít značné problémy fungování internetového bankovníctví, které později definitivně selhalo. Díky značnému odlivu kapitálu začala mít banka Sberbank CZ problémy také se svou likviditou. Dne 25. února proto musela předčasně uzavřít své bankovní pobočky a omezit také karetní transakce.

Obr. č. 9: Run na pobočku banky Sberbank CZ v Praze, ulice Na Příkopě 860/24

Zdroj: Sberbank musela zavřít české pobočky kvůli „agresivitě“. Firmy i lidé u ní ruší účty. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz, Atlas.cz. 1999–2024 © Economia, a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cerny-patek-pro-sberbank-lide-i-firmy-rusi-ve-velke-ucty-v-b/r~39c3077c963711eca0d8ac1f6b220ee8/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu

Dá se tedy vlivem okolností říci, že počínaje 25. únorem 2022 banka Sberbank CZ přestala být schopna plnit svou bankovní funkci a přestala být schopna plnit také své závazky vůči svým klientům. Od tohoto dne také banka již nikdy neotevřela své pobočky.

Dle zpravodajského webu Aktuálně.cz byla rovněž po oba dva dny situace na mnoha pobočkách Sberbank CZ velice chaotická a nepřehledná. Docházelo k mnoha slovním útokům jak mezi čekajícími klienty navzájem, tak i vůči zaměstnancům banky Sberbank CZ. Nebyly dokonce výjimkou ani konflikty fyzické. Pro udržení organizace a pořádku v okolí poboček Sberbank CZ proto byla nutná potřeba dohledu nebo asistence Policie ČR či Městské policie.³⁷⁵

Vývoj situace banky Sberbank CZ po 25. únoru 2022

- **26. února 2022 - Vyjádření se k aktuální situaci a omluva klientům na webových stránkách Sberbank CZ**

Dne 26. února 2022 se banka Sberbank CZ za vzniklou situaci svým klientům na webu omluvila. Vydala dále prohlášení, že „*Sberbank CZ je českou bankovní institucí, jenž nabízí služby českým klientům a která je regulována ČNB.*“ Kvůli zhoršující se situaci během předchozích dnů byla nucena z bezpečnostních důvodů uzavřít všechny bankovní pobočky a dočasně pozastavit veškeré karetní transakce. „*Pokusila se rovněž obnovit činnost internetového a mobilní bankovníctví, které však funguje pouze pro potřeby kontroly účtu.*“³⁷⁶

---

³⁷⁵ Sberbank musela zavřít české pobočky kvůli „agresivitě“. Firmy i lidé u ní ruší účty. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz, Atlas.cz. 1999–2024 © Economia, a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cerny-patek-pro-sberbank-lide-i-firmy-rusi-ve-velke-ucty-v-b/r~39c3077c963711eca0d8ac1f6b220ee8/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu

³⁷⁶ Upozornění k aktuální situaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vyjadreni-k-aktualni-situaci>

- **27. února 2022 – Oznámení o ponechání uzavření poboček a omluva klientům od předsedkyně představenstva a CEO banky Sberbank CZ**

Dne 27. února 2022 banka Sberbank CZ na webových stránkách oznámila, že bankovní pobočky zůstanou uzavřené i ve dnech 27. a 28. února z důvodu „nepříznivého vývoje geopolitické situace, díky které došlo v krátké době k zásadnímu odlivu depozit jejich klientů.“ Předsedkyně představenstva a CEO Sberbank CZ, Marijana Vasilescu, se rovněž klientům omluvila za tuto vzniklou mimořádnou situaci. Dále je ubezpečila, že se banka pokusí situaci co nejrychleji a co nejpříjemněji řešit. Předsedkyně představenstva rovněž ujistila, že banka Sberbank CZ je v úzkém kontaktu s ČNB i Garančním systémem finančního trhu s cílem minimalizace dopadů tohoto stavu na své klienty.³⁷⁷

Aktuální situace v bance Sberbank CZ byla dne 27. 2. 2022 rovněž projednána na mimořádném jednání ČNB. Dle ČNB bude postup vůči Sberbank CZ probíhat v rámci „tzv. režimu řešení krize.“³⁷⁸ *Ten se zabývá situací, kdy banka selhává a je nutné navrhnout řešení, které bude minimalizovat dopady na ekonomiku i finanční systém. ČNB posuzovala, zda pro řešení krize bankovní instituce může být použit některý z nástrojů pro řešení krize, případně jejich kombinaci, které má k dispozici, dle ustanovení § 176 odst. 1 ZOPRK. ČNB tedy musela řešit otázku, zda instituce selhává či její selhání lze v blízké době důvodně předpokládat, zda existují další jiná opatření dohledu (např. aplikace ozdravného plánu) nebo soukromého sektoru, která by selhání instituce v brzké době, promptně a efektivně odvrátila a zda je řešení krize ve veřejném zájmu.*³⁷⁹

Bankovní rada ČNB dále vzala na vědomí, že „společnost Sberbank CZ, a.s., skutečně selhává a nelze předpokládat, že by bylo možné se tomuto bližícímu selhání v přiměřené lhůtě vyhnout či jej odvrátit jinými opatřeními.“³⁸⁰

---

³⁷⁷ Sberbank nechává pobočky uzavřené. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-nechava-pobocky-uzavrene-28-2-2022>.

³⁷⁸ ČNB zahájila odebrání licence Sberbank CZ, podle ECB hrozí ruské bance krach. In: *Ct24.ceskatelevize.cz* [online]. Události. Ekonomika. © Česká televize [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/ekonomika/cnb-zahajila-odebirani-licence-sberbank-cz-podle-ecb-hrozi-ruske-bance-krach-22776>

³⁷⁹ Řešení krize instituce. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Řešení krize. Řešení krize instituce. © 2024. Česká národní banka. [cit. 10. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/reseni-krize-instituce/>.

³⁸⁰ ČNB zahájila odebrání licence Sberbank CZ, podle ECB hrozí ruské bance krach. In: *Ct24.ceskatelevize.cz* [online]. Události. Ekonomika. © Česká televize [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/ekonomika/cnb-zahajila-odebirani-licence-sberbank-cz-podle-ecb-hrozi-ruske-bance-krach-22776>

- **28. února 2022 – ČNB oznámila na svém webu o zahájení svých kroků směřujícím k odejmutí bankovní licence společnosti Sberbank CZ, a.s. působit jako banka**

Na webových stránkách ČNB bylo oznámeno, že „ke dni 28. února 2022 zahájila ČNB kroky směřující k odejmutí povolení společnosti Sberbank CZ, a.s. působit jako banka.“³⁸¹ ČNB tento krok odůvodnila kvůli zhoršení likvidní situace banky Sberbank CZ, v souvislosti s významným odlivem vkladů po zahájení vojenské intervence Ruské federace na území Ukrajiny. „V souvislosti s tím ČNB vydala předběžné opatření, kterým bance zamezila nakládání s aktivy i pasivy, včetně poskytování nových úvěrů a přijímání vkladů.“³⁸²

ČNB dále informovala, že banka Sberbank CZ „bude nadále fungovat pouze v nezbytném minimálním režimu, kdy ponechá uzavřenou síť bankovních poboček a zastavuje transakce internetového bankovníctví pro retailové i komerční klienty. Až do odvolání bude umožněno klientům Sberbank CZ karetní transakce z bankomatů s maximálním denním limitem 1000 Kč na jednu platební kartu.“³⁸³

ČNB dále potvrdila, že „vklady klientů banky Sberbank CZ podléhají zákonnému pojištění až do výše částky 100 000 EUR na klienta“ (cca 2,5 mil. Kč). „Do tohoto limitu bude poskytnuta náhrada ve výši 100 %. Výplatu náhrad bude organizovat Garanční systém finančního trhu (GSFT). ČNB také dále uvedla, že „výplata náhrad bude realizována prostřednictvím finanční instituce Komerční banka, a.s., kterou ČNB v této věci určila.“³⁸⁴

Informace o aktuálním dění i krocích ČNB zveřejnila dne 28. února 2022 na svých webových stránkách také banka Sberbank CZ, která dále ubezpečila, že bude postupovat podle stanovených kroků ČNB.³⁸⁵

---

³⁸¹ ČNB zahájila kroky k odejmutí licence Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 9. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-Sberbank-CZ/>.

³⁸² ČNB zahájila kroky k odejmutí licence Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 9. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-Sberbank-CZ/>.

³⁸³ Tamtéž,

³⁸⁴ Tamtéž,

³⁸⁵ Sberbank CZ bude postupovat podle opatření ČNB. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-bude-postupovat-podle-opatreni-cnb>

Velice záhy poté vydal na svých webových stránkách prohlášení také Garanční systém finančního trhu (GSFT). Oznámil, že „obdržel oznámení ČNB o neschopnosti Sberbank CZ, a.s., dostát svým závazkům vůči oprávněným osobám ze zákonných a smluvních podmínek. Očekávaná výše výplat náhrad činí cca 28,5 mld. Kč“. Dle informací ČNB by měl GSFT pak nakládat přibližně s částkou 35 mld. Kč. Pro finanční pokrytí by proto neměl být žádný problém. Do 7 pracovních dnů bude zahájena výplata náhrad vkladů.³⁸⁶

GSFT dále oznámil, že bude z Fondu pojištění vkladu (FPV) vyplácet 3 typy náhrad vkladů.³⁸⁷

a) „Základní vklady – vklady fyzickým a právnickým osobám, které byli k rozhodnému dni (tj. 28. února 2022) vkladateli Sberbank CZ, a.s., a to do výše 100 % součtu jejich vkladů. Maximálně však do limitu 2 499 500 Kč pro jednoho vkladatele. - (to představovalo ekvivalent částky 100 000 EUR, dle kurzu 24,995 Kč za 1 EUR, vyhlášeného k rozhodnému dni 28. února 2022).“³⁸⁸

GSFT pak musí zahájit výplatu základních náhrad vkladů „nejpozději do 7 pracovních dní od rozhodného dne, tj. nejpozději dne 9. března 2022.“

b) „Institucionální vklady - vklady vybraným institucím, které mají na účtech uloženy finanční prostředky svých zákazníků (obvykle platební instituce či poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu, instituce elektronických peněz, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu, obchodníci s cennými papíry, soudní exekutoři aj.), opět až do výše 100 % vkladů každého jejich zákazníka v souladu s evidencí klienta, maximálně však do limitu 2 499 500 Kč na jednoho zákazníka - (to představovalo opět ekvivalent částky 100 000 EUR, dle kurzu 24,995 Kč za 1 EUR, vyhlášeného k rozhodnému dni 28. února 2022).“³⁸⁹

GSFT pak musel zahájit výplatu institucionálních náhrad „nejpozději do 15 pracovních dnů od rozhodného dne, tedy nejpozději dne 21. března 2022.“

---

³⁸⁶ Oznámení ČNB o neschopnost Sberbank CZ dostát svým závazkům. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. Aktuality. © Garanční systém finančního trhu 2024. [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/oznameni-CNB-o-neschopnosti-Sberbank-dostat-zavazkum>

³⁸⁷ Tamtéž,

³⁸⁸ Tamtéž,

³⁸⁹ Tamtéž,

c) „**Zvýšené vklady** – představovaly vklady fyzickým osobám, které prokážou nárok na zvýšenou náhradu vkladu.“

GSFT pak musel zahájit výplatu zvýšených náhrad „do 4 měsíců od rozhodného dne, tedy nejpozději dne 28. června 2022.“

GSFT pak dále informoval, že „*klienti Sberbank CZ, a.s. budou vyplácejí prostřednictvím vybraných poboček Komerční banky, a.s., se kterou má GSFT uzavřenu smlouvu pro zajištění výplaty náhrad pohledávek z vkladů.*“ Výplaty náhrad pak budou probíhat po dobu 3 let od zahájení výplaty příslušného typu náhrad. GSFT dále uvedl, že při výplatě náhrad na pobočkách KB, a. s. „*nebude nutné vyplňovat žádné formuláře.*“ „*Pro identifikaci bude stačit občanský průkaz u fyzických osob. U podnikajících fyzických osob pak občanský průkaz a doklad o oprávnění k podnikání.*“³⁹⁰

(Pro úplnost, „*U právnických osob je pak nutné prokázání originálem, případně úředně ověřenou kopií nebo elektronicky podepsaným platným výpisem z Obchodního/jiného veřejného rejstříku ne starším než 3 měsíce a průkazem totožnosti osoby, která je zástupcem právnické osoby.*“)

- **1. března 2022 - Sberbank CZ opětovně zpřístupnila náhled na účty v internetovém bankovníctví**

Dne 1. března 2022 banka Sberbank CZ informovala na svém webu, že „*opětovně zpřístupnila náhled na zůstatky na účtech v internetovém bankovníctví pro retailové i komerční klienty pro možnost kontroly a ověření výše zůstatku na účtu, zadaných trvalých plateb či inkasa. Ani nadále však není možné iniciovat přes internet banking žádné finanční transakce. Klienti mají možnost ověřit si stav účtu také v bankomatech, na zákaznické lince banky Sberbank CZ či prostřednictvím svého bankéře. Finanční zůstatky na účtech klientů byly zafixovány k rozhodnému datu 28. února 2022, podle kterých bude následně postupovat GSFT při výplatě náhrad.*“³⁹¹

³⁹⁰ Oznámení ČNB o neschopnost Sberbank CZ dostát svým závazkům. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. Aktuality. © Garanční systém finančního trhu 2024. [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/oznameni-CNB-o-neschopnosti-Sberbank-dostat-zavazkum>.

³⁹¹ Sberbank CZ zpřístupňuje náhled na zůstatky na účtu. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-zpristupnila-moznost-overit-zustatek>.

- **4. března 2022 - Sberbank CZ informuje o změnách vyplácení důchodů a ostatních dávek u svých klientů**

Dne 4. března 2022 banka Sberbank CZ informovala na svých webových stránkách, že „v souvislosti s klienty Sberbank CZ, kterým Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) vyplácí důchody či dávky nemocenského pojištění (nemocenské, ošetřovné a peněžitá pomoc v mateřství) bylo přijato ze strany ČSSZ preventivní opatření, kterým byly dosud nerealizované platby do Sberbank CZ pozastaveny a nebudou dále prováděny. Česká správa sociálního zabezpečení proto doporučila klientům Sberbank CZ, aby se co nejdříve obrátili na Českou správu sociálního zabezpečení (ČSSZ) či Okresní správu sociálního zabezpečení (OSSZ) k dohodnutí způsobu vyplácení dávek důchodového či nemocenského pojištění na bankovní účet u jiné bankovní instituce či zasláním na adresu, neboť dávky nelze vyplácet v hotovosti.“³⁹²

- **9. března 2022 - Komerční banka, a.s., informovala na webu o zahájení výplaty základních náhrad vkladů GSFT klientům Sberbank CZ**

Dne 9. 3. 2022 zveřejnila Komerční banka, a.s., (dále jen „KB“) na svých webových stránkách informaci, že prostřednictvím svých poboček zahájila výplatu základních náhrad pohledávek vkladů GSFT klientům Sberbank CZ. „Výplácení bude probíhat na účty bankovních institucí vedených v ČR a výhradně v KČ. Náhrady budou poskytovány hotovostně pro fyzické osoby na 40 vybraných pobočkách KB. Bezhotovostně pak pro fyzické osoby, OSVČ a právnické osoby na 241 pobočkách KB.“³⁹³

KB rovněž informovala, že „výplata základních náhrad pohledávek z vkladů bude probíhat, dle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, po dobu 3 let – tedy až do 10. 3. 2025. Výplaty náhrad jsou realizovány také v souladu se zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákonem č. 69/2006

---

³⁹² Informace ohledně změny vyplácení důchodů a ostatních dávek klientům Sberbank CZ. In: Sberbank.cz [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 11. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/zmena-vyplaceni-duchodu>

³⁹³ Informace k výplatě z GSFT. In: Kb.cz [online]. Informace. Vyplácení Sberbank CZ, a. s. © 2024. Komerční banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/vyplaceni-sberbank-cz-a-s>

*Sb., o provádění mezinárodních sankcí a zákonem č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů.*³⁹⁴

KB i GSFT pak dále informovaly, že „výplata institucionálních náhrad pohledávek z vkladů začne dne 21. 4. 2022.³⁹⁵ Bude dle ZoB probíhat také po dobu 3 roků – tedy až do 22. 4. 2025.³⁹⁶

- **22. března 2022 - Sberbank CZ informuje o zpoždění výplaty náhrad některým institucím**

Dne 22. března 2022 se banka Sberbank CZ vyjádřila k výplatě náhrad institucím z prostředků GSFT. Informovala, že „od 21. 3. 2022 došlo ke zpoždění výplaty náhrad u 71 účtů institucionálních klientů (zejména účtů platebních institucí a soudních exekutorů), protože některá zadaná data klientů banky byla neúplná či chybně zadaná. Pro zajištění vyplacení správné částky z prostředků GSFT je však nutné, aby Sberbank CZ provedla kontrolu a opravy dat, které se však odvíjí od rychlosti dodání správných podkladů od vybraných klientů.“³⁹⁷

- **28. března 2022 - Sberbank CZ informovala o postupném rušení sítě svých bankomatů**

Dne 28. března 2022 oznámila banka Sberbank na svých webových stránkách, že „začne rušit svoji síť bankomatů, kterou mohli klienti dosud využívat ke kontrole zjišťování zůstatku na svém účtu. Banka poděkovala klientům za jejich využívání. Všechny bankomaty budou postupem času vypínány a demontovány.“³⁹⁸

- **14. dubna 2022 – ČNB rozhodla o odebrání bankovní licence Sberbank CZ**

Dne 14. 4. 2022 informovala ČNB na svých webových stránkách, že „rozhodla o odebrání bankovní licence pro banku Sberbank CZ. Sberbank CZ

---

³⁹⁴ Tamtéž,

³⁹⁵ Tamtéž,

³⁹⁶ VYPLÁČENÍ SBERBANK CZ, A.S. – SHRUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH INFORMACÍ PRO KLIENTY. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Informace. Probíhající výplaty. Vypláčení Sberbank CZ. Tiskové zprávy. © Garanční systém finančního trhu. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/vyplaceni-shrnuti-SberbankCZ>

³⁹⁷ Vyjádření Sberbank CZ k výplatě náhrad institucím z prostředků GSFT. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 11. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vyjadreni-k-vyplate-nahrad-institucim-z-prostredku-gsft>

³⁹⁸ Sberbank CZ ruší svoji síť bankomatů. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 11. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-rusi-bankomaty>

měla zákonnou lhůtu 15 dnů pro možnost podání opravného prostředku – rozkladu, proti rozhodnutí ČNB o odebrání licence.“³⁹⁹

- **29. dubna 2022 – Sberbank CZ zveřejnila výroční zprávu**

Dne 29. 4. 2022 zveřejnila banka Sberbank CZ na webových stránkách svou výroční zprávu. „Sberbank CZ měla za povinnost, dle ustanovení § 23 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (ZoB) zpracovat do 30. 4. 2022 svoji výroční zprávu, kterou měla dále nechat ověřit auditorem a předložit ji ČNB.“⁴⁰⁰

- **30. dubna 2022 - ČNB oznámila, že rozhodnutí o odebrání bankovní licence Sberbank CZ nabylo právní moci**

ČNB oznámila na svém webu, že odebrala Sberbank CZ bankovní licenci. „Banka Sberbank CZ měla zákonnou lhůtu 15 dnů pro možnost podání opravného prostředku – rozkladu, proti rozhodnutí ČNB o odebrání licence, do pátku 29. 4. 2022.“ Sberbank CZ však opravný prostředek nevyužila. „Sberbank CZ proto pozbyla bankovní licenci, na základě pravomocného rozhodnutí České národní banky č.j. 2022/38793/570, které dne 30. 4. 2022 nabylo právní moci. Od tohoto dne rovněž Sberbank CZ, dle znění § 7a odst. 3 ZoB (případně i dle znění § 35 odst. 1 ZoB), nesměla přijímat vklady, poskytovat úvěry aj., s výjimkou činností nezbytných pro vypořádání pohledávek a závazků.“⁴⁰¹

Na návrh ČNB musí dále Městský soud v Praze do 24 hodin rozhodnout o jmenování likvidátora. „Likvidátor musí po svém jmenování posoudit solventnost banky Sberbank CZ. Na základě výsledků tohoto posouzení pak bude rozhodnuto o následné likvidaci banky či insolvenčním řízení.“⁴⁰²

ČNB také dále informovala, že „likvidátor (či případně insolvenční správce) následně započne se zpeněžováním majetku banky. Z výnosů prodeje majetku pak bude postupně uspokojovat věřitele. Při likvidaci dochází k

---

³⁹⁹ ČNB odebrala licenci Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

⁴⁰⁰ Zveřejnění výroční zprávy. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 11. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/zverejneni-vyrocní-zpravy>

⁴⁰¹ ČNB odebrala licenci Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

⁴⁰² Tamtéž,

poměrnému uspokojování věřitelů. Proces likvidace bankovní instituce je pak upraven v „ZoB“ – zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. (V případě insolvence a insolvenčního řízení by pak věřitelé byli uspokojováni dle pořadí určeného v zákoně).⁴⁰³

- **2. května 2022 – Oznámení o vstupu Sberbank CZ do likvidace a jmenování likvidátora/likvidátorky**

V pondělí, dne 2. 5. 2022 oznámila Sberbank CZ na svých webových stránkách, že „podle ustanovení § 198 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („NOZ“), na základě usnesení Městského soudu v Praze č.j. 83Cm 810/2022-7 Sberbank CZ vstoupila (dne 2. 5. 2022) do likvidace.⁴⁰⁴

Likvidátorkou byla jmenována paní JUDr. Jiřina Lužová, advokátka, ev. č. ČAK 07991 (dále jen „likvidátorka“).⁴⁰⁵ „Tímto momentem rovněž veškeré kompetence i oprávnění k právnímu jednání za bankovní instituci Sberbank CZ přešly na jmenovanou likvidátorku. Likvidátorka bude dále posuzovat solventnost instituce Sberbank CZ a dle výsledku rozhodne, zda bude následovat likvidace či insolvenční řízení.“⁴⁰⁶

- **19. května 2022 – Výzva likvidátorky JUDr. Lužové klientům Sberbank CZ pro přihlášení svých pohledávek**

Dne 19. 5. 2022 informovala likvidátorka JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „**Sberbank CZ, a. s., v likvidaci**, (IČ: 25083325, se sídlem U Trezorky 921/2, Jinonice, 158 00 Praha 5, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 4353) (dále jen „Sberbank CZ“), **pozbyla** na základě pravomocného rozhodnutí České národní banky č.j. 2022/38793/570 **bankovní licenci**.“⁴⁰⁷

---

⁴⁰³ Tamtéž,

⁴⁰⁴ Oznámení o vstupu do likvidace a výzva pro věřitele k přihlášení jejich pohledávek. In: Sberbank.cz [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 12. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/oznameni-o-likvidaci>

⁴⁰⁵ Tamtéž,

⁴⁰⁶ Česká národní banka odebrala Sberbank CZ bankovní licenci. In: Sberbank.cz [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 12. 3. 2024] Dostupné z: https://sberbank.cz/novinky/Ceska_narodni_bank_a_odebrala_Sberbank_CZ_licenci

⁴⁰⁷ Oznámení o vstupu do likvidace a výzva pro věřitele k přihlášení jejich pohledávek. In: Sberbank.cz [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 12. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/oznameni-o-likvidaci>

Likvidátorka JUDr. Lužová dále vyzvala věřitele Sberbank CZ, *podle ustanovení § 198 odst. 2 NOZ, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě do 9. září 2022, a to zasláním přihlášky: (1) na adresu sídla Sberbank CZ, nebo (2) prostřednictvím datové schránky Sberbank CZ.*⁴⁰⁸

- **29. července 2022 - Sdělení likvidátorky k insolvenčnímu řízení dlužníka Sberbank CZ, a. s., v likvidaci**

Dne 29. 7. 2022 informovala likvidátorka JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „*po svém jmenování do funkce likvidátorky zahájila kroky pro zjištění aktuální finanční situace Sberbank CZ a úkony směřující k provedení její likvidace. Po pečlivém posouzení finanční situace dospěla k názoru, že Sberbank CZ se nachází v úpadku, v obojích jejích formách. Tedy jak platební neschopnosti, tak i předlužení, dle ustanovení § 3 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon, „InsZ“).*⁴⁰⁹ K témuž dni, 29. 7. 2022, proto likvidátorka jménem dlužníka rovněž podala k Městskému soudu v Praze insolvenční návrh na dlužníka. O insolvenčním návrhu bude dále rozhodovat Městský soud v Praze.⁴¹⁰

- **3. srpna 2022 - Nová sankční opatření EU se podle rozhodnutí FAÚ nebudou vztahovat na majetek Sberbank CZ, a. s., v likvidaci**

Dne 3. srpna 2022 byli klienti Sberbank CZ informováni, že „*dne 2. 8. 2022 vydal Finanční analytický úřad (dále jen „FAÚ“) potvrzující rozhodnutí,*⁴¹¹ *na základě kterého se nebudou vztahovat na majetek Sberbank CZ, a.s. v likvidaci, nová sankční opatření Evropské unie.*⁴¹²

- **1. září 2022 - Oznámení o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek Sberbank CZ, a. s. v likvidaci**

Dne 1. 9. 2022 informovala (již jako nově jmenovaná insolvenční správkyně) JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že na

---

⁴⁰⁸ Tamtéž,

⁴⁰⁹ Sdělení k insolvenčnímu řízení dlužníka Sberbank CZ, a. s., v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sdeleni-k-insolvencnimu-rizeni-dluznika-sberbankcz-v-likvidaci>

⁴¹⁰ Tamtéž,

⁴¹¹ Nová sankční opatření EU a rozhodnutí FAU. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: https://sberbank.cz/media/files/ostatni-dokumenty/FAU_Rozhodnuti_Financniho_Analytickeho_Uradu.pdf

⁴¹² Tamtéž,

základě jejího podaného insolvenčního návrhu na dlužníka ze dne 29. 7. 2022 k Městskému soudu v Praze, bylo rozhodnuto následovně:⁴¹³

„Dne 26. 8. 2022, Městský soud v Praze usnesením č.j. MSPH 95 INS 12575/2022–A-72⁴¹⁴ zjistil úpadek Sberbank CZ, prohlásil na majetek Sberbank CZ konkurs – podle ustanovení § 368 odst. 3 InsZ a jmenoval JUDr. Jiřinu Lužovou, advokátku, ev. č. ČAK 07991, insolvenční správkyňi s plnou působností – podle ustanovení § 27 odst. 2 InsZ.“⁴¹⁵

- **7. října 2022 - Sberbank CZ má nově zvolený řádný věřitelský výbor a ve funkci insolvenční správkyňe nadále potvrzenou JUDr. Lužovou**

Dne 7. 10. 2022 informovala insolvenční správkyňe JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že *„na schůzi věřitelů Sberbank CZ byl nově zvolený řádný věřitelský výbor ve složení: Garanční systém pojištění vkladů, Česká národní banka a STEMA-TECH s.r.o. Během schůze věřitelů byla také vyjádřena podpora insolvenční správkyňi JUDr. Jiřině Lužové v jejím dalším pokračování.“⁴¹⁶*

- **14. října 2022 - Na základě rozhodnutí věřitelského výboru bude insolvenční správkyňe nadále jednat o kupní smlouvě na prodej úvěrového portfolia Sberbank CZ exkluzivně s Českou spořitelnou**

Dne 14. 10. 2022 informovala insolvenční správkyňe JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že *„na základě rozhodnutí věřitelského výboru bude jako insolvenční správkyňe nadále jednat o kupní smlouvě na prodej úvěrového portfolia Sberbank CZ exkluzivně s Českou spořitelnou. Toto rozhodnutí bylo učiněno na základě nabídky České spořitelny, která za úvěrové portfolio nabídla kupní cenu, jenž by společně s předpokládaným*

---

⁴¹³ Oznámení o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/oznameni-o-zjisteni-upadku-a-prohlaseni-konkursu-na-majetek-SberbankCZ>

⁴¹⁴ Oznámení o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=52023169>

⁴¹⁵ Oznámení o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/oznameni-o-zjisteni-upadku-a-prohlaseni-konkursu-na-majetek-SberbankCZ>

⁴¹⁶ Sberbank CZ má nově zvolený řádný věřitelský výbor. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-ma-radny-veritelsky-vybor>

výtěžkem za zpeněžení aktiv Sberbank CZ, měla dostačovat ke 100% uspokojení všech věřitelů v první skupině, ke 100% uspokojení všech věřitelů v druhé skupině a s velkou pravděpodobností také k více než 90% uspokojení všech věřitelů ve třetí skupině (kterou představují zejména kraje, města, obce a velké společnosti).⁴¹⁷

- **31. října 2022 - Sberbank CZ informovala všechny své věřitele o výši jejich pohledávek**

Dne 31. 10. 2022 informovala Sberbank CZ prostřednictvím svých webových stránek „všechny své věřitele o výši jejich pohledávek prostřednictvím doporučené pošty nebo datové schránky. Pokud by věřitelé s výší či charakterem pohledávky nesouhlasili, mají možnost vznést námitky do 26. 12. 2022, které budou směřovány na insolvenční správkyň JUDr. Lužovou.“⁴¹⁸

- **7. listopadu 2022 - Sberbank CZ podepsala smlouvu na koupi úvěrového portfolia s Českou spořitelnou**

Dne 7. 11. 2022 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „k dnešnímu dni podepsala s Českou spořitelnou smlouvu o smlouvě budoucí na koupi úvěrového portfolia Sberbank CZ v nominální hodnotě 47,1 mld. Kč, přičemž kupní cena činí přibližně 41,1 mld. Kč. Pokud dojde k úspěšné realizaci prodeje v první polovině roku 2023, lze očekávat, že věřitelé budou vypořádáni formou částečného rozvrhu v druhé polovině roku 2023. (Lze tedy skutečně očekávat, že nabídka České spořitelny spolu s výtěžkem ze zpeněžení ostatních aktiv Sberbank CZ bude dostačovat ke 100% uspokojení věřitelů v první skupině (GSFT), ke 100% uspokojení věřitelů v druhé skupině (fyzické osoby, malé a střední firmy) a s velkou pravděpodobností také k více než 90% uspokojení věřitelů ve třetí skupině (kraje, města, obce a velké společnosti).“⁴¹⁹

---

⁴¹⁷ Na základě rozhodnutí věřitelského výboru bude nadále insolvenční správkyň jednat o kupní smlouvě na prodej úvěrového portfolia Sberbank CZ exkluzivně s Českou spořitelnou. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 14. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/jednani-prodej-uveroveho-portfolia-Sberbank-ceska-sporitelna>

⁴¹⁸ Sberbank CZ informovala všechny své věřitele o výši jejich pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 14. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-informovala-vsechny-sve-veritele-o-vysi-pohledavek>

⁴¹⁹ Tamtéž,

„Podpis smlouvy však budou muset schválit ještě ČNB a ÚOHS. Předpokladem jejího dokončení bude také nutnost udělení další výjimky z amerického sankčního seznamu OFAC.“⁴²⁰

- **12. prosince 2022 - Insolvenční správkyňi se podařilo vyjednat prodloužení výjimky z amerických sankcí OFAC vůči Sberbank CZ**

Dne 12. 12. 2022 informovala insolvenční správkyňe JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „na základě jejích učiněných kroků prodloužil americký úřad OFAC (Úřad pro kontrolu zahraničních aktiv Ministerstva financí USA) výjimku z amerických sankcí vůči Sberbank CZ až do 31. 1. 2023, ve věci prodeji úvěrového portfolia Sberbank CZ. Prodej byl předtím také odsouhlasen věřitelským výborem, ČNB i ÚOHS. Nyní je nutné vyčkat již pouze na potvrzení insolvenčního soudu a následné uzavření kupní smlouvy s Českou spořitelnou.“⁴²¹

- **16. prosince 2022 - Sberbank CZ podepsala smlouvu o prodeji úvěrového portfolia s Českou spořitelnou**

Dne 16. 12. 2022 informovala insolvenční správkyňe JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „k dnešnímu dni podepsala s Českou spořitelnou kupní smlouvu na koupi úvěrového portfolia Sberbank CZ v nominální hodnotě 47,1 mld. Kč, přičemž kupní cena činí přibližně 41,1 mld. Kč. Pokud dojde k úspěšné realizaci prodeje během první poloviny roku 2023, lze očekávat, že věřitelé budou vypořádáni formou částečného rozvrhu během druhé poloviny roku 2023.“⁴²²

- **25. ledna 2023 - Výjimka z amerických sankcí vůči Sberbank CZ byla opětovně prodloužena až do 31. 1. 2024**

Dne 25. 1. 2023 informovala insolvenční správkyňe JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „na základě jejích učiněných kroků opět prodloužil americký úřad OFAC (Úřad pro kontrolu zahraničních aktiv

---

⁴²⁰ Tamtéž,

⁴²¹ Insolvenční správkyňi se podařilo vyjednat prodloužení výjimky z amerických sankcí vůči Sberbank CZ. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 14. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/prodlouzeni-vyjimky-z-americkym-sankcim-SberbankCZ>

⁴²² Sberbank CZ podepsala smlouvu o prodeji úvěrového portfolia s Českou spořitelnou. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 15. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/SberbankCZ-podepsala-smlouvu-o-prodeji-uveroveho-portfolia-s-CS>

Ministerstva financí USA) výjimku z amerických sankcí vůči Sberbank CZ až do 31. 1. 2024, ve věci prodeji úvěrového portfolia Sberbank CZ.⁴²³

- **2. února 2023 - Sberbank CZ nabízí k prodeji korporátní dluhopisy v nominální hodnotě 730 mil. Kč**

Dne 2. 2. 2022 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „*k dnešnímu dni zahájila výběrové řízení na odkup korporátních dluhopisů z portfolia Sberbank CZ, a. s. v likvidaci. Nabídku tvoří prodej tří korporátních dluhopisů v nominální hodnotě 730 mil. Kč. Vypořádání prodeje by mělo být realizováno nejpozději do dubna 2023.*“⁴²⁴

- **13. března 2023 - Sberbank CZ nabízí k prodeji pohledávky z nevýkonných úvěrů v nominální hodnotě 2,1 mld. Kč**

Dne 13. 3. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „*k dnešnímu dni zahájila výběrové řízení na odkup portfolia pohledávek z nevýkonných úvěrů a vybraných ostatních pohledávek Sberbank CZ, a. s. v likvidaci. Nabídka prodeje zahrnuje více než 2 000 různých pohledávek v nominální hodnotě přibližně 2,1 mld. Kč. Vypořádání prodeje by mělo být realizováno do června 2023.*“⁴²⁵

- **5. dubna 2023 - Sberbank CZ upozorňuje své věřitele na rostoucí počet nekalých nabídek k odkupu pohledávek**

Dne 5. 4. 2023 byli klienti Sberbank CZ upozorněni prostřednictvím webových stránek, že „*v poslední době roste počet případů, kdy někteří z věřitelů Sberbank CZ obdrželi poštou nejrůznější nabídky třetích stran pro odkup jejich pohledávek, ve kterých je však uvedena celá řada mylných, zavádějících či nepravdivých informací.*“ Insolvenční správkyň chce proto věřitele Sberbank CZ nadále ubezpečit, že „*k vypořádání pohledávek věřitelů Sberbank CZ, a. s. v*

---

⁴²³ Výjimka z amerických sankcí vůči Sberbank CZ byla prodloužena až do 31. ledna 2024. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 15. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vyjimka-americke-sankce-vuci-sberbankcz-byla-prodlouzena-do-konce-ledna-2024>

⁴²⁴ Sberbank CZ nabízí k prodeji korporátní dluhopisy v nominální hodnotě 730 mil. Kč. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 15. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-nabizi-k-prodeji-korporatni-dluhopisy>

⁴²⁵ Sberbank CZ nabízí k prodeji pohledávky z nevýkonných úvěrů v nominální hodnotě 2,1 mld. Kč. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 15. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-nabizi-k-prodeji-pohledavky-nevykonnych-uveru-v-nominalni-hodnote-2,1-mld-Kc>

likvidaci formou částečného rozvrhu dojde již v druhé polovině roku 2023.“ „Díky úspěšnému prodeji úvěrového portfolia České spořitelně, při zachování současné míry úročení hotovosti Sberbank CZ i předpokládaným výtěžkem ze zpeněžení ostatních aktiv Sberbank CZ insolvenční správkyň očekává, že výtěžek z prodeje bude dostačovat ke 100% uspokojení věřitelů v první skupině (GSFT) a ke 100% uspokojení věřitelů v druhé skupině (fyzické osoby, malé a střední firmy) a nově také téměř 100% i pro uspokojení věřitelů ve třetí skupině! (kraje, města, obce a velké společnosti).“⁴²⁶

„Sberbank CZ z tohoto důvodu apeluje na všechny své věřitele, aby nabídky třetích stran velice pečlivě zvážili. Dále aby reflektovali oficiální informace o průběhu insolvenčního řízení, sledovali pravidelně průběh dění na webových stránkách Sberbank CZ či informace v insolvenčním rejstříku.“⁴²⁷

- **5. dubna 2023 - Česká spořitelna dokončila nákup úvěrového portfolia. Úvěry klientů Sberbank CZ budou převedeny do České spořitelny.**

Dne 5. 4. 2023 také informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „Česká spořitelna dokončila nákup úvěrového portfolia Sberbank CZ a úvěry klientů Sberbank CZ budou převedeny do České spořitelny. Převod úvěrového portfolia byl stvrzen zápisem v Obchodním rejstříku ke dni 4. 4. 2023. Za úvěrové portfolio v nominální hodnotě 47,1 mld. Kč zaplatila Česká spořitelna 41,1 mld. Kč. Z finančních prostředků za nákup portfolia budou věřitelé Sberbank CZ vypořádáni.“⁴²⁸

Insolvenční správkyň může rovněž v tuto chvíli s velkou radostí konstatovat, že „svou podstatou, velikostí i průběhem se insolvence Sberbank CZ dosud řadí mezi největší a zcela nejúspěšnější insolvence v celé historii ČR. Tímto je názorně potvrzeno, že nastavený záchranný systém v ČR funguje velice dobře.

---

⁴²⁶ Sberbank CZ upozorňuje klienty na nekalé nabídky k odkupu pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 15. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-upozornuji-klienty-na-nekale-nabidky-k-odkupu-pohledavek>

⁴²⁷ Tamtéž,

⁴²⁸ Úvěry klientů Sberbank CZ budou převedeny do České spořitelny a peníze z prodeje použity na vyplacení pohledávek věřitelů. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 16. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/uvery-klientu-sberbankcu-budou-prevedeny-do-cs-a-penize-vyplaceny-na-pohledavky-veritelu>

Velké poděkování by mělo náležet všem, kdo se na celém tomto procesu podíleli, a především pak České spořitelně. ⁴²⁹

- **2. května 2023 - Úvěry klientů Sberbank CZ byly úspěšně převedeny do České spořitelny**

Dne 2. 5. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „poslední dubnový víkend bylo úspěšně dokončeno převedení přibližně 27 500 úvěrových klientů z řad fyzických osob a více než 3 000 úvěrových klientů z řad právnických osob ze Sberbank CZ do České spořitelny.“⁴³⁰

Insolvenční správkyň dále upozorňuje, že „počínaje 1. 5. 2023 musí převedení klienti hradit své závazky výhradně na nové bankovní účty v České spořitelně. Pokud by byla splátka zaslána na účet Sberbank CZ po 1. 5. 2023, nebude akceptována a dojde k jejímu vrácení na účet, ze kterého byla odeslána.“⁴³¹

- **2. srpna 2023 - Pohledávky z nevýkonných úvěrů Sberbank CZ prodány za více jak 200 mil. Kč**

Dne 2. 8. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „k dnešnímu dni došlo k zaplacení kupní ceny z prodeje pohledávek z nevýkonných úvěrů Sberbank CZ v nominální hodnotě 1,3 mld. Kč. Kupní cena činila 204,2 mil. Kč. Finanční prostředky získané prodejem budou použity k uspokojení pohledávek věřitelů Sberbank CZ formou částečného rozvrhu během posledního čtvrtletí roku 2023.“⁴³²

- **14. srpna 2023 - Sberbank CZ nabízí k prodeji část svého hmotného movitého majetku z budovy Aviatika**

---

⁴²⁹ Tamtéž,

⁴³⁰ Úvěry klientů Sberbank CZ byly úspěšně převedeny do České spořitelně. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 16. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/uvery-klientu-SberbankCZ-byly-uspesne-prevedeny-do-cs>

⁴³¹ Tamtéž,

⁴³² Pohledávky z nevýkonných úvěrů Sberbank CZ prodány za více jak 200 milionů korun. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 16. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/pohledavky-nevykonne-uvery-SberbankCZ-prodany-za-vice-jak-200-milion%C5%AF-korun>

Dne 14. 8. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „zahajuje výběrové řízení na část hmotného movitého majetku náležejícího do majetkové podstaty Sberbank CZ, a. s., v likvidaci. Předmětem nabídky byl moderní kancelářský nábytek z budovy Aviatica.“⁴³³

- **25. srpna 2023 - Sberbank CZ prodává nábytek z pobočky I. P. Pavlova**

Dne 25. 8. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „k dnešnímu dni zahájila výběrové řízení na prodej další části hmotného movitého majetku náležejícího do majetkové podstaty Sberbank CZ, a. s., v likvidaci. Předmětem nabídky byl nábytek z pobočky Sberbank CZ v Praze na náměstí I. P. Pavlova.“⁴³⁴

- **29. srpna 2023 - Sberbank CZ nabízí k prodeji IT vybavení**

Dne 29. 8. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „k dnešnímu dni zahájila výběrové řízení na prodej další části hmotného movitého majetku náležejícího do majetkové podstaty Sberbank CZ, a. s., v likvidaci. Předmětem nabídky byly různé typy IT techniky – počítače, servery, routery, telefony, tiskárny aj.“⁴³⁵

- **7. listopadu 2023 - Insolvenční správkyň Sberbank CZ požádala soud o schválení výplaty věřitelů formou částečného rozvrhu**

Dne 7. 11. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „ke dni 6. 11. 2023 zažádala insolvenční soud o schválení výplaty věřitelů formou částečného rozvrhu. V

---

⁴³³ Sberbank CZ nabízí k prodeji část svého hmotného movitého majetku z budovy Aviatica. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 17. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/SberbankCZ-nabizi-k-prodeji-cast-moviteho-majetku>

⁴³⁴ Sberbank CZ prodává nábytek z pobočky I. P. Pavlova. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 17. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-nabizi-k-prodeji-nabytek-ippavlova>

⁴³⁵ Sberbank CZ nabízí k prodeji IT vybavení. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 17. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-nabitu-k-prodeji-IT-vybaveni>

*případě povolení částečného rozvrhu insolvenčním soudem začne plynout lhůta 15 dnů pro odvolání.*⁴³⁶

Dle slov insolvenční správkyně JUDr. Lužové se jedná o „mimořádně důležitý milník na cestě za vyplacením peněz věřitelům Sberbank CZ.“⁴³⁷

*„Pokud by částečný rozvrh insolvenční soud schválil a rovněž se žádný z věřitelů neodvolal, bylo by reálné, že ještě do konce roku – během prosince 2023, by mohlo dojít k vyplacení zjištěných pohledávek věřitelů v jejich 95% výši.“*⁴³⁸

- **26. listopadu 2023 - Ke konci roku 2023 dojde k vypnutí internetového bankovníctví Sberbank CZ**

Dne 26. 11. 2023 byli klienti Sberbank CZ upozorněni prostřednictvím webových stránek, že „z důvodu minimalizování dalších nákladů v probíhajícím insolvenčním řízení, ukončí dne 29. 12. 2023 ve 12:00 hod. Sberbank CZ, a. s., v likvidaci, provoz internetového bankovníctví a komunikačních služeb elektronického bankovníctví.“⁴³⁹

- **27. listopadu 2023 - Insolvenční soud povolil částečnou výplatu věřitelů Sberbank CZ**

Dne 27. 11. 2023 informovala insolvenční správkyně JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „insolvenční soud dne 13. listopadu 2023 schválil žádost insolvenční správkyně Sberbank CZ ve věci výplaty věřitelů Sberbank CZ formou částečného rozvrhu. Věřitelé v rozvrhu obdrží 95 % svých zajištěných pohledávek. Výplatu je však možné realizovat až po nabytí právní moci rozhodnutí soudu. Proto bude nutné počkat do doby uplynutí lhůty pro případná odvolání věřitelů (jenž by bohužel mohla proces zahájení ohrozit a prodloužit).“⁴⁴⁰

---

⁴³⁶ Insolvenční správkyně Sberbank CZ požádala soud o schválení výplaty věřitelů formou částečného rozvrhu. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 18. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/insolvencni-spravkyne-SberbankCZ-pozadala-soud-o-schvaleni-vyplaty-veritelu-formou-castecneho-rozvrhu>

⁴³⁷ Tamtéž,

⁴³⁸ Tamtéž,

⁴³⁹ Ke konci roku 2023 dojde k vypnutí internetového bankovníctví Sberbank CZ. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 18. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vypinani-internetoveho-bankovnictvi-sberbankcz-od-29-12-2023>

⁴⁴⁰ Insolvenční soud povolil částečnou výplatu věřitelů Sberbank CZ. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 18. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/insolvencni-soud-povolil-castecnou-vyplatu-veritelu-sberbankcz-termin-bude-upresnen>

- **6. prosince 2023 - Dojde k odložení výplaty věřitelů Sberbank CZ, neboť jeden z věřitelů podal odvolání**

Dne 6. 12. 2023 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „jeden z celkem 15 300 věřitelů Sberbank CZ, konkrétně společnost LitFin SPV 9 se zjištěnou pohledávkou 27 mil. Kč, využila svého práva a podala odvolání proti výplatě formou částečného rozvrhu, (který byl dne 13. 11. 2023 schválen insolvenčním soudem.) Z tohoto důvodu nebude možné zahájit výplatu v 95 % výši zjištěných pohledávek (kterou insolvenční správkyň dosud předběžně plánovala zahájit dne 18. 12. 2023). Podaným odvoláním se bude muset nyní zabývat Vrchní soud v Praze. Výplata proto bude možná až po jeho rozhodnutí.“⁴⁴¹

Insolvenční správkyň však usuzuje, že „argumenty věřitele v jeho podaném odvolání se zdají být nedůvodné. Věřící proto, že vrchní soud potvrdí platnost rozhodnutí o částečném rozvrhu.“⁴⁴²

- **31. ledna 2024 - Výjimka z amerických sankcí vůči Sberbank CZ byla opět prodloužena až do 30. 6. 2024**

Dne 31. 1. 2024 bylo informováno (insolvenční správkyň JUDr. Lužovou) prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „americký úřad OFAC (Úřad pro kontrolu zahraničních aktiv Ministerstva financí USA) dne 30. 1. 2024 vyhověl žádosti insolvenční správkyň a opět prodloužil výjimku z amerických sankcí vůči Sberbank CZ, až do 30. 6. 2024, ve věci výplaty věřitelů a vypořádání dalších závazků banky Sberbank CZ v rámci její likvidace.“⁴⁴³

- **16. února 2024 - Vrchní soud zamítl odvolání věřitele LitFin a potvrdil výplatu formou částečného rozvrhu.**

Dne 16. 2. 2024 informovala insolvenční správkyň JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „Vrchní soud v Praze shledal odvolání věřitele LitFin SPV 9 jako nedůvodné. Současně potvrdil výplatu věřitelů

---

⁴⁴¹ Společnost LitFin SPV 9 podala odvolání proti výplatě formou částečného rozvrhu, což povede k odložení výplaty všech věřitelů Sberbank CZ. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 18. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/spolecnost-litfinSPV9-podala-odvolani-proti-vyplate-castecneho-rozvrhu-sberbankcz>

⁴⁴² Tamtéž,

⁴⁴³ Výjimka z amerických sankcí vůči Sberbank CZ byla prodloužena do 30. června 2024. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vyjimka-z-americkych-sankci-SBCZ-byla-prodlouzena-do-30062024>

Sberbank CZ formou částečného rozvrhu dle návrhu insolvenční správkyňě. Výplata bude zahájena pravděpodobně během měsíce března 2024 a nadále platí rozsah 95 % svých zjištěných pohledávek.⁴⁴⁴

Insolvenční správkyňě velice přivítala promptní rozhodnutí Vrchního soudu i shledání věřitelova odvolání jako nedůvodné. „Po celou dobu řízení se vždy snažila o to, aby více než 15 300 věřitelů Sberbank CZ obdrželo své finanční prostředky co nejdříve“.⁴⁴⁵

- **27. února 2024 – Dne 18. 3. 2024 bude zahájeno vyplácení více než 15 300 věřitelů Sberbank CZ, kteří obdrží v částečném rozvrhu 95 % svých pohledávek**

Dne 27. 2. 2024 informovala insolvenční správkyňě JUDr. Lužová prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ, že „může s jistotou potvrdit, že vyplácení věřitelů Sberbank CZ bude zahájeno dne 18. 3. 2024. Více než 15 300 věřitelů Sberbank CZ tedy definitivně obdrží v částečném rozvrhu 95 % svých pohledávek. Výplata bude probíhat prostřednictvím poboček Komerční banky, a. s., výhradně bezhotovostně a v českých Kč.“⁴⁴⁶

- **29. února 2024 - Usnesení o částečném rozvrhu Sberbank CZ, a. s., v likvidaci**

Dne 29. 2. 2024 byli věřitelé Sberbank CZ prostřednictvím webových stránek Sberbank CZ informováni, že „**Městský soud v Praze rozhodl usnesením č.j. MSPH 95 INS 12575/2022-B-874 v insolvenční věci dlužnice: Sberbank CZ, a. s., v likvidaci, o částečném rozvrhu zpeněženého majetku majetkové podstaty dlužnice, následně:**“⁴⁴⁷

---

⁴⁴⁴ Vrchní soud zamítl odvolání věřitele LitFin a potvrdil výplatu formou částečného rozvrhu. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vrchni-soud-zamitl-odvolani-veritele-litfin-a-potvrdil-vyplatu-castecneho-rozvrhu>

⁴⁴⁵ Vrchní soud zamítl odvolání věřitele LitFin a potvrdil výplatu formou částečného rozvrhu. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vrchni-soud-zamitl-odvolani-veritele-litfin-a-potvrdil-vyplatu-castecneho-rozvrhu>

⁴⁴⁶ 18. března začne vyplácení více než 15 300 věřitelů Sberbank CZ. V částečném rozvrhu dostanou 95 % svých pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/18-brezna-zacne-vyplata-veriteli-sberbankcz-castacny-rozvrh>

⁴⁴⁷ Usnesení o částečném rozvrhu Sberbank CZ, a. s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/usneseni-castecny-rozvrh-sberbankcz-v-likvidaci>

I. Soud povolil částečný rozvrh výtěžku zpeněžení majetkové podstaty dlužnice, kterým budou částečně uspokojeny zjištěné pohledávky jejích věřitelů.

II. Zjištěné pohledávky věřitelů dlužnice, ve výši přibližně 56,8 mld. Kč, budou uspokojeny v rozsahu 95,0 %.

III.) Insolvenční správkyňe dlužnice (JUDr. Jiřina Lužová, IČO 44686650, sídlem Dušní 22, 110 00 Praha 1), uspokojí jednotlivé věřitele zahrnuté do částečného rozvrhu.⁴⁴⁸

IV. Soud ukládá insolvenční správkyňi, aby částečný rozvrh dle tohoto usnesení provedla ve lhůtě do 60 dnů od právní moci usnesení.

V. Soud dále ukládá insolvenční správkyňi, aby ve lhůtě do 80 dnů od právní moci usnesení podala insolvenčnímu soudu písemnou zprávu o realizaci částečného rozvrhu.⁴⁴⁹

- **15. března 2024 - KB informovala o začátku výplaty věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení**

Dne 15. 3. 2024 informovala Komerční banka, a. s., na svých webových stránkách o zahájení výplaty věřitelů Sberbank CZ dle usnesení z Insolvenčního řízení. „Výplata bude probíhat v termínu 18. března - 15. dubna 2024 prostřednictvím poboček KB či on-line. Výhradně bezhotovostní formou, pouze na účty vedené v ČR a v českých Kč. Nárok na vyplacení zjištěných pohledávek pak mají věřitelé Sberbank CZ, jenž jsou uvedeni v usnesení Městského soudu v Praze č.j. MSPH 95 INS 12575/2022-B-874 ze dne 10. 11. 2023, kterým byl povolen částečný rozvrh, v rozsahu uvedeném podle usnesení – ve výši 95 % zjištěných pohledávek.“⁴⁵⁰

„Výplata pohledávek bude realizována také v souladu se zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákonem č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí a zákonem č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů.“⁴⁵¹

---

⁴⁴⁸ Usnesení o částečném rozvrhu Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/usneseni-castecny-rozvrh-sberbankcz-v-likvidaci>

⁴⁴⁹ Tamtéž,

⁴⁵⁰ Výplata věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení. In: *Kb.cz* [online]. Informace. Vyplácení Sberbank CZ, a. s. Výplata věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení. © 2024. Komerční banka. [cit. 19. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/vyplaceni-sberbank-cz-a-s/vyplata-sberbank-insolvence>

⁴⁵¹ Tamtéž,

KB v souvislosti s tím věřitele Sberbank CZ dále upozorňuje, že „výplata zjištěných pohledávek v termínu 18. 3. - 15. 4. bude probíhat přímo z majetkové podstaty Sberbank CZ! **Nejedná se tedy o výplatu z GSFT** (jehož výplata v současné době v KB také probíhá, a to až do 10. 3. 2025).“⁴⁵²

Závěrečné hodnocení průběhu insolvence Sberbank CZ podle insolvenční správkyně JUDr. Jiřiny Lužové (dle publikovaného rozhovoru reportérky Ivy Špačkové s insolvenční správkyní Sberbank CZ, JUDr. Jiřinou Lužovou, ze dne 11. 3. 2024, Zpravodajský portál Seznam Zprávy, oddělení Financí a byznysu).⁴⁵³

- 1.) „Více než 15 300 věřitelů společnosti Sberbank CZ se bude moci dostat již od 18. 3. 2024 ke svým pohledávkám, jež se pohybovaly nad rámcem pojištěných vkladů ve výši 100 000 EUR.“⁴⁵⁴
- 2.) „Všichni (tito) věřitelé, zahrnutí v tzv. částečném rozvrhu, budou vyplaceny ve výši 95,0 % svých zjištěných pohledávek – v rámci insolvence to představuje neobyčejně vysoký podíl (a současně také i mimořádný úspěch).“
- 3.) „Komerční banka začne věřitele vyplácet od 18. 3. 2024 až do 15. 4. 2024. Pro výplatu je připraveno přibližně 56,8 mld. Kč. Vyplácení bude probíhat na pobočkách KB nebo on-line, bezhotovostně, na účty vedené v ČR a v českých Kč. Prostředky obdrží fyzické osoby, právnické osoby, finanční instituce, obce a především GSFT.“⁴⁵⁵
- 4.) „GSFT (během období března 2022–března 2024) vyplatil již okolo 26 mld. Kč pro celkem téměř 90 000 klientů Sberbank CZ.“
- 5.) „Do FPV se proto nyní vrátí i také částka okolo 26 mld. Kč. Pro dosud historicky nejúspěšnější insolvenční řízení banky Sberbank CZ je to poprvé, kdy se do FPV navrátí veškeré prostředky z výplaty náhrad. V případě tzv. částečného rozvrhu obdrží FPV i věřitelé nejdříve 95 % všech vkladů, později je přislíbeno zbývajících 5 %.“

---

⁴⁵² Výplata věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení. In: Kb.cz [online]. Informace. Vyplácení Sberbank CZ, a. s. Výplata věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení. © 2024. Komerční banka. [cit. 19. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/vyplaceni-sberbank-cz-a-s/vyplata-sberbank-insolvence>

⁴⁵³ Insolvence Sberbank jde do finále: Pachtů ze zpoždění mám, říká správkyně. In: [Seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz) [online]. Zprávy. Byznys. Finance. Iva Špačková. Redaktorka SZ Byznys © 2024 Seznam Zprávy, a. s. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-insolvence-sberbank-jde-do-finale-pacht-ze-zpozdeni-mam-rika-spravkyne-247358>

⁴⁵⁴ Tamtéž,

⁴⁵⁵ Tamtéž,

6.) JUDr. Jiřina Luřov, insolvenční sprvkyn, konstatuje, že „*insolvence Sberbank CZ představuje svou podstatou, rychlostí procesu i vyi uspokojení historicky dosud zcela nejspsnj prklad insolvence v R.*“

7.) „*Kdyby se býval jedin z celkem 15 300 vřitel nedvodn neodvolval, bylo mořn s výplatou vřitel zat jíž v lonskm roce, konkrtn dne 18. 12. 2023, (na kter bylo tehdy jíž vše připraveno). Celý proces by proto byl býval ještě přibližn o 3 měsíce rychlej, neř je tomu nyní.*“ Pro insolvenční sprvkyn Luřovou proto tato okolnost představovala určitou „hořkost“ v rámci celé insolvence, (neboť pouh 1 odvolání věřitele ovlivnilo všech cca 15 300 vřitel ostatních).

8.) „*Ti vřitel Sberbank CZ, kter po selhání banky na konci února 2022 pořádali o své vklady, k nim obdrř tak urok z prodlení, jenř byl potn od doruen jejich řdosti, ař do dne 26. 8. 2022, kdy byl prohlšenpadek Sberbank CZ. Urok z prodlení v dan dob cinil 11,75 % per annum. Pro věřitele z první a druhé skupiny, a navíc i nkter věřitele ze třetí skupiny to znamená, že všechny jejich vklady budou dále navřeny také o tento urok.*“ (Poznámka: Jako pomrn zajmav zamyřlen může představovat porovnn uroku z prodlení, jenř v daném obdob cinil 11,75 % per annum, napřklad se spořicmi. V obdob let 2022 a 2023 nabízely bankovní instituce *nejvýhodnější spořic s urokem okolo 5–6 % per annum.* Př tomto porovnn by proto urok z prodlení vchzel jako nsobn vř neř nejvýhodnější spořic bank v daném obdob).⁴⁵⁶

9.) Také GSFT hovoří v souvislosti se Sberbank CZ jako o „*historicky zcela nejspsnj insolvenčním řízení v R.*“

10.) JUDr. Jiřina Luřov, insolvenční sprvkyn konstatuje, že „*situace ohledně Sberbank CZ byla sama o sobě velice specifick. Likvidace i nsledn insolvence byly způsobeny vnějšími vlivy, konkrtn geopolitickm vývojem a eskalací vojenského konfliktu proti Ukrajině, po kterm následovala panika a zcela uebnicov přklad runu na banku, př kterm začali klienti intenzivn vbrat všechny své finanční vklady. Z celkového pohledu proto nastala zcela nenosn situace, kter neřla pravdpodobn řit jinak. Banka Sberbank CZ byla jinak bankou zcela „zdravou“, oblíbenou a trvale patřla mezi 10 nejlepřch bank v R.*“

---

⁴⁵⁶ Insolvence Sberbank jde do finále: Pchut ze zpořden, říká sprvkyn. In: *Seznamzpravy.cz* [online]. Zprvy. Byznys. Finance. Iva řpakov. Redaktorka SZ Byznys  2024 Seznam Zprvy, a. s. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-insolvence-sberbank-jde-do-finale-pachut-ze-zpozdeni-mam-rika-spravkyne-247358>

11.) Insolvence Sberbank CZ dále ukázala, že *„záchranný systém při selhání banky funguje v ČR dobře. (Ačkoliv případ Sberbank CZ je specifický a není fakticky úplně typickým případem běžného krachu bankovní instituce.)“*

12.) *„Insolvenční zákon je pro případnou obdobnou situaci také nastaven dobře.“*
„Otázku pro diskuzi by však mohlo představovat odvolání jednoho z věřitelů proti částečnému rozvrhu (kterým jeden subjekt zablokoval asi 15 300 dalších).“

13.) JUDr. Lužová by velice ráda *„poděkovala také České spořitelně, která za portfolio hypoték a úvěrů v nominální hodnotě 47 mld. Kč nabídla ve výběrovém řízení 41,1 mld. Kč. To byl klíčový okamžik, který naznačoval, že celá insolvence bude neobyčejně úspěšná a míra uspokojení věřitelů neobyčejně vysoká.“*

14.) JUDr. Lužová velice *„děkuje také Komerční bance, neboť prostřednictvím jí a jejich poboček docházelo (a dochází) k uspokojování věřitelů Sberbank CZ.“*

15.) Velké poděkování, dle slov insolvenční správkyně, náleží také *„celému pracovnímu týmu, který celý tento mimořádně úspěšný průběh insolvence Sberbank CZ zajišťoval.“* JUDr. Lužová děkuje také *„všem věřitelům za projevenou důvěru k ní, jako k osobě insolvenční správkyně a za jejich téměř vždy férové jednání.“*⁴⁵⁷

---

⁴⁵⁷ Insolvence Sberbank jde do finále: Pachut' ze zpoždění mám, říká správkyně. In: *Seznamzpravy.cz* [online]. Zprávy. Byznys. Finance. Iva Špačková. Redaktorka SZ Byznys © 2024 Seznam Zprávy, a. s. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-insolvence-sberbank-jde-do-finale-pachut-ze-zpozdeni-mam-rika-spravkyne-247358>

7.6. Analýza a závěry výzkumného šetření

V1: „Co způsobilo selhání banky Sberbank CZ?“

Bankovní selhání Sberbank CZ způsobil tzv. run na banku Sberbank CZ, při kterém začali její klienti intenzivně vybírat všechny své finanční vklady, následkem čehož došlo k porušení její likvidní situace. Vzniklý stav byl způsoben důsledkem geopolitického vývoje a eskalací vojenského konfliktu Ruské federace proti Ukrajině.

Na počátku selhání bankovní instituce Sberbank CZ v České republice stál tzv. běh na banku (run na banku), který nastal ve dnech 24. února a 25. února 2022, při kterém její vkladatelé začali hromadně vybírat své vložené finanční prostředky. Vzniklý stav představoval důsledek vojenské invaze Ruské federace proti Ukrajině ze dne 24. 2. 2022. Do 23. 2. 2022 byla Sberbank CZ plně funkční a „zdravou“ bankou, která patřila (podle slov její pozdější insolvenční správkyne JUDr. Jiriny Lužové) vždy mezi 10 nejlepších bank v ČR.

Sberbank CZ představovala českou bankovní instituci s licencí udělenou od ČNB. Banka Sberbank CZ spadala pod evropskou divizi Sberbank Europe Group AG, se sídlem ve Vídni v Rakousku. Sberbank Europe Group AG však představovala dceřinou společnost ruské mateřské Sberbank (Сбербанк России – „Sberbank Rosii“), který byl jejím akcionářem.

Tuzemští klienti chtěli vyjádřit jasný nesouhlas s tímto počinem Ruské federace proti Ukrajině. Vadila jim vazba Sberbank CZ na ruské akcionáře a dále se chtěli také „pomstít“ ruské mateřské společnosti Sberbank, jakožto majoritnímu vlastníkovi.

Na webových stránkách ČNB bylo později oznámeno, že *„ke dni 28. února 2022 zahájila ČNB kroky směřující k odejmutí povolení společnosti Sberbank CZ, a. s., působit jako banka.“*⁴⁵⁸ ČNB tento krok odůvodnila kvůli **zhoršení likvidní situace banky Sberbank CZ, v souvislosti s významným odlivem vkladů po zahájení vojenské intervence Ruské federace na území Ukrajiny.** „V souvislosti s tím ČNB vydala předběžné opatření, kterým bance

⁴⁵⁸ ČNB zahájila kroky k odejmutí licence Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-Sberbank-CZ/>.

*zamezila nakládání s aktivy i pasivy, včetně poskytování nových úvěrů a přijímání vkladů.*⁴⁵⁹

Dne 14. 4. 2022 informovala ČNB na svých webových stránkách, že **„rozhodla o odebrání bankovní licence pro banku Sberbank CZ. Sberbank CZ měla zákonnou lhůtu 15 dnů pro možnost podání opravného prostředku – rozkladu, proti rozhodnutí ČNB o odebrání licence.**⁴⁶⁰

Dne 30. 4. 2022 ČNB oznámila na svém webu, že odebrala Sberbank CZ bankovní licenci. „Banka Sberbank CZ měla zákonnou lhůtu 15 dnů pro možnost podání opravného prostředku – rozkladu, proti rozhodnutí ČNB o odebrání licence, do pátku 29. 4. 2022.“ Sberbank CZ však opravný prostředek nevyužila. „Sberbank CZ proto pozbyla bankovní licenci, na základě pravomocného rozhodnutí České národní banky č.j. 2022/38793/570, které dne 30. 4. 2022 nabylo právní moci. Od tohoto dne rovněž Sberbank CZ, dle znění § 7a odst. 3 ZoB (případně i dle znění § 35 odst. 1 ZoB), nesměla přijímat vklady, poskytovat úvěry aj., s výjimkou činností nezbytných pro vypořádání pohledávek a závazků.“⁴⁶¹

Dne 2. 5. 2022 vstoupila banka Sberbank CZ do likvidace. Její likvidátorkou byla jmenována JUDr. Jiřina Lužová

Dne 29. 7. 2022 pak JUDr. Lužová informovala, že **„po pečlivém posouzení finanční situace dospěla k názoru, že Sberbank CZ se nachází v úpadku, v obojích jejích formách. Tedy jak platební neschopnosti, tak i předlužení, dle ustanovení § 3 odst. 1 a odst. 4 zákona č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon, „InsZ“).**⁴⁶²

K témuž dni, **29. 7. 2022, likvidátorka jménem dlužníka rovněž podala k Městskému soudu v Praze insolvenční návrh na dlužníka.**

---

⁴⁵⁹ ČNB zahájila kroky k odejmutí licence Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 9. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-Sberbank-CZ/>.

⁴⁶⁰ ČNB odebrala licenci Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

⁴⁶¹ ČNB odebrala licenci Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

⁴⁶² Sdělení k insolvenčnímu řízení dlužníka Sberbank CZ, a. s., v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sdeleni-k-insolvencnimu-rizeni-dluznika-sberbankcz-v-likvidaci>

V2: Má se „drobný střadatel“ obávat, že přijde o své finanční prostředky, pokud v ČR selže banka, u které měl bankovní účet?

Ne, klient se o své finanční prostředky obávat nemusí.

V České republice existuje tzv. **Garanční systém finančního trhu**. Byl zaveden **k 1. lednu 2016 na základě zákona č. 374/2015 Sb.**, o ozdravných postupech a řešení krize finančního trhu, ve znění pozdějších předpisů.

Garanční systém finančního trhu „*představuje zákonem zřízenou instituci pro zajištění, správu a použití finančních prostředků určených pro zabezpečení a udržení stability finančního trhu v České republice.*“⁴⁶³

Pokud by nastala situace, kdy ČNB oznámí, že „*některá z (bankovních) institucí není schopna dostát svým závazkům, vyplatí Garanční systém finančního trhu prostřednictvím Fondu pojištění vkladů všem fyzickým a právnickým osobám 100 % jejich vkladů, a to včetně úroků, až do výše 100 000 EUR.*

Identická situace nastala i v případě banky Sberbank CZ.

ČNB oznámila, že „**ke dni 28. února 2022 zahájila kroky směřující k odejmutí povolení společnosti Sberbank CZ, a. s., působit jako banka**⁴⁶⁴.

Současně potvrdila, že „**vkłady klientů banky Sberbank CZ podléhají zákonnému pojištění až do výše částky 100 000 EUR na klienta**“ (cca 2,5 mil. Kč). „**Do tohoto limitu bude poskytnuta náhrada ve výši 100 %.** Výplatu náhrad bude organizovat Garanční systém finančního trhu (GSFT). ČNB také dále uvedla, že „*výplata náhrad bude realizována prostřednictvím finanční instituce Komerční banka, a. s., kterou ČNB v této věci určila.*“⁴⁶⁵

Dne 9. 3. 2022 zveřejnila **Komerční banka**, a. s., (dále jen „KB“) na svých webových stránkách informaci, že prostřednictvím svých poboček **zahájila výplatu základních náhrad pohledávek vkladů GSFT klientům Sberbank CZ.** „*Vyplácení bude probíhat na účty bankovních institucí vedených v ČR a výhradně*

⁴⁶³ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 164.

⁴⁶⁴ ČNB zahájila kroky k odejmutí licence Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 19. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-Sberbank-CZ/>.

⁴⁶⁵ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2. s. 164

v Kč. Náhrady budou poskytovány hotovostně pro fyzické osoby na 40 vybraných pobočkách KB. Bezhotovostně pak pro fyzické osoby, OSVČ a právnické osoby na 241 pobočkách KB.⁴⁶⁶

KB rovněž informovala, že „**výplata základních náhrad pohledávek z vkladů bude probíhat, dle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, po dobu 3 let – tedy až do 10. 3. 2025.** Výplaty náhrad jsou realizovány také v souladu se zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákonem č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí a zákonem č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů.“⁴⁶⁷

V3: Je tuzemský bankovní sektor dostatečně odolný pro případ selhání bank?

Ano, dá se říct, že bankovní sektor je dostatečně odolný a je na takovéto případy připraven.

„Česká bankovní asociace uvádí, že český bankovní sektor se řadí mezi velice stabilní bankovní sektory, v rámci Evropské unie dokonce k těm zcela nejstabilnějším.“⁴⁶⁸ Tuto skutečnost mají dokládat každoroční zátěžové testy

ČNB, která se zabývá odolností bankovního sektoru i jeho dílčích institucí.

Vysoké stability českých bank bylo dosaženo v mnoha aspektech - např. v otázce kapitálové přiměřenosti, v poměru úvěrů k depozitům, ve velice nízkém podílu problémových úvěrů s rizikem selhání, v ziskovosti aj.

Bývalý guvernér ČNB, Ing. Jiří Rusnok, oznámil v roce 2016 pro webový zpravodajský portál Faei.cz (Finanční a ekonomické informace), že „**Český finanční sektor je odolný vůči turbulencím.**“⁴⁶⁹

Bývalý guvernér ČNB Ing. Jiří Rusnok oznámil v roce 2021 pro webový portál Forbes Česko, že „**Bankovní sektor je podle zátěžových testů České**

⁴⁶⁶ Informace k výplatě z GSFT. In: *Kb.cz* [online]. Informace. Vyplácení Sberbank CZ, a. s. © 2024. Komerční banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/vyplaceni-sberbank-cz-a-s>

⁴⁶⁷ Tamtéž,

⁴⁶⁸ Český bankovní sektor. In: *Cbaonline.cz* [online]. Česká bankovní asociace, © 2024 [cit. 5. 1. 2024] Dostupné z: <https://cbaonline.cz/o-bankovnim-sektorun>.

⁴⁶⁹ Český finanční sektor je odolný vůči turbulencím, říká Jiří Rusnok. In: *Faei.cz* [online]. Finance. Rudolf Marek. © 2015–2024, Finanční a ekonomický institut z.s., [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://faei.cz/rozhovor-cesky-financni-sektor-je-odolny-vuci-turbulencim-rika-jiri-rusnok/>

národní banky i po pandemii koronaviru vysoce odolný, a to i díky silné kapitálové vybavenosti.⁴⁷⁰

Autorka Půlpánová hovoří ve své monografii „**Ozdravné postupy a řešení krize bank**“ o problematice **selhávání bankovní instituce a nutnosti jeho řešení**, aby dopady na finanční stabilitu byly minimální. Dále vypovídá o jednotlivých nástrojích pro řešení krize na finančním trhu, v souvislosti se **směrnicí 2014/59/EU (BRRD), směrnicí BRRD II a zákonem č. 374/2015 Sb.**, o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁷¹

Insolvenční správkyně JUDr. Jiřina Lužová uvedla, že „**velice dobře je nastaven i Garanční systém finančního trhu**, kdy prostřednictvím jeho Fondu pojištění vkladů byli vypláceni věřitelé Sberbank CZ. Výtěžek z prodeje úvěrového portfolia společně s dostupnou hotovostí (včetně narostlých úroků) a předpokládaným výtěžkem ze zpeněžení ostatních aktiv Sberbank CZ bude postačovat **k plnému uspokojení věřitelů v první (Garanční systém finančního trhu) a druhé skupině** (tj. fyzické osoby, malí a drobní podnikatelé) **a s velkou pravděpodobností k téměř 100% uspokojení věřitelů ve třetí skupině** (tj. krajů, měst, obcí a velkých společností).⁴⁷²

Insolvenční správkyně JUDr. Jiřina Lužová uvedla, „**že insolvence Sberbank CZ ukázala, že „záchranný systém při selhání banky funguje v ČR dobře.**“

Insolvenční správkyně JUDr. Jiřina Lužová také uvedla že „**insolvenční zákon je pro případnou obdobnou situaci rovněž nastaven dobře.**

---

⁴⁷⁰ Dobré zprávy. Bankovní sektor je podle ČNB vysoce odolný. In: *Forbes.cz* [online]. Byznys. Breaking News. © 2024 MediaRey, SE. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://forbes.cz/dobre-zpravy-bankovni-sektor-je-podle-cnb-vysoce-odolny/>

⁴⁷¹ PŮLPÁNOVÁ, Karolína. *Ozdravné postupy a řešení krize bank*. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-614-9.

⁴⁷² Sberbank CZ upozorňuje klienty na nekalé nabídky k odkupu pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 20. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-upozornuji-klienty-na-nekale-nabidky-k-odkupu-pohledavek>

8. ZÁVĚR DIPLOMOVÉ PRÁCE

Resumé:

Diplomová práce se zabývala právními aspekty a problematikou řešení krize bankovních institucí.

Teoretická část diplomové práce se ve své první kapitole zabývala problematikou historie bank a vývoje bankovníctví. Ve druhé kapitole přinesla pohled na legislativní základ pro bankovní systém. Ve třetí kapitole nastínila problematiku finančních krizí a také krize bankovní instituce. Ve čtvrté kapitole vypovídala o regulaci a dohledu v bankovním sektoru. Přiblížila důležitou roli České národní banky v bankovním sektoru České republiky. V páté kapitole vypovídala o řešení potíží bankovní instituce, které nevedou k ukončení její činnosti. Zmínila ozdravné postupy při řešení bankovní krize a krize na finančním trhu. Zmínila systém ozdravných postupů. Představila zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů. Představila také důležitou činnost Garančního systému finančního trhu, jeho strukturu a historický vývoj. V šesté kapitole podala způsoby řešení potíží bankovní instituce, které vedou k ukončení její činnosti. Představila také proces likvidace a insolvence u bankovní instituce.

Poslední, sedmá kapitola diplomové práce potom byla věnována praktické části, která aplikovala teoretickou problematiku na vybranou bankovní instituci, která musela v praxi řešit potíže a bankovní selhání. Nastíněno bude dění u banky Sberbank CZ, kde k rozvoji potíží a bankovnímu selhání došlo v České republice v roce 2022. Bance Sberbank CZ byla v únoru 2022 pozastavena její činnost, koncem dubna 2022 jí Česká národní banka odebrala bankovní licenci, počátkem května 2022 vstoupila do likvidace a v srpnu 2022 byl u banky zjištěn její úpadek.

Summary:

The Master thesis dealt with the legal aspects of the crisis resolution of banking institutions. dealt with legal aspects and the problem of solving the crisis of banking institutions.

In its first chapter, the theoretical part of the thesis dealt with the history of banks and the development of banking. In the second chapter, she brought an insight into the legislative basis for the banking system. In the third chapter, she outlined the issue of financial crises and also the crisis of banking institutions. In the fourth chapter, she spoke about regulation and supervision in the banking sector. She explained the important role of the Czech National Bank in the banking sector of the Czech Republic. In the fifth chapter, she testified about solving the banking institution's problems, which do not lead to the termination of its activity. She mentioned the recovery procedures in solving the banking crisis and the financial market crisis. She mentioned a system of healing procedures. The thesis presented using Act No. 374/2015 Coll., the Act on Recovery and Resolution in the Financial Market (Act), the resolution authority for banks, credit unions and certain investment firms (hereinafter „institutions”) in the Czech Republic. She also presented the important activity of the Financial Market Guarantee System, its structure and historical development. In the sixth chapter, she gave ways to solve the banking institution's problems, which lead to the termination of its activity. She also presented the process of liquidation and insolvency at a banking institution.

The last, seventh chapter of the diploma thesis was then devoted to the practical part, which applied the theoretical issues to a selected banking institution, which had to solve problems and bank failures in practice. The events at Sberbank CZ bank, where the development of difficulties and bank failure occurred in the Czech Republic in 2022, will be outlined. Sberbank CZ bank was suspended in February 2022, at the end of April 2022 the Czech National Bank revoked its banking license, at the beginning of May 2022 it entered the liquidation and in August 2022 the bank was declared bankrupt.

LITERATURA A DALŠÍ ZDROJE:

▪ Monografie:

- BENCOVÁ, Jana. *Kompetence statutárních orgánů kapitálových společností. Statutární zástupce firmy*. 2012, roč. 1, č. 5.
- BLAHOVÁ, Nad'a. *Rizika bank a jejich regulace*. Jesenice: Ekopress, 2018. ISBN 978-80-87865-47-7.
- CIBIENOVÁ, Markéta. *Finanční instituce ve finančních problémech*. Brno, 2021. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta Fakulta právnická, Finanční právo.
- COATES, Ken, MORRISON, Bill. *Dream Factories: Why Universities Won't Solve the Youth Jobs Crisis*. Toronto: Dundurn Press, 2016. ISBN 978-1459733770.
- DOLEŽALOVÁ, Jana. *Srovnání bankovních kiosků s pobočkami ve Volksbance ČR*. Brno, 2008. 90 s. Diplomová práce. VUT v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Václav Zeman. s. 21.
- DUBSKÁ, Drahomíra. *Realitní trh České republiky: cenová bublina ano či ne?* Souborné informace. Analýzy. Praha: ČSÚ, 2009. ISBN 978-80-250-1956-6.
- FOSTER, John Bellamy a MAGDOFF, Fred. *Velká finanční krize: příčiny a následky*. Ekonomie. Všeň: Grimmus, 2009. ISBN 978-80-902831-1-4.
- HÁSOVÁ, Jiřina. *Insolvenční zákon: komentář*. 3. vydání. Beckova edice komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-691-3.
- HELÍSEK, Mojmír. *Měnové krize: (empirie a teorie)*. Praha: Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-82-7.
- HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-246-0030-7.
- HOLEČEK, Jakub. *Postavení finančních institucí v novém insolvenčním zákoně v kontextu úpravy komunitárního práva. Praktická právnická příručka*. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-773-7.
- HOLÝ, Adam. *Komparace vstupu banky Sberbank na český a slovenský trh*. Praha, 2016. 50 s. Bakalářská práce. VŠE v Praze. Katedra bankovníctví a pojišťovnictví. Vedoucí práce Petr Dvořák.

- HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra. *Právní aspekty finančních krizí. Podkladový materiál k výuce Finanční krize a nástroje řešení v proměnách času.* Plzeň, 2023.
- HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra, MRKÝVKA, Petr. *Finanční a daňové právo.* 3. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-796-2.
- JANOVEC, Michal. *Dohled nad finančním trhem a jeho integrace.* Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-877-3.
- JONÁŠ, Jiří. *Bankovní krize a ekonomická transformace: souvislosti mezi ekonomickou transformací, finanční liberalizací a bankovními krizemi.* Praha: Management Press, 1998. ISBN 80-85943-70-0.
- JUROŠKOVÁ, Lenka. *Bankovní regulace a dohled.* Studie. Praha: Auditorium, 2012. ISBN 978-80-87284-26-1.
- KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe.* Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4.
- KISLINGEROVÁ, Eva. *Sedm smrtelných hříchů podniků: úpadek a etika managementu.* Beckova edice ABC. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-495-7.
- KISLINGEROVÁ, Eva; RICHTER, Tomáš a SMRČKA, Luboš. *Insolvenční praxe v České republice: v období 2008–2013.* Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-497-1.
- KOZÁK, Jan. *Insolvenční zákon a předpisy související: komentář.* 3. vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-135-4.
- KURKA, René a PAŘÍKOVÁ, Anežka. *Subjekty finančního trhu: vybrané aspekty likvidace a insolvence. Právní praxe.* V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-277-9.
- LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení. Ekonomie.* Ostrava: Key Publishing, 2009. ISBN 978-80-7418-031-6.
- LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách: komentář.* Komentáře Wolters Kluwer. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-385-3.
- LIŠKA, Petr. *Zákon o bankách a předpisy související. Zákony s poznámkami.* Praha: C.H. Beck, 1999. ISBN 80-7179-176-8.

- LOCHMANNOVÁ, Alena. *Bankovníctví: základy bankovníctví*. Prostějov: Computer Media, 2018. ISBN 978-80-7402-305-7.
- PETRUSEK, Miloslav; MAŘÍKOVÁ, Hana a VODÁKOVÁ, Alena. *Velký sociologický slovník. sv. II. P-Ž*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-5.
- POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-491-9.
- POLOUČEK, Stanislav. *České bankovníctví na přelomu tisíciletí*. Ostrava: Ethics, 1999. ISBN 80-238-3982-9.
- PŮLPÁNOVÁ, Karolína. *Ozdravné postupy a řešení krize bank*. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-614-9.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Glosátor. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-257-8.
- MEJSTRÍK, Michal, PEČENÁ, Magda, TEPLÝ, Petr. *Základní principy bankovníctví*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2008.
- MERVART, Josef. *České banky v kontextu světového vývoje*. Cop. 1998. Ekonomie a společenské vědy. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. ISBN 80-7106-236-7.
- REICHMANN, Thomas. *Controlling: concepts of management control, controllership, and ratios*. Berlin: Springer, c 1997. ISBN 3-540-62722-7.
- REVENDA, Zbyněk. *Bankovní regulace a dohled*. Praha: Nad zlato, 1993. ISBN 80-85626-10-1.
- REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktuliz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.
- REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-7261-031-7.
- ROTHBARD, N. Murray. *Peníze v rukou státu*. Liberální institut, 2002. ISBN 978-80-907962-4-1.
- SARUKHANYAN, Kristina. *Finanční a strategická analýza Sberbank CZ, a.s.* Praha, 2018. 95 s. Diplomová práce. VŠE v Praze. Katedra financí a oceňování podniku. Vedoucí práce Milan Hrdý. s. 39.

- SCHÖNFELD, Jaroslav. *Transformace a restrukturalizace podniku*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-690-6.
- SMEJKAL, Vladimír, RAIS, Karel. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Čtvrté, aktualizované a rozšířené vydání. Expert. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9.
- SMUTNÝ, Aleš. *Zákon o bankách: komentář*. 2. vydání. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-764-4.
- SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-753-8.
- STROUKAL, Dominik. *Ekonomické bubliny: průvodce hospodářskými krizemi od tulipánů po korunu*. Druhé rozšířené vydání. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3172-3.
- SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Expert. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3494-1.
- SYNEK, Miloslav a KISLINGEROVÁ, Eva. *Podniková ekonomika*. 6. přeprac. a dopl. vyd. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8.
- ŠEVČÍK, Aleš. *Bankovníctví. I. Distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3649-4.
- ŠEVČÍK, Jakub. *Analýza nabídky bankovních produktů v České republice se zaměřením na Volksbank CZ, resp. Sberbank CZ.*, Praha, 2012. 114 s. Diplomová práce. VŠE v Praze. Katedra mezinárodního podnikání. Vedoucí práce Hana Machková.
- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Student. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-299-8.
- ZRŮST, Lukáš. *Selhání subjektů finančního trhu*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-511-8.

PRÁVNÍ PŘEDPISY:

Česká republika

- Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (OSŘ)
- Zákon č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů (ZoB)
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (Ústava ČR)
- Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (LZPS)
- Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (ZoČNB)
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (SŘ)
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (insolvenční zákon, InsZ)
- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (NOZ)
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (ZOK)
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů (ZVR)
- Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů (ZOPRK)

Evropské právní předpisy

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (CRD IV)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (CRR)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014 o systémech pojištění vkladů (DGSD)

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí (BRRD)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU č. 2019/879, kterou se mění směrnice 2014/59/EU, pokud jde o schopnost úvěrových institucí a investičních podniků absorbovat ztráty a schopnost rekapitalizace, a směrnice 98/26/ES (BRRD II)

OBRAZOVÉ ZDROJE:

- **Obr. č. 1: Amsterdamská banka – obraz Pietera Saenredama**

Zdroj: Bank of Amsterdam. Painting by Pieter Saenredam In: *En.wikipedia.org* [online]. Otevřená encyklopedie Wikipedia, © 2024 [cit. 7. 1. 2024] Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Bank_of_Amsterdam#/media/File:Saenredam_-_Het_oude_stadhuis_te_Amsterdam.jpeg

- **Obr. č. 2: Amschel Mayer „Rothschild“ – portrét**

Zdroj: Rothschild, Mayer Amschel. In: *Britannica.com* [online]. Rothschild family. ART Collection. © 2024 Encyclopædia Britannica, Inc. [cit. 8. 1. 2024]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Rothschild-family>

- **Obr. č. 3: Ota Šik – portrét**

Zdroj: Ota Šik. In: *Cs.wikipedia.org* [online]. Otevřená encyklopedie Wikipedia, © 2024 [cit. 13. 1. 2024] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ota_%C5%A0ik

- **Obr. č. 4: Obchodní korporace – schéma**

Zdroj: Obchodní korporace. In: *Portal.pohoda.cz* [online]. Zdanění zisků v osobních společnostech. Ing. Michal Kadlec. © 2024 portál.POHODA.cz [cit. 14. 1. 2024]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdaneni-zisku-v-osobnich-spolecnostech-v-o-s-k-s/?css=print>

- **Obr. č. 5: Důležité historické milníky za doby fungování GSFT, POV a FKŘ**

Zdroj: O GARANČNÍM SYSTÉMU. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. O garančním systému. © Garanční systém finančního trhu. 2024. [cit. 15. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/o-garancnim-systemu>

- **Obr. č. 6: Logo Sberbank CZ (období 2013–2019)**

Zdroj: Sberbank logo - Aktuálně.cz. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz, Atlas.cz. 1999–2024 © Economia, a.s. [cit. 5. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/sberbank-logo/r~295a8c2891bd11e5928a002590604f2e/>

- **Obr. č. 7: Logo Sberbank CZ (období 2020–2022)**

Zdroj: Sberbank logo 2020. In: *En.wikipedia.org* [online]. The Free Encyclopedia Wikipedia, © 2024 [cit. 5. 3. 2024] Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Sberbank_logo_2020_en.png

- **Obr. č. 8: Pobočka banky Sberbank CZ v Plzni, Americká č. 21, červenec 2019**

Zdroj: GOOGLE. Plzeň. [online]. *Google Maps*. Dostupné z:

<https://www.google.com/maps/@49.7435059,13.3756574,3a,75y,141.59h,99.23t/data=!3m6!1e1!3m4!1sXSjgoPwIbXZ01YOs7Pg7WQ!2e0!7i16384!8i8192?entry=tту>, [cit. 6. 3. 2024].

- **Obr. č. 9: Run na pobočku banky Sberbank CZ v Praze, ulice Na Příkopě 860/24**

Zdroj: Sberbank musela zavřít české pobočky kvůli „agresivitě“. Firmy i lidé u ní ruší účty. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz, Atlas.cz. 1999–2024 © Economia, a.s. [cit. 7. 3. 2024] Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cerny-patek-pro-sberbank-lide-i-firmy-rusi-ve-velke-ucty-v-b/r~39c3077c963711eca0d8ac1f6b220ee8/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

- Srovnej čl. 12 směrnice EP a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 15. 1. 2024].
- Srovnej § 1 ods. 1 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].
- Srovnej čl. 4 odst. 1 bodu 40 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 1. 2024].
- Reflections on the underemployment of college graduates. In: *Educationbythenumbers.org* [online]. Jill Barshay. © 2024 Education by the numbers [cit. 7. 2. 2024]. Dostupné z: http://educationbythenumbers.org/content/underemployment-college-grads_1589/
- Krize eurozóny. In: *Web.archive.org* [online]. Miroslav Singer. © 2024. Praha. Desátá mezinárodní konference European Governance – Corporate Governance „Perspektivy eurozóny“ [cit. 9. 2. 2024]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20160910021425/http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20121026_cife.pdf
- The determinants of banking crises – evidence from developing and developed countries. In: *Imf.org* [online]. International Monetary Fund. © 1997. Washington, DC [cit. 10. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/wp97106.pdf>
- Banking crises in emerging countries: origins and policy options. In: *Bis.org* [online]. BIS Economic papers. © 1996. Moris Goldstein. Philip Turner. Basel, Switzerland [cit. 10. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.bis.org/publ/econ46.pdf> s. 32
- BRRD: Jednotlivé nástroje krizového managementu bank a obchodníků s cennými papíry. In: *Glatzova.com* [online]. Právo a finance. JUDr. Vladimíra Glatzová. © 2024 Glatzova & Co. [cit. 17. 2. 2024]. Dostupné z: [z:https://www.glatzova.com/files/download/Pr%C3%A1vn%C3%AD%20r%C3%A1dce%20BRRD%20%20C4%8D%C3%A1st_LIN_JT.pdf](https://www.glatzova.com/files/download/Pr%C3%A1vn%C3%AD%20r%C3%A1dce%20BRRD%20%20C4%8D%C3%A1st_LIN_JT.pdf) s. 47 (s. 2.)

- Novela zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu byla zařazena na pořad 58. schůze Poslanecké sněmovny. In: *Mfcr.cz* [online]. Finanční stabilita a dohled. Ministerstvo financí České republiky. [cit. 17. 2. 2024] Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/bankovnictvi-a-dohled/financni-stabilita-a-dohled/aktuality/2020/novela-zakona-o-ozdravných-postupech-a-r-39417>
- Řešení krize na finančním trhu. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Řešení krize. © 2024. Česká národní banka. [cit. 18. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/>
- Řešení krize na finančním trhu. In: *Konreo.cz* [online]. Public relation. Články. JUDr. Lukáš Zrůst, Ph.D., LL.M., MBA. 24. listopadu 2017. © 2024. Konreo. [cit. 18. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.konreo.cz/PR/Clanky/Reseni-krize-na-financnim-trhu>.
- Srovnej čl. 11 odst. 4 Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 20. 1. 2024].
- ČNB považuje úvěrové moratorium za ekonomicky opodstatněné. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 23. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-povazuje-uverove-moratorium-za-ekonomicky-opodstatnene/>.
- Poslanecká sněmovna schválila posílení pravomocí ČNB při řešení krizí. In: *Advokatnidenik.cz* [online]. Advokátní deník. ČAK informuje. ČTK © 2024. Advokátní deník ONLINE. [cit. 23. 2. 2024]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/06/16/poslanecka-snemovna-schvalila-posileni-pravomoci-cnb-pri-reseni-krizi/>
- Likvidátor. In: *Businessinfo.cz* [online]. Jak na likvidaci? Návodů a rady pro podnikatele. Právo a ekonomie. © 2024. Webový portál Businessinfo. [cit. 27. 2. 2024]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/jak-na-likvidaci-s-r-o-ppbi/2/#likvidator>.
- Srovnej § 1–12 vyhlášky č. 209/2021 Sb., o odměně a náhradě hotových výdajů likvidátora banky a spořitelního a úvěrního družstva, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 27. 2. 2024].
- Nový koncept kapitálové přiměřenosti (Basel II). In: *Historie.cnb.cz* [online]. Regulace a dohled. Regulace a dohled v oblasti finančního trhu. © 2024. Historie ČNB. [cit. 1. 3. 2024]. Dostupné z:

- https://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_finančního_trhu_i/novy_koncept_kapitalove_primerenosti_basel_ii.html
- Insolvenční řízení. In: Portal.gov.cz [online]. Úvod. O životě v ČR. Insolvenční řízení. © 2024 Digitální a informační agentura. [cit. 2. 3. 2024]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/rozcestniky/insolvencni-řízení-RZC-32>
  - Jaký je rozdíl mezi likvidací a insolvenčí. In: Likvidace-sro.cz [online]. Naše služby. Likvidace firmy. Co je likvidace? © 2018–2024 AQUILONE.CZ s.r.o. [cit. 2. 3. 2024]. Dostupné z: <https://likvidace-sro.cz/clanky/jaky-je-rozdil-mezili-likvidaci-a-insolvenci>
  - Volksbank není na prodej a nikdy nebyla, říká ředitel. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz. Redaktor Michal Růžička. 1999–2024 © Economia, a.s. [cit. 7. 3. 2024] Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ceska-ekonomika/volksbank-neni-na-prodej-a-nikdy-nebyla-rika-reditel/r~i:article:661833/>
  - GOOGLE. Plzeň. [online]. *Google Maps*. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@49.7435059,13.3756574,3a,75y,141.59h,99.23t/data=!3m6!1e1!3m4!1sXSjgoPwIbXZ01YOs7Pg7WQ!2e0!7i16384!8i8192?entry=tu>, [cit. 6. 3. 2024].
  - Že jsme ruská banka? Pro klienty je to výhoda, tvrdí český šéf Sberbank. In: *Lidovky.cz* [online]. Zpravodajský web Lidovky.cz. Evropa. Události. © 2024 MAFRA, a.s., ISSN 1213-1385 [cit. 8. 3. 2024] Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/ze-jsme-ruska-banka-pro-klienty-je-to-vyhoda-tvrdi-cesky-sef-sberbank.A151113_134925_firmy-trhy_pave
  - Sberbank CZ. In: *Cs.wikipedia.org* [online]. Otevřená encyklopedie Wikipedia, © 2024 [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Sberbank_CZ
  - Největší banky v Česku. Žebříčky podle klientů a peněz za rok 2022. In: *Penize.cz* [online]. Peníze.cz. Největší web o osobních financích. © 2024. ISSN 1213-2217. NextPage Media, s.r.o., [cit. 7. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/440001-nejvetsi-banky-v-cesku-zebricek-podle-poctu-klientu-a-spravovanych-penez>
  - ÚOHS: Ruská Sberbank může převzít českou Volksbank CZ. In: *E15.cz* [online]. E15.cz. Byznys. Finance a bankovníctví. © 2001–2024 Copyright CZECH NEWS CENTER a.s. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/uohs-ruska-sberbank-muze-prevzit-ceskou-volksbank-cz-725260>
  - Sberbank musela zavřít české pobočky kvůli „agresivitě“. Firmy i lidé u ní ruší účty. In: *Aktualne.cz* [online]. Zpravodajský web Aktuálně.cz, Atlas.cz. 1999–

2024 © Economia, a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z:

<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cerny-patek-pro-sberbank-lide-i-firmy-rusi-ve-velke-ucty-v->

[b/r~39c3077c963711eca0d8ac1f6b220ee8/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu](https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/cerny-patek-pro-sberbank-lide-i-firmy-rusi-ve-velke-ucty-v-b/r~39c3077c963711eca0d8ac1f6b220ee8/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu)

- ČNB zahájila kroky k odejmutí licence Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 9. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-zahajila-kroky-k-odejmuti-licence-Sberbank-CZ/>
- Sberbank recenze – Přehled produktů a zkušenosti. In: *Finex.cz* [online]. Finex. Banky. Sberbank. Redaktorka Veronika Cvejnová. © 2024 FINEX MEDIA s.r.o. [cit. 8. 3. 2024] Dostupné z: <https://finex.cz/banka/sberbank/reditel/r~i:article:661833/>
- Upozornění k aktuální situaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 9. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/vyjadreni-k-aktualni-situaci>
- Oznámení ČNB o neschopnost Sberbank CZ dostat svým závazkům. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Garanční systém. Aktuality. © Garanční systém finančního trhu 2024. [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/oznameni-CNB-o-neschopnosti-Sberbank-dostat-zavazkum>
- Sberbank CZ zpřístupňuje náhled na zůstatky na účtu. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.s. [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-zpristupnila-moznost-overit-zustatek>
- ČNB zahájila odebrání licence Sberbank CZ, podle ECB hrozí ruské bance krach. In: *Ct24.ceskatelevize.cz* [online]. Události. Ekonomika. © Česká televize [cit. 10. 3. 2024] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/ekonomika/cnb-zahajila-odebirani-licence-sberbank-cz-podle-ecb-hrozi-ruske-bance-krach-22776>
- Řešení krize instituce. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Řešení krize. Řešení krize instituce. © 2024. Česká národní banka. [cit. 10. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/reseni-krize-na-ft/reseni-krize-instituce/>
- Zveřejnění výroční zprávy. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 11. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/zverejneni-vyrocní-zpravy>
- ČNB odebrala licenci Sberbank CZ. In: *Cnb.cz* [online]. Úvod. Stalo se. Tiskové zprávy. © 2024. Česká národní banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z:

<https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-odebrala-licenci-Sberbank-CZ/>

- Informace k výplatě z GSFT. In: *Kb.cz* [online]. Informace. Vyplácení Sberbank CZ, a. s. © 2024. Komerční banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/vyplaceni-sberbank-cz-a-s>
- VYPLÁCENÍ SBERBANK CZ, A.S. – SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH INFORMACÍ PRO KLIENTY. In: *Garancnisystem.cz* [online]. Informace. Probíhající výplaty. Vyplácení Sberbank CZ. Tiskové zprávy. © Garanční systém finančního trhu. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/vyplaceni-shrnuti-SberbankCZ>
- Česká národní banka odebrala Sberbank CZ bankovní licenci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 12. 3. 2024] Dostupné z: https://sberbank.cz/novinky/Ceska_narodni_bank_a_odebrala_Sberbank_CZ_licenci
- Oznámení o vstupu do likvidace a výzva pro věřitele k přihlášení jejich pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 12. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/oznameni-o-likvidaci>
- Sdělení k insolvenčnímu řízení dlužníka Sberbank CZ, a. s., v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sdeleni-k-insolvencnimu-rizeni-dluznika-sberbankcz-v-likvidaci>
- Oznámení o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/oznameni-o-zjisteni-upadku-a-prohlaseni-konkursu-na-majetek-SberbankCZ>
- Oznámení o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 13. 3. 2024] Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=52023169>
- Sberbank CZ informovala všechny své věřitele o výši jejich pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 14. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbank-cz-informovala-vsechny-sve-veritele-o-vysi-pohledavek>
- Sberbank CZ podepsala smlouvu na koupi úvěrového portfolia s Českou spořitelnou. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a.

- s. [cit. 14. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/Sberbank-CZ-podepsala-smlouvu-s-Ceskou-sporitelnou>
- Úvěry klientů Sberbank CZ budou převedeny do České spořitelny a peníze z prodeje použity na vyplacení pohledávek věřitelů. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 16. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/uvery-klientu-sberbankcu-budou-prevedeny-do-cs-a-penize-vyplaceny-na-pohledavky-veritelu>
  - Úvěry klientů Sberbank CZ byly úspěšně převedeny do České spořitelně. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 16. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/uvery-klientu-SberbankCZ-byly-uspesne-prevedeny-do-cs>
  - Sberbank CZ prodává nábytek z pobočky I. P. Pavlova. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 16. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-nabizi-k-prodeji-nabytek-ippavlova>
  - Sberbank CZ nabízí k prodeji IT vybavení. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 17. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/sberbankcz-nabitu-k-prodeji-IT-vybaveni>
  - 18. března začne vyplacení více než 15 300 věřitelů Sberbank CZ. V částečném rozvrhu dostanou 95 % svých pohledávek. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/18-brezna-zacne-vyplata-veriteli-sberbankcz-castacny-rozvrh>
  - Výplata věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení. In: *Kb.cz* [online]. Informace. Vyplacení Sberbank CZ, a. s. Výplata věřitelů Sberbank CZ dle Usnesení z Insolvenčního řízení. © 2024. Komerční banka. [cit. 19. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/vyplaceni-sberbank-cz-a-s/vyplata-sberbank-insolvence>
  - Usnesení o částečném rozvrhu Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. In: *Sberbank.cz* [online]. Aktuality. Sberbank CZ. © Sberbank CZ, a. s. [cit. 19. 3. 2024] Dostupné z: <https://sberbank.cz/novinky/usneseni-castecny-rozvrh-sberbankcz-v-likvidaci>
  - Insolvence Sberbank jde do finále: Pachut' ze zpoždění mám, říká správkyně. In: *Seznamzpravy.cz* [online]. Zprávy. Byznys. Finance. Iva Špačková. Redaktorka SZ Byznys © 2024 Seznam Zprávy, a. s. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-insolvence-sberbank-jde-do-finale-pachut-ze-zpozdeni-mam-rika-spravkyne-247358>

- Kde nás najdete. In: Cnb.cz [online]. Úvod. o ČNB. Kde nás najdete. © 2024. Česká národní banka. [cit. 11. 3. 2024]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/zastoupeni-cnb/
- Členové bankovní rady. In: Cnb.cz [online]. Úvod. o ČNB. Bankovní rada. Členové bankovní rady © 2024. Česká národní banka. [cit. 1. 3. 2024]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni-rada/clenove-bankovni-rady/
- Aleš Michl – guvernér ČNB. In: Cnb.cz [online]. Úvod. o ČNB. Bankovní rada. Členové bankovní rady © 2024. Česká národní banka. [cit. 1. 3. 2024]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni-rada/clenove-bankovni-rady/ales-michl/
- Český finanční sektor je odolný vůči turbulencím, říká Jiří Rusnok. In: *Faei.cz* [online]. Finance. Rudolf Marek. © 2015–2024, Finanční a ekonomický institut z.s., [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://faei.cz/rozhovor-cesky-financni-sektor-je-odolny-vuci-turbulencim-rika-jiri-rusnok/>
- Dobré zprávy. Bankovní sektor je podle ČNB vysoce odolný. In: *Forbes.cz* [online]. Byznys. Breaking News. © 2024 MediaRey, SE. [cit. 20. 3. 2024]. Dostupné z: <https://forbes.cz/dobre-zpravy-bankovni-sektor-je-podle-cnb-vysoce-odolny/>